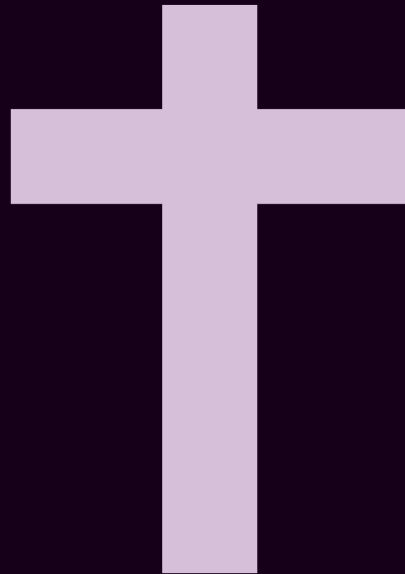

EUANGELION UNNI TA JESU-ÚBA CHRIST-KO-BA

UPATOARA LUKA-UMBA

The Gospel According to Luke in the Awabakal language of
Australia

**EUANGELION UNNI TA JESU-ÚBA CHRIST-KO-BA UPATOARA
LUKA-UMBA**

The Gospel According to Luke in the Awabakal language of Australia

Public Domain

Language: Awabakalkoba (Awabakal)

2020-03-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 3 Mar 2020
d6db59b5-f660-51ee-98f5-a9b6193eac6e

Contents

Luka	1
----------------	---

EUANGELION UNNI TA JESU-ÚMBA CHRIST-KO-BA UPATOARA LUKA-UMBA

¹ WONTO ba kauwálo mankulla unnoa tara túgunbilliko gurránto géen kinba,

² Yanti bo gearun kin bara gúkulla, unnoa tara nakillikan kurri-kurri kabirug gátun mankillikan wiyellikanne koba.

³ Murrarág tia kátan yantibo, koito bag ba tuiğ ko giroug, Teopolo murrarág ta,

⁴ Gurra-uwil koa bi tuloa, unnoa tara wiyatoara banug ba.

⁵ Yanti-kálai ta Herod noa kakulla, Piriwál noa kakulla Iudaia ka, kakulla noa tarai hiereu Dhakaria yitirra, Abia-umba konara: gátun nukug gikoúmba yinálkun koba Aaron-umba, giakai bountoa yitirra Elidhabet.

⁶ Buloara bula kakulla murrarág Eloi kin, mikan ta gurraielléun bula Yehóa-ko noa ba wiyellikanne yarakai ma korien.

⁷ Keawaran bula wonnai korien kulla, bountoa Elidhabet gurrauwai; gátun bula ba gurrógbai kakulla.

⁸ Gátun yakita kakulla, umulliela noa ba Eloi kin makan ta, yirrug ka gikoug kin hiereu koba,

⁹ Yanti kiloa hiereu koba uman, yirrug ka gikoúmba ta upulliko bon porapora koiyug ko uwá noa ba nao koba Yehóa kai koba.

¹⁰ Gátun yanti bo yantinto konara kúri wiyelliela warai ta yakita winelliela ba porapora.

¹¹ Gátun paipéa noa ágelo Yehóa-umba gikoug kin, garokilliela noa túgkagkirri ka koiyug kón ta porapora ka.

¹² Gátun nakulla bon noa ba Dhakaria ko, unma bon noa ba, kinta gaiya noa ba kakulla.

¹³ Wonto ba ágelo wiya noa, Kinta kora bi kauwa, Dhakaria; kulla gurra ta wiyellikanne giroúmba, gátun nukug ko giroúmba ko wonnai kánun giroúmba, gátun wiyánun bi giakai yitirra Ioanne.

¹⁴ Gátun pitál bi kánun, pitál kauwákan kánun pórkullinun gikoug kinbirug.

¹⁵ Kauwál wal noa kánun, mikan ta Yehóa kin, gátun keawai wal noa wain pitánun, keawai tarere, gátun warakağ wal noa witellinun Marai yirriyirri kan birug ko, waraka birug tunkán ta birug.

¹⁶ Gátun noa wiyánun wal barun kauwál-kauwál wonnai Ithárael-umba Yehóa-kin ko Eloi ta barúnba.

¹⁷ Gátun wal noa uwánun gikoug kin mikan ta kaiyu ka Marai ta Elia-uúmba, warbuggulliko búlbúl biyugbai tara koba wonnai kolağ, gátun barun kinko tuloa kako; uma-uwil koa barun kúri kurrikurri Yehóa kinko.

¹⁸ Gátun noa Dhakariako wiya bon ágelonug, Yakoai kan bag gurránun unni? kulla bag gurrogbai, gátun nukug emmoúmba gurróg géen.

¹⁹ Gátun noa ágeloto wiya bon, Gatoa Gabriel, gakillin Eloi kin mikan ta; gátun yuka tia wiyelliko giroug, gátun túgunbilliko gali tara ko pitálmullikanne ko.

²⁰ A! gurrulla bi, góg ko wal bi kánun, gátun kaiyu korien wal bi kánun wiyelli ta, yaki-kálai tako purreag kako unni tara kánun ba, kulla bi ba gurra korien wiyellikanne emmoúmba, kabo kánun wal unni tara.

21 Ġatun bara kùri ko mittia Dhakarianuġ, ġatun kotelliela minnuġ-bulliela noa tunkéa noa nao ka.

22 Ġatun noa ba paikulléun warrai ta, kaiyu korien noa wiyelli ko barun; ġatun bara ġurra Marai noa nakulla nao ba; kulla noa wauwâl-wauwâl umá barun ġatun, ġarokilliela noa ġóg ko.

23 Ġatun kirun kabulla purreaġ ġikoúmba umullikanne, waita ġaiya noa uwá kokerá ko ġikouġ ka tako.

24 Ġatun yukita purreaġ ka Elidhabet ġikoúmba nukuġ warakaġ boun-toa, ġatun yuropulléun boun-toa warán yellenna ka, wiyelliela boun-toa,

25 Yanti noa tia Yehóako umá nakulla noa tia ba purreaġ ka, mankilliko barun ba béelmulli tin kùri tin.

26 Tarai-ta yellenna ka hek ka, Gabriel ta aġelo ta puntimai ta wiyabunbia bon Eloi kinbiruġ uwolliko, purrai kolaġ, Galilaia koba, ġiakai Nadharet,

27 Mirrál lako wiyatoara ko, kùri kako Yothep kinko yitirra ko, wonnai taro noa Dabidúmba; ġatun mirrál ġiakai yitirra Mari.

28 Ġatun noa aġelo uwa bounnoun kin, ġatun wiyelliela, A! murráraġ umatoara bi Yehóa kátan ġirouġ katoa ba; murráraġ umatoara bi nukuġ ka.

29 Ġatun boun-toa ba nakulla bon, kinta boun-toa kakulla wiyellita ġikouġ kin, ġatun kotelliela boun-toa minariġ unni totóg kátan.

30 Ġatun aġeloko wiya bounnoun, Kinta kora bi, Mari: kulla bin pitálmatoara Eloito noa.

31 A, ġurrailia bi, warakaġ bi kánùn, wonnai kan ġirouġ kin pika ka, ġatun yinal pórkuillinùn, ġatun bi ġiakai yitirra IETHU.

32 Ġatun wal noa kauwâl kánùn, ġatun wal bon wiyánùn ġia kai Yinal ta wokka ka ko; ġatun noa Yehóako Eloito gúnùn wa bon yellawollikanne biyuġbai koba Dabidúmba ġikoúmba:

33 Ġatun noa wiyánùn wal yanti-katai barun Yakobúmba; ġatun ġikoúmba piriwálkanne keawai wal kánùn wirán.

34 Wiya ġaiya boun-toa bon aġelonuġ Mariko, Yakoai ke unni kánùn, kulla baġ kùri korien?

35 Ġatun noa aġeloko wiya bounnoun, Tanan wal noa uwánùn Maraikan murráraġkan ġirouġ kinko, ġatun kaiyuko wokka tinto wutinùn wal ġirouġ, koito ba unnoa ta murráraġ pórkuillinùn ġirouġ kin; wiyánùn ġiakai yinal ta Eloi koba.

36 A, ġurrailia, ġiroúmba wuġgunbai Elidhabet, warakaġ boun-toa yinal ġurroġéen koba bounnoun ba; ġatun unni ta yellenna hek ta bounnoun-kai-kan wiyatoara ġurra-uwai.

37 Kulla ġurakito ke noa Eloito kaiyukanto ke.

38 Ġatun boun-toa Mariko wiya, Kauwá yanti kámúnbilla tia wiya bi ba; ġatoa mankillikan Yehóa-úmba. Ġatun noa aġelo púntirkulléun bounnoun kinbiruġ.

39 Ġatun boun-toa Mari buġkulléun unti-tara purreaġ ka, ġatun uwa boun-toa karakai bulkára kolaġ, kokerá ko Yuda kako;

40 Ġatun boun-toa uwa kokera ko Dhakaria-úmba kako, ġatun búġbúġ ka bounnoun Elidhabetnuġ.

41 Ġatun yakita ġaiya ġurrá boun-toa ba Elidhabetto pulli Mariúmba, tulutilléun ġaiya wonnai bounnoun kin pika ka; ġatun warapál bounnoun ba Elidhabet kin Maraikanto murráraġko:

⁴² Ġatun bountoa wiyelléun pulli wokka wiyelliela, murráràġ umatoara bi nukuġ ba; ġatun murráràġ umatoara peil ġiroúmba pika koba.

⁴³ Ġatun minariġ tin tia unni, tanan uwa tunkan piriwál koba emmoúmba?

⁴⁴ Kullá baġ ba ġurrá pulli ġiroúmba ġurreúġ ka emmouġ kin, wonnai ġaiya tia tulutilléun emmouġ kin pika ka pitál ko.

⁴⁵ Ġatun murráràġ umatoara bountoa ġurrá; kulla unnoa tara kánun umatoara, wiyatoara bounnoun kin Yehóa kinbiruġ.

⁴⁶ Ġatun Mariko bountoa wiya, “Maraito emmoúmba ko wiyan murrei bon Yehóanuġ,

⁴⁷ Ġatun maraito emmoúmba ko pitál umulléun Eloi kin Miroma emmoúmba.

⁴⁸ Kulla noa nakulla mirrál bountoa ba umullikan ġikoúmba; A, unti biruġ yantinto tia wiyánun murráràġ upatoara.

⁴⁹ Kulla noa tia kaiyukanto unnoa tara kauwál uma; ġatun yitirroa ġikoúmba murráràġ upatoara kátan.

⁵⁰ Ġatun murrei ġikoúmba barun kinba kintakan bon kátan willuġġél kúri kabiruġ tarai kúri kabiruġ.

⁵¹ Túġunbilléun noa kaiyukan turrug ġikoúmba; wupéa noa barun ġaruġ ġara yaroyaro búlbúl ban kotellikanne.

⁵² Upéa noa barán parrán kaiyukan yellawolligél labiruġ barúnba, ġatun wupéa noa barun mirrál wokka laġ.

⁵³ Ġukulla noa kapirrikan ko murráràġ ta, ġatun noa barun parólkan yuka mirrál ko.

⁵⁴ Umulléun noa ġikoúmba umullikan Itháraelnuġ, ġurrulli biruġ ġikouġ kinbiruġ murrei ta ġikoúmba;

⁵⁵ Yanti wiya noa ba barun biyuġbai to ġearúnba, Abáramnuġ, ġatun barun wonnai tara ġikoúmba yanti katai.”

⁵⁶ Ġatun Mari bountoa kakulla bounnoun katoa ġoro ka yellenna ka, ġatun willuġ ba ġaiya bountoa bounnoun ka tako kokera ko.

⁵⁷ Yakita ġaiya Elidhabetúmba kakulla wonnai pórkullinun; ġatun yinal bounnoun ba pórkulléun.

⁵⁸ Ġatun ġurra bara kótita ko bounnoun bako, yanti Yehóako noa ba murráràġ umá bounnoun kin; ġatun bara pitál kakulla ġatun bountoa

⁵⁹ Ġatun yakita ġaiya purreaġ ka, uwa ġaiya bara kullabulliko wonnai ko; ġatun bara wiya bon ġiakai Dhakaria, biyuġbai tin yitirra tin

⁶⁰ Ġatun tunkanto wiya bountoa, Yanoa; kulla bon wiyánun ġiakai Ioanne.

⁶¹ Ġatun bara bounnoun wiya, Keawaran ġiroúmba kótita wiya ba ġiakai unni yitirra

⁶² Ġatun bara túġa umulléun bon biyuġbai ko ġikoúmba ko, wonnén noa bon yitirra wiyánun?

⁶³ Ġatun noa wiya upulligél ko, ġatun noa upa wiyelliela, Yitirra noa ġiakai Ioanne. Ġatun bara yantinto kota.

⁶⁴ Ġatun tanoa-kál-bo kurraka buġkulléun ġikoúmba, ġatun bon ġikoúmba tállàġ balbal kakulla, ġatun noa wiya, ġatun noa wiya murrei Eloinuġ.

⁶⁵ Ġatun bara kinta kakulla yantin ta untakál; ġatun unni tara wiyelikanne totóg kakulla yantin ta kalog koa bulkaroa Yuda ka.

⁶⁶ Ġatun bara yantinto unnoa tara ġurra wúnkulla barun kin búlbúl la, wiyelliela, Yakoai unni ta wonnai kánùn! Ġatun máttára Yehóa-úmba ġikouġ kin kátan.

⁶⁷ Ġatun noa Dhakaria ko biyuġbai ġikoúmba, warapal bon wupéa Marai to yirriyirri to, ġatun noa wiyelliela ġiakai, ⁶⁸ “Kámúnbilla bon Yehóanuġ Eloinuġ Ithárael koba pitálliko; kulla noa uwa barun nakilliko, ġatun wirrilliko kúri ko ġikouġ kaiko.

⁶⁹ Ġatun bouġbugġa noa nulka-nulka ġolomullikan ġearun, kokerá Dabid-úmba ka ġikoúmba mankillikan;

⁷⁰ Yanti noa ba wiya kurraka ko propet koba ko yirriyirrikan to yantin to, purrai yantin kurrikurri kabiruġ:

⁷¹ Ġoloma-uwil koa ġearun ġearúnba bukka tukulla biruġ, ġatun máttára biruġ barun kinbiruġ yantin tabiruġ yarakai willuġ kabiruġ,

⁷² Umulliko murray ko wiyatoara barun kin biyuġbai ko ġearúnba, ġatun gurrulliko ġikoúmba wiyatoara yirriyirri ta;

⁷³ Pirral-man noa ġali wiyelliela bon Abáramnuġ biyuġbai ġearúnba,

⁷⁴ Ġúwil koa ġearun noa, mankilliko ġearun máttára biruġ bukkakan tabiruġ ġearúnba, ġurra-uwil koa ġéen bon kinta korien ko,

⁷⁵ Yirriyirrikan ġatun murráráġkan mikan ta ġikouġ kin, yantin ta purreáġ ka moron ġearúnba.

⁷⁶ Ġatun ġintoa, wonnai ta, wiyánùn bin yitirra propet ta wokka kako; kulla bi uwánùn ġanka mikan ta Yehóa kin, upulliko yapuġ ko ġikoúmba;

⁷⁷ Ġukilliko gurrulliko moron ko ġikouġ kaiko kúri ko, warewarekan yarakai barúnba,

⁷⁸ Murray tin kanwollin Eloi koba tin ġearúnba, gurrakan wokka kabiruġ tanan uwa ġearun kinko,

⁷⁹ Ġukilliko purreáġ barun ko yellawolli ta ba ko ġoroġorá ba ko, ġatun komirra kaba tetti koba, yutilliko tinna ko ġearúnba ko yapuġ koa pitál koba koa.”

⁸⁰ Ġatun wonnai poaikulléún, ġatun ġuraki noa maraikan ko, kulla noa koruġ koa yakita ko purreáġ kako paipéa noa ba Ithárael kinko.

2

¹ YAKITA purreáġ ka, wiya noa Kaithariko Augútoko, upa-uwil koa barayantin kúri murrapulliko.

² Ġatun unni murrapullikanne una yakita Kurinio noa ba kobána kakulla Thuria ka.

³ Ġatun yantin bara uwa murrapulliko barun ka tako.

⁴ Ġatun noa Yotheop uwa wokka-laġ Ġalilaia kabiruġ, kokerá biruġ Nadharet tabiruġ, Iudaia kolaġ, kokera kolaġ Dabidúmba kolaġ, ġiakai yitirra Bethlehem; (kulla noa kokerá koba ġatun kotita koba Dabidúmba;)

⁵ Murrapulliko bon ġatun Mari bounnoun katoa, wiyatoara nukuġ ġikoúmba, wonnai kan bountoa warakaġ.

⁶ Ġatun yakita kakulla, kakulla bara ba unta, purreáġ ka kátan pórkuilli koa bountoa ba wonnai.

⁷ Ġatun bountoa pórbuggulléún kurri-kurri yinal, ġatun bountoa muġġama bon kirikin to, ġatun bon wúnkulla takilligélla buttikaġ koba ka; kulla wal tantullan kokera takilligél.

⁸ Ġatun bara éipu-kál untoa kakulléún, tumimillin wirrál barun ba tokoi ta

⁹ Ġatun noa aġelo Yehóa-úmba tanan uwa barun kin, ġatun kullaburra Yehóa-úmba kakulla barun katoa; kinta ġaiya bara kakulla.

¹⁰ Ġatun noa aġeloko wiya barun, Kinta kora; kulla nurun baġ wiyen murràràġ totóġ kakilliko pitál ko, kakilliko yantin ko kùri ko.

¹¹ Kulla nurúnba pórku lléun unni purreàġ, kokerá Dabidúmba ka, Ġolomullikan ta, noa Kritht ta Piriwál ta.

¹² Ġatun unni túġa kánun nurúnba; nanún boboġnuġ ġamatoara kirikin taba, kakillin ba takilligél laba

¹³ Ġatun tanoa kal bo paipéa konara morokokál ġikouġ katoa aġelo katoa, murràràġ wiyellin bon Eloinuġ, ġiakai,

¹⁴ Wiyabunbilla bon murràràġ Eloinuġ wokka kaba moroko kaba, ġatun kámunbilla pitál purrai tako, murràràġ umatoara barun kùri ko.

¹⁵ Ġatun kakulla ba, waita uwa bara ba, aġelo barun kinbiruġ moroko kolaġ, wiyellan bara éipu-kál taraikan-taraikan, Waita ġéen yakita Beth-lehem kolaġ, na-uwil koa unnuġ tara kakulla ba, ġala Yehóako noa wiya géarun

¹⁶ Ġatun bara uwa kurrakai, ġatun nakulla Marinuġ, ġatun boboġ pirikilliela takilligél laba.

¹⁷ Ġatun nakulla bara ba, wiyabunbéa bara yantin ta purrai ta unnoa wiyellikanne wiyatoara barun wonnai tin.

¹⁸ Ġatun bara yantinto ġurra, kotelliela unnuġ tara, wiya barun bara éipu-kál-lo.

¹⁹ Wonto ba bountoa Mariko miromá unni tara, ġatun kota bountoa minki ka búlbúl-la bounnoun kin.

²⁰ Ġatun bara éipu-kál willuġ ba kakulla, murràràġ wiyellin ġatun pitálmullin bon Eloinuġ ġala biruġ natoara biruġ ġurratoara biruġ bara yantita wiyatoara ba barun kai.

²¹ Ġatun purreàġ ét ta kakulla ba, kullintiela ko túġa-witia wonnai, ġiakai bon wiya Iéthu, ġala ba wiya noa aġeloko kurrikurri noa ba pika ka kakulla kunto ka.

²² Ġatun purreàġ ka ġoloin ta killibinbin bounnoun ba, yanti Mothé-ko noa ba wiya, mankulla bara bon Hierothalem kolaġ, ġukilliko bon Yehóa kin;

²³ (Yanti wupa ba wiyellikanne ta Yehóa-úmba ġiakai, Yantin kùri tara ġanka-ġanka pika kabiruġ yirri-yirri wal kánun yitirroa Yehóa koba;)

²⁴ Ġatun ġukilliko ġutoara, ġala wupa ba wiyellikanne taba Yehóa-úmba, ġiakai, Buloara purrouġkan ġa keawai wuroġ buloara poppolameri.

²⁵ A! ġatun kakulla noa tarai kùri Hierothalem kaba, ġiakai noa yitirra Thimeon; ġatun unnoa kùri wiyellikan tuloakan, ġatun ġurrullikan, mittillin pitál ko Ithárael-úmba ko; ġatun Marai yirri-yirri-kan kakulla ġikouġ kin.

²⁶ Ġatun bon wiyatoara Maraito yirri-yirri-kan-to, keawai noa nanún tettibullikanne, na-uwil koa noa Krithtnuġ Yehóa-úmba.

²⁷ Ġatun noa uwa Marai toa hieron kako: ġatun bula ba porikullaito puruma wonnai Iethu kin, umulliko bon yanti ko upatoara ko wiyellikanne tako,

²⁸ Mankulla ġaiya bon noa ġikouġ kin turruġ ka, ġatun pitálma noa bon Eloinuġ, ġatun wiyelliela,

²⁹ “Wamunbilla bi tia Yehóa yakita pitálkan, yanti wiya bi ba:

30 Kulla bağ nakulla ġaikug ko ġolomullikan ġiroúmba, 31 Ġali ko kakilliko ġintoa yantin ko kúri ko mikan tako;

32 Kaibuğ kakilliko barun ethánékal ko, ġatun pitál kakilliko kúri ko Ithárael ġiroúmba ko.”

33 Ġatun bula Yothep ġatun Mari kotelliela unnoa wiyatoara ġikouğ kai.

34 Ġatun Thimeon ta noa pitálma barun, ġatun wiyelliela Marinuğ tunkan ġikoúmba, “A! kátan noa unni wonnai kakilliko puntimulliko, ġatun bouğkulliko kauwál-kauwál barúnba Ithárael koba; ġatun túğa ko wiyéa kánun;

35 (Kauwa, yirrako bin turánun wal marai ġiroúmba kóti,) paipi-uwil koa kotatoara búlbúl labiruğ kauwál-kauwál labiruğ.”

36 Ġatun kakulla wakál Anna, propetkun, yinálkun Panuel koba, konara koba Ather koba; bountoa ta ġurroğéen ġağkakálin, ġatun kakulla bountoa poribai ta wunál la hepta ta, murrakin tabiruğ bountoa katalla;

37 Ġatun bountoa mabogun kukulla wunál la éty-warra yantikalai tabiruğ, waita uwa korien bountoa hieron kabiruğ, wonto ba ġurrullielia Eloinuğ bon purreağ ka ġatun tokoi ta ta-korien.

38 Ġatun bountoa uwolliela tanoa-kal-bo, wiyapaiyéan bon Yehóanuğ, ġatun wiyelliela yantin barun ġikouğ kin barun, nakillikan ġupaiyiko Hierothalem kako.

39 Ġatun upá bara ba unni tara yanti wiyatoara Yehóa koba, willuğbo ġaiya bara kakulla Galilaia kako, barun ka tako kóti kako Nadharet tako.

40 Ġatun wonnai poaikulléun ġuraki noa maraikan kátan; ġatun pitálmatoara bon Eloí koba.

41 Waita uwa bula ġikoúmba tunkan ġatun biyuğbai Hierothalem kolağ yanti-katai wunál la takilligél lako kaiwitoara wokka koa.

42 Ġatun noa ba wunál la dodeka ka, waita ġaiya uwa bara Hierothalem kolağ wirikai ko takilli ko.

43 Ġatun kirun kakulla purréağ, willuğbo bara ba, wonnai Iéthu noa minka willuğ ka Hierothalem ka; ġatun noa Yothepko ġatun tunkanto ġurra korien bula.

44 Wonto bara ba punta bon barun kin konara, uwa purreağ ka wakál la; ġatun bara bon tiwa kóti ta ka.

45 Ġatun bara na korien bon ba, willuğbo ġaiya bara katéakún Hierothalem kolağ tiwolliko bon.

46 Ġatun purreağ ka ġoro kulla, nakulla ġaiya bara bon murrug ka hieron ka, yellawolliela willi ka barun kin didathkaloi ka, ġurrullielia barun wiyelliela barun wiyellikanne pulli.

47 Ġatun yantinto bara bon ba, ġurra, kotelliela bara bon ġuraki ġatun wiyatoara ġikoúmba.

48 Ġatun nakulla bara bon ba, unma ġaiya barun; ġatun tunkanto ġikoúmba-ko wiya bon, Nai, minariğ tin bi kakulla ġearun kai? a! biyuğ ta uwa bali, tiwolliela bali bin, minki-kan-to.

49 Ġatun noa wiya barun, Minariğ tin nura tia tiwolliela? keawai nura ba ġurran-upa-uwil koa bağ pintunúmba-kan wiya noa tia ba?

50 Ġatun bara ġurra korien unnoa wiyelli ta wiya noa ba barun,

51 Ġatun noa uwa barun katoa barán Nadharet tako, ġatun ġurrullikan noa kakulla barun kin: wonto bountoa ba tunkan to ġikoúmba miromá unni tara wiyellikanne murrug ka búlbúl la bounnoun kin.

⁵² Ġatun noa Iéthuko poaikulléun ġuraki kakilliko, ġatun kauwál kakilliko, ġatun pitálmulliko bon Eloito ġatun kúriko.

3

¹ Yakita kakulla wunál la pipátin ta piriwál koba Tiberio Kaithar koba, kobàna noa Pontio Pilato Iudaia ka, ġatun tetrák noa Herod Galilaia ka, ġatun ġikoúmba kóti Pilip tetrák noa Ituréa ka, ġatun yantin tako Trakoniti ka, ġatun Luthanio tetrák noa Abiléne ka,

² Annath ġatun Kaiapath hiereu piriwál bula kakulla, wiyellianne Eloi koba uwa Ioanne kinko bon, yinal Dhakaria koba, koruġ kaba.

³ Ġatun noa uwa yantin toa purrai toa Iorádan toa, wiyelliela korimulliko kanumaiko, warekulliko yarakai;

⁴ Yanti wupaitoara biblion ka wiyellikanne Ethaia koba propet koba, ġiakai, Pulli wakál koba wiyelléun koruġ kaba, Yapuġ Yehóa koba murrárág umulla nura, tuloa kakillikoyapuġ ġikoúmba.

⁵ Yantin ta pilabai warapal upinún, ġatun yantin ta bulkàra umánun puntiġ; ġatun warin-warin ta umánun tuloa, ġatun yapuġ yarakai wolluġbiara umánun poitoġ;

⁶ Ġatun yantinto nanún wal ġolomullikanne Eloi koba.

⁷ Wiya ġaiya noa barun konara uwa bara korimulliko ġikouġ kinko, Ela béara! konara maiya kiloa nura! ġanto nurun wiya murralliko bukka tin tanan ba uwánun?

⁸ Koito nura ba umullia murrárág minki kabiruġ; ġatun kota yikora nura kóti ka minki ka nurun kin wiyelliko, Abáram ġearun noa ġearúnba biyuġbai; kulla baġ wiyan nurun, Eloi noa kaiyukan kátan umulliko unti tara biruġ tunuġ kabiruġ wonnai kakilliko Abáram kinko.

⁹ Ġatun yakita baibai wúnkulla kúlai ta wirrá ka; koito ba yantin kúlai keawai kátan murrárág kólbúntillánun wal barán, warekulliko koiyuġ kako.

¹⁰ Ġatun kúriko bon wiya, wiyelliela, Minnuġ banún ġaiya géen?

¹¹ Wiya noa barun, wiyelliela, Niuwoa kót-kan buloarikan ġikoúmba, ġumunbilla bon keawai ko; ġatun niuwoa kuntokan ġumúnbilla bon yanti kiloa.

¹² Uwá ġaiya bara telóné korimulliko, ġatun wiya bon, Piriwál, minnuġ banún géen?

¹³ Ġatun noa wiya barun, Manki yikora untoa-kál unnoabo mara wiyatoara nurúnba.

¹⁴ Ġatun bara army-kanko wiya bon wiyelliela, Minnuġ banún géen? ġatun noa wiya barun, Bukkamai yikora yantin kúri, ġatun wiyéa-yemmai yikora ġakoyellaikan yantin kúri; ġatun murrai kauwa nura ġaloakan ġutoarikan nurúnba.

¹⁵ Ġatun bara ba kúri kotelliela, ġatun yantinto kúriko kotelliela murrug ka ba ko, búlbúl la ba ko barun kin ba ko ġikouġ Ioannenuġ, minariġ noa Kritht ta, mirka keawaran.

¹⁶ Ioanneto noa wiya barun yantin ta, wiyelliela, Korimulliko baġ kátan nurun bato ko; wonto ba wakál kaiyukan kauwál-kau wálkan ġatoa kiloa uwánun, murrárág korien baġ poruġbuġgulliko tuġġanuġ ko ġikoúmba ko; niuwoa ta korimanún nurun Marai to yirri-yirri ko ġatun koiyuġ ko:

¹⁷ Pituon ġikoúmba mankillin máttara ba, ġatun murkun noa umánun búnkillingél laba ġikoúmba, ġatun noa ka-umánun wiet ġikoúmba tako kokerá ko; wonto ba tirri koiyuġ-banún wal noa koiyuġ ka talokulli korien ta.

¹⁸ Tarai ta yantin kauwál-kauwál wiya noa: ġatun wiyelli ta ba ko barun kùri.

¹⁹ Wonto noa ba Herodnuġ tetráknug piralma bon, noa boun noun kin Herodia kin nukug ka Pilip-úmba ġikoúmba kóti koba, ġatun yantin yarakai noa ba uma Herodto,

²⁰ Yanti unni uma, wirriġbakulla bon noa Ioannenuġ jail ka.

²¹ Yakita barunbo karima yantin kùri, kakulla ġaiya korimullielia bon Iéthunuġ, ġatun wiyelliela, moroko ġaiya waruġkalléun,

²² Ġatun uwa barán Maraikan yirri-yirrikan murrin kiloa purrouġkan kiloa, ġikouġ kin; ġatun wakál pulli kakulla moroko tin, wiyelliela, Ġintoa ta emmoúmba yinal pitálmullikanne; pitáلمان baġġirouġ.

²³ Ġatun niuwoa bo Iéthu kakilliliela wunál la triakonta ka ġiko-úmba, puntelliela bon yinal Yothepúmba, wonto yinal Eli-úmba;.....

³⁸ Wonto yinal Enoth-úmba, wonto yinal Thet-úmba, wonto yinal Adam-úmba, wonto yinal Eloi-úmba.

4

¹ ĠATUN noa Iéthu warapáľkan Maraikan yirri-yirri-kan, willuġbo kakulla Iorádan tabiruġ, ġatun bon yatéa Maraito koruġ kolaġ,

² Nupitoara bon purreaġ ka tettarekonta ka diabollo. Ġatun unta tara purreaġ ka keawai noa ta ba: ġatun ġoloin ba unta tara kakulla, kapirri ġaiya noa kakulla.

³ Ġatun noa diabollo wiya bon, Wiya, bi ba yinal Eloi koba, wiyellia unni tunuġ ka-uwil koa kunto.

⁴ Ġatun noa Iéthuko bon wiya, wiyelliela, Wupatoara ta, Keawai kúri kánún moron kunto kabiruġ, wonto ba Eloi koba pulli tabiruġ.

⁵ Ġatun noa diabollo yutéa bon waita bulkará ko, nanunbéa bon yantin piriwál koba purrai ta ba tanoa-kál-bo kurrakai.

⁶ Ġatun noa diabollo wiya bon, yantin kaiyu kako ġunún baġ ġirouġ, ġatun pitálmulliko ġali tara ko; koito ba ġukulla tia emmouġ; ġatun baġ ġutan ganúmbo pitál baġ ba kátan.

⁷ Ġintoa ba wiyánún tia, kánún bin yantin ġiroúmba.

⁸ Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Kauwa bi, Thátan, willuġ ka emmouġ kin; koito ba wupatoara, Wiyánún wal bi Yehóanuġ ġiroúmba Eloinuġ, ġatun ġikouġ bo ġurránún wal bi.

⁹ Ġatun noa bon yutéa Hierothalem kolaġ, ġatun wúnkulla bo búlwarra ka hieron ka, ġatun wiya bon, Yinalla bi ba unni Eloikoba, warekulla bi unti biruġ barán:

¹⁰ Kulla ba wupatoara ta, Wiyánún noa barun aġelo ko nakilliko ġirouġ, ġolomulliko ġirouġ;

¹¹ Ġatun bara bin manún máttárró wokka lag, tinna koa ġirouġ pultéa-kún tunuġ ko yantin ta.

¹² Ġatun Iéthuko, wiyelliela, wiya bon, Wiyatoara ta, Yanoa wal bi numa yikora bon Yehóanuġ Eloinuġ ġiroúmba.

¹³ Ġatun noa diabollo ġoloin kakulla unni tara nupatoara, waita ġaiya noa uwa ġikouġ kinbiruġ yakita ko.

¹⁴ Ġatun noa Iéthuko willuġ ko kakulla, kaiyukan Maraikan, Galilaia kako: ġatun totóġ bon kakulla yantin ta purrai kariġ ka.

15 Ġatun noa wiyelliela thunagóg ka barun ka ta, pitál wiyatoara bon yantinto.

16 Ġatun noa uwa Nadharet tako, kakulla noa poaikulléun unta; ġatun, yanti katai noa ba, uwa noa thunagóg kako purreáġ ka thabbat, ġatun ġarokéa wokka laġ wiyelliko.

17 Ġatun ġukulla bon biblion ta propet koba Ethaia koba: ġatun buġbuġġa noa ba biblion, nakulla ġaiya noa ġiakai upatoara,

18 Marai ta unni Yehóa koba emmouġ kinba, kulla noa tia putia wiyelliko Euagelion barun kin mirrál la; yuka noa tia turon umulliko minkikan ko, wiyelliko barun wúntoara ko wamunbilliko, ġatun na-uwil koa bara munmin to, buruġ buġgulliko barun búntoara,

19 Wiyelliko * * * ġurrabunbilliko wunál la pitálmullikanne Yehóa koba.

20 Ġatun noa wirriġ-buġġa biblion, ġatun noa ġutéa kan bon umullikan ko, ġatun yellawa barán. Ġatun bara bon pimilliela ġaikuġ ko, yantin thunagóg ka ba ko.

21 Ġatun noa barun tanoa bo wiya, Turin-pai-béa unni wiya upatoara nurun kin ġurruéġ ka unti purreáġ ka.

22 Ġatun yantinto bara ġurrullliela bon, ġatun kota bara pulli murrayi kurraka kabiruġ ġikouġ kinbiruġ. Ġatun bara wiya, Wiya, unni ta Yothejúmba yinal?

23 Ġatun noa barun wiya, Nura ta wiyánun tia unni wiyellikanne, Karákal, turon bi umulla ġintoa bo; ġurra géen ba umatoara Kapernaum ka, umulla bi unti yantin ta purrai ta ġiroúmba ka.

24 Ġatun noa wiya, Tuloa nurun bag wiyan, keawai propet ġurrá korien ġikouġ ka ta purrai ta kóti ka

25 Wonto baġ ba nurun wiyan tuloa, kauwál-kauwál ta mabogun Ithárael kulléun purreáġ ka Elia-úmba ka, yakita wirriġbakulla moroko ta wunál ta ġoro ġatun yellenna hek ta, tara-wará kakulla yantin ta purrai kariġ ka;

26 Keawai Elianuġ yuka ba barun kinko, wonto ba Tbarepta kako Thidoni kako nukuġ kako mabogun tako.

27 Ġatun kauwáhkauwálkan leprokan Ithárael ka, yaki-kálai Eliéu koba propet koba; keawaran wakál barun kinbiruġ turon umatoara, wonto ba noa Naaman Thuriakál.

28 Ġatun yantin bara kakulla thunagóg ka, ġurra bara unni tara, bukka kauwál kakulla

29 Ġatun bouġkulleun, ġatun yipa bon kokerá biruġ, ġatun bon yutéa pita kako bulkará ko kokerá ko wittitoara ko, wareka uwil koa bara bon walluġġón barán.

30 Wonto noa ba uwolliela Willi koa barun katoa, waita uwa.

31 Ġatun noa uwa barán Kapernaum kako, kokerá ko Galilaia kako, ġatun wiyelliela barun purreáġ ka thabbat ka.

32 Ġatun bara kota wiyellikanne tin ġikouúmba tin; kulla ġikouúmba pulli kaiyukan.

33 Ġatun kakulla wakál kúri thunagóg ka, ġikouġ kin minki ka marai kakulla diabol koba yarakai koba, ġatun noa kaipulléun wokka,

34 Wiyelliela, Kámunbilla ġearun; minnuġ banun géen bin ġintoa Iéthu Nadharetkál? uwa bi ġearun tetti-umulli kolaġ? ġimillin banuġ ġintoa ta; wakál bo ta yirri-yirri-kan Eloj koba.

35 Ġatun bon Iéthuko koakulla, wiyelliela, Kaiyellia bi, ġatun paikulléa ġikouġ kinbiruġ. Ġatun bon ba wareka willi ka diabollo, paikulléun noa ġikouġ kinbiruġ, ġatun keawai bon tetti búntima ba.

36 Ġatun bara yantinto kota, ġatun wiyelliela barabo-barabo, Minariġ unni wiyellikanne! kulla noa wiya kaiyu-kan-to barun diabolnuġ yarakaikan, ġatun barun paikulléun warrai tako.

37 Ġatun totóġ ġikoúmba kakulla yantin toa purrai kariġ koa.

38 Ġatun noa uwa thunagóg kabiruġ, ġatun pológkulléun Thimon kinko kokerá ko. Ġatun tunkán Thimonúmba nukuġ koba munni kakulla karinkan; ġatun bon bara wiya bounnoun kai kolaġ.

39 Ġatun noa ġarokéa bounnoun kin turrug ka, ġatun noa koakulla karin; ġatun wareka ġaiya bounnoun karinto; ġatun bountoa bouġkulléun tanoa-kál-bo, ġatun umulliela barun kaiko.

40 Ġatun punnál ba pulóg-kulliléun, yantin bara mankulla munni-munni-kan ġikouġ kinko; ġatun noa wunpilléun barun kin máttara yantin ta, ġatun turon uma barun.

41 Ġatun diabol kauwál-kauwál paikulléun kauwál-kauwal labiruġ, kaibulliela, ġintoa ta Kritht ta, yinal ta Eloi-koba. Ġatun noa barun koakulla wiya korien; kulla wal bara ġimilléun bon Kritht ta noa unnoa.

42 Ġatun purreaġ ba kakulla, waita noa uwa korariġ; ġatun bara kúriko tiwa bon, ġatun uwa ġikouġ kin, ġatun mima bara bon, keawai noa waita wapa barun kinbiruġ.

43 Ġatun noa wiya barun, Wiyánún bo ta wal bag piriwálgél la Eloi koba taraikan ta kokerá; kulla wal tia ġaliko yuka.

5

1 ĠATUN yakita kakulla, warapa bon ba bara kuriko, ġurrulliko wiyellikanne Eloi koba, ġarokéa noa pitta ka waraka Gennetharet ta,

2 Ġatun nakulla buloara murrinawai kakilliela wara ka; wonto ba bara makoroban waita uwa murrinawai tabiruġ, ġatun bara umulliela pika mirkun.

3 Ġatun noa uwa wakál la murrinawai ta Thimon koba ka, ġatun wiya bon yógyóg umullia purrai tabiruġ. Ġatun noa yellawa barán, ġatun wiyelliella barun kúri murrinawai kabiruġ.

4 Ġatun ġoloin noa ba wiya, wiya noa Thimónnuġ bon, Tuirkullia pirriko kako, ġatun wura pika nurúnba mankilliko.

5 Ġatun Thimónto, wiyelliela, wiya bon, Piriwál, uma ġéen tokoi ta yantikatai, ġatun man korien; kulla bi wiyán wupinùn wal baġ barán pika.

6 Ġatun uma bara ba unni, kokoi-kokoi bara uma makoro katai kal, ġatun pika kilpaiya.

7 Ġatun bara wokkaimulléun barúnba tarai taba murrinawai taba; wauwil koa barun wintamulliko. Ġatun bara uwa, ġatun warapál bara wupéa buloara murrinawai, pillukulliela ġaiya bara.

8 Nakulla noa ba Thimónto Peterko, puntimulléan noa Iéthu kin warómbuġ ka, wiyelliela, Ela Piriwál! yuriġ bi wolla emmouġ kinbiruġ; kulla baġ yarakairán kúri kátan.

9 Kulla noa kota, ġatun yantin bara ġikouġ katoa ba, kauwállin makorrin mankulla bara ba.

10 Ġatun yantibo bara Yakobo ġatun Ioanne, yinal ta Lebedaiio koba, mankillai bula ba Thimon katoa. Ġatun Iéthako noa wiya bon Thimóunug, Kinta kora bi; yakita biruġ manún wal bi barun kúri.

11 Ġatun mankulla bara ba murrinawwai barán purrai tako, wúnkulla bara yantin, wirroba bon bara.

12 Ġatun yakita kakulla, kakulla noa ba tarai ta kokerá, a! wakál kúri kauwál leprokan; nakilliela noa Iéthunug puntimulléun goarrá ko, ġatun wiya bon, wiyelliela, Piriwál, wiya, bi ba kalyukan kánún, umánún bi tia turon.

13 Ġatun noa bon wupilléun máttára ġikouġ kin, wiyelliela, Kauwá; turon bi kauwa. Ġatun tanoa-kál-bo leprota wareka ġikouġ kinbiruġ ko.

14 Ġatun noa bon wiya, wiyéakún koa noa barun kúri; wonto ba yirug uwa tügunbilliko ġintoa bo hieru kinko, ġatun ġuwa kulla bi turon umatoara, yanti to Mothé ka noa ba wiya, ġurrulliko kakilliko barun.

15 Wonta ba yantin kakulla totóġ ġikouġ yantin toa purrai toa: ġatun kauwálko nara uwa ġurrulliko, ġatun turon kakilliko barun munni-munni ġikouġ kinbiruġ ko.

16 Ġatun noa uwa koruġ kako, ġatun wiyelliela.

17 Yakita kakulla tarai ta purreáġ ka, wiyelliela noa ba, yellawa ba Parithaioi ġatun didathkaloi wiyellikanne koba, yantin tabiruġ kokerá biruġ Galilaia kabiruġ, ġatun Iudaia kabiruġ, ġatun Hierothalem kabiruġ; ġatun kaiyanto Yehóa-úmba kakulla turon umulliko barun.

18 A! ġatun bara kúri wakál kúri kurréa pirrikilligél la munnikan karál; ġatun numa bara bon kurrilliko kokerá kolaġ, ġatun wúnkilliko bon ġikouġ kinko mikan tako.

19 Ġatun keawai bara napa wonnén kurrilliko murrug kolaġ konara tin, uwa bara wokka laġ kokerá búlwarra ka, ġatun wupéa bon barán kulla koa willi-willi kako pirrikilligélkan Iéthu kin mikan ta.

20 Ġatun nakulla noa ba kotellikanne barúnba, wiya noa bon, Ela kúri, yarakai ġiroúmba wareka ġirouġ kinbiruġ.

21 Ġatun bara ġárammateu ġatun Parithaioi kota, wiyelliela, Ġan-ke unni wiyan ba yarakai? Ġanto kaiyu-kan-to warekulliko yarakai, wonto ba wakállo Eloito?

22 Wonto noa ba Iéthuko ġurra kotatoara barúnba, niuwoa wiya wiyelliela barun, Minariġ tin nura kotelliela búlbúl lako nurun kin ba ko.

23 Wonnén murráráġ wiyelliko, ġiroúmba ko yarakaito wareka ġirouġ kinbiruġ; ġa wiyelliko, Bouġkullia ġatun uwolliko?

24 Wonto ba ġurra-uwil koa nura kaiyukan noa yinal kúri koba purrai taba yarakai warekulliko (wiya noa munni karál), Wiyan banuġ, bouġkullia ġatun mara ġiroúmba pirrikilligél, ġatun waita unwolla ġirouġ ka tako kokerá ko.

25 Ġatun tanoa-kál-bo bouġulléun noa barun kin mikan ta, ġatun mánkulla unnuġ ġikoúmba pirrikéa noa ba, ġatun waita uwa ġikouġ ka tako kokerá ko koti kako, pitálmulliela bon Eloinuġ.

26 Ġatun yantin bara kotelliela, ġatun bara ġaiya pitálma bon Eloinuġ, ġatun kinta laġ bara kauwál, kátan wiyelliela, Nakulla ġéen minariġ konéin buġgai.

27 Ġatun yakita yukita waita uwa noa, ġatun nakulla wakál telónénuġ, ġiakai yitirra Lebi, yellawollin wúnkilligél la; ġatun noa wiya bon, Yettiwolla tia.

28 Ġatun noa wúnkulla yanti bo bouġkulléun, ġatun noa bon yettiwa.

29 Ġatun Lebiko bon noa upéa kauwál takillikanne ġikouġ ka ta koti ka kokerá: ġatun kauwál kakulla konara telónai ko ġatun tarai to yellawa barun katoa

30 Wonto ba barúnba ġárammateu ġatun Parithaioi koakillan bara barun wirrobullikan ġikoumba, wiyelliela, Minariġ tin nura tatan ġatun pittan barun katoa telónai koa ġatun yarakai toa?

31 Ġatun noa Iéthuko wiya barun, wiyelliela, Bara ba moron tai kátan keawai bara wiyan karákál; wonto ba bara munni kátan.

32 Uwa bag wiya korien ko murroġ taiko, wonto ba yarakai willuġ ko minki kakilliko.

33 Ġatun wiya bon bara, Minariġ tin bara mupai kátan murrinmurrin wirrobullikan Ioanne-úmba, ġatun wiyan wiyellikanne, ġatun yantibo bara Parithaioi koba; wonto ba ġiroúmba ko tatan ġatun pittan?

34 Ġatun noa wiya barun, Wiya, nura kaiyukan mupai umulliko barun wonnai kakillaikanne, yakita-kálai poribai ba kátan barun katoa ba?

35 Wonto ba purreáġ kánun wal, mánun wal bon ba poribai barun kinbiruġ, ġatun yakita ġaiya bara mupai-kakillinún purreáġ ka unta tara.

36 Ġatun wiya noa barun wakál parabol ġiakai: Keawai kúri ko wupillinún buġġaikál korokál la; ġa ba, yanti buġġaikál yirbuġġanún ġaiya wal, ġatun pontol buġġaikál labiruġ keawai korokál kiloa kátan.

37 Ġatun keawai kúri ko wupinún buġġaikál wain pika ka korokál la; kulla buġġaikállo potopai-yanún wal pika ka, ġatun kiroabullinún, ġatun pika kánun yarakai.

38 Wonto ba buġġaikál wain wunún wal buġġaikál la pika ka; ġatun buloara murráráġ kátan.

39 Ġatun keawai kúri koba pittánun korokál wain keawai noa mánun buġġaikál wain, kulla noa wiyan korokál ta murráráġ.

6

1 ĠATUN yakita thabbat ka buloara, yukita thabbat ka kurri-kurri, uwa ġaiya noa murruġ koa yeaiġél loa; ġatun bara wirrobulli-kan-to ġikouġ ka to tittia wolluġ yeai, ġatun takulla mirro-mirromá máttára barun kin.

2 Ġatun taraikanto Parithaioi koba wiya barun, Minariġ tin nura uman unnoa keawaran murráráġ umulliko unti tara purreáġ ka thabbat ka?

3 Ġatun noa Iéthoko wiya, wiyelliela, Wiya nura, wiya nura, wiya ba unni, Dabid-to noa ba upa, niuwoabo ba kapirri kakilla ġatun bara ġikouġ katoa;

4 Uwa noa ba kokerá kai Eloj koba, ġatun mankulla takulla nulai nakillikanne, ġatun ġukulla barun ġikouġ katoa ba ko, keawaran murráráġ takilliko, wonto ba barúnba ko hiereu koba?

5 Ġatun noa barun wiya, Yinal ta kúri koba, piriwál noa kátan yantin ko thabbat ko.

6 Ġatun yakita kakulla tarai ta thabbat ta, uwa ġaiya noa thunagóg ka ġatun wiyelliela: ġatun wakál kúri unta kakulla, máttára ġikoumba túġkaġkeri tirrai kakulla.

7 Ġatun bara ġárammateuko ġatun Parithaioiko tumiméa bon, wiya bon noa ba turon umulla purreáġ ka thabbat ta; wiyayemma-uwil koa bara bon.

8 Wonto noa ba kota barúnba gurrullielia, wiya bon noa máttáran tirraikan, Bougkullia, gáton garokilla Willi ka. Gáton noa bougkulléun, gáton garokéa.

9 Wiya gáiya noa Iéthuko barun, Wiyánún wal bag nurun unni; wiya tuloa ta umulliko, murrárág ga yarakai umulliko purreág, ka thabbat ta? moron umulliko, ga warekulliko?

10 Gáton nakillielia kari-kari yantin barun, wiya bon noa, Tutullia bi máttára giroúmba. Gáton upulléun gáiya noa, gáton máttára gáiya bon turon uma yanti tarai ba.

11 Gáton bara warapalkan bukkakan kakulla; gáton murrárág wiyellan barabo-barabo, minnuğ banún bara bon ba Iéthunuğ.

12 Yakita unta purreág ka, uwa noa bulkára kolağ wiyelliko, yanti-katai noa tokoi ta wiyellielia bon Eloi-nuğ.

13 Gáton yakita purreág ta, kaai ba noa barun wirrobullikan gikoúmba; girimulléun noa barun kinbiruğ dodeka niuwoa, barun wiya giakai yitirra apothol;

14 Thimónnuğ (wiya noa giakai yitirra Peternuğ), gáton gikoúmba kur-rakóğ Andrea, gáton Yakobo gáton Ioanne, gáton Pilip gáton Bátolomai,

15 Mattaio gáton Thoma, gáton Yakobo Alpai-úmba, gáton Thimon giakai wiya yitirra Dheloté,

16 Gáton Iudath kurrakóğ ta Yakobo-úmba, gáton Iudath Ithákariot, ninwoa gakoiyayé noa.

17 Gáton noa uwa barán barun katoa, gáton garawan tako garokéa noa, gáton konaró wirrobullikan gikoúmba, gáton kauwál konara kúri Iudaiakál, gáton Hierothalemkál, gáton korowátari Turokál gáton Thidonikál, uwa bara gurrulliko bon, gáton turon umulliko barun ba munni;

18 Gáton bara wonkálman yarakai to marai to: gáton barun umá turon.

19 Gáton yantinto konaró numulla bon bara; kulla murrárág paibéa gikouğ kinbiruğ, gáton noa turon umá yantin barun.

20 Gáton noa wokkalan nakulla gaikuğ ko gikoúmba wirrobullikan, gáton wiya, Murrárág umatoara mirrálko; kulla nurun ba piriwálgél la Eloi koba.

21 Murrárág umatoara nura kapirrikan yakita: kulla nura warapan wal kakilliko. Murrárág umatoara nura túnkillin yakita, kulla nura kintellinún wal.

22 Murrárág umatoara nura, yarakai umánún gáiya nurun kúri ko, gáton warekanún nurun, gáton yarakai wiyánún nurun, gáton warekanún yitirra nurúnba yanti yarakai ba, gikouğ kin biruğ yinal kúri koba kabiruğ.

23 Pitál nura kauwa gáton úntellia unta purreág ka; kulla nurúnba gúkillikanne kauwál kátan moroko kaba; yanti umá bara biyuğbai tako barun ka to barun propetnuğ.

24 Yapal nura porólkan kátan! kulla nura mankulla ta pitál nurúnba.

25 Yapál nura warakan! kulla nura kapirrikanún. Yapal nura kintellan yakita! kulla nura girellinun gáton túnkillinún.

26 Yapal nura, murrárág wiyánún ba yantinto kuriko nurun! yantibo barúnba biyuğbai ta ko barun gátoyaye propetnuğ.

27 Giakai bağ wiyánún nurun gurrullikan, Pitálumulla barun yarakai willuğ nurúnba; murrárág umulla barun yarakai nurúnba uman,

28 Murrárág barun wiyella koatan nurúnba; gáton wiyella bon Eloinuğ wiyella barun yarakai nurúnba uman.

29 Ġatun bunnun ba wakal gan kulló tarai to, tarai ġukillia; ġatun niuwoa manun wurabil ġiroúmba, wiya yikora wiwi manki yikora unni doan.

30 Ġuwa barun yantin ko wiyellinun ba ġirouġ kin; ġatun niuwoa ba mankulla tullokán ġiroúmba wiya yikora kari bon.

31 Ġatun unnoa la kotan nura la murrarág umulliko barun kúri nurun, umulla nura yantibo ta barun.

32 Kulla nura pitáلمان barun pitáلمان nurun, minariġko-ke unnoa? kulla bara yarakai-kan-to yantibo uman.

33 Ġatun murrarág nura umánun ba barun ġali murrarág nurun uman, minariġko-ke unnoa? kulla bara yarakai-kan-to yantibo uman.

34 Ġatun mumbinun nura ba barun kotan nura willuġbo upilliko barun, minariġko-ke unnoa? kulla bara yarakai willuġ mumbillan barun willuġbo upilliko yantibo.

35 Wonto ba nura pitálumulla barun yarakai willuġ nurúnba; ġatun murrarág umulla, ġatun mumbilla kotan keawai willuġbo upulliko; ġatun ġutoara kauwál kánun nurúnba, ġatun nura wonnai kánun wokka koba; kulla noa murrarág uman barun wiyapaiye korien ġatun barun yarakai.

36 Kauwa nura minkikan, yantibo Biyuġbai nurúnba minki kátan.

37 Kota yikora yarakai, ġatun keawai nurun kotánun yarakai: pirriralmai yikora nura, ġatun keawai nurun pirriralmanún: warekilla nura, ġatun nurúnba warekánun.

38 Ġuwa, ġatun ġunún wal nurun; warapál, upulla barán, ġatun tolomulla kaumulliko, ġatun kiroabullin barán, ġunún wal kúri nurun ġielkaġ ka nurun kin. Kulla yantibo upitoara nura upullin, upéa kánun nurun.

39 Ġatun noa wiya barun wakal parabol; wiya, munminto yutinun tarai munmin? wiya, wal bula-buloarabo warakullinun barán kirun tako?

40 Wirrobullikan ta keawaran noa kauwál korien ġikouġ kin piriwál la; wonto ba tuloa kátan, kánun noa yanti piriwál ba ġikouġ ba.

41 Ġatun minariġ tin bi natan moriġ ġirouġ ka ta ba ġaikuġ kaba kurrikóġ kaba, wonto ba na korien bi tulkirri ġaikuġ kaba ġirouġ kinba kóti kaba?

42 Ġa, yakoai bi wiyan bon kurrikóġ ġirouġ ba, Biġgai, yakoai tia poruġbuġgabunbilla moriġ ġirouġ kinba ġaikuġ kaba, keawai bi ba nakillin tulkirri ġirouġ kaba? ġintoa ġakoiyaye! buruġbuġ ġala kurri-kurri tulkirri ġaikuġ kaba ġirouġ kinba kóti kaba, ġatun nanún ġaiya bi murra-murrarág umulliko moriġ ġaikuġ kaba kurrikóġ kaba ġirouġ ka ta ba.

43 Kulla ba kúlai murrarág ta kátan, keawai yeai yarakai upin; ġa keawai kúlai yarakai ta kátan, yeai murrarág upin.

44 Wonto ba yantin kúlai ġimilliko kóti tin yeai tin; kulla bara kúri mán korien kokuġ tulkirri-tulkirri tin, ġa titi korien bara botru maro tin.

45 Murrarágko noa kúriko wupillin noa murrarág wunkilligél labiruġ minki kabiruġ búlbúl labiruġ ġikouġ kinbiruġ; ġatun noa yarakai wupullin noa yarakai wunkilligél labiruġ yarakai ta biruġ minki kabiruġ búlbúl labiruġ ġikouġ kinbiruġ; kulla ġikoúmba ko kurraka ko wiyan kauwál labiruġ ko búlbúl labiruġ ko.

46 Ġatun minariġ tin nura tia wiyan, Piriwál, Piriwál, ġatun uwa korien nura unnoa tara wiyan nurun baġ ba.

47 Ġan tia ba uwánun emmouġ kin, ġatun ġurran wiyellita emmoúmba, ġatun ġaloa uman, túġunbinun baġ nurun ġan kiloa noa:

⁴⁸ Niuwoa ba wakál yanti kúri kiloa, wittia noa kokerá gátun pinnia pirriko, gátun wupéa tugga tunug ka; gátun poaikulléün ba tunta-tunta, waiumbul murrá koribibi kokeroa, gátun geawai tolomá pa; kulla wal wittia tunug ka.

⁴⁹ Wonto ba gurran gátun uma korien, kúri kiloa noa wittia kokera tugga korien purrai ta: waiumbul murrá koribibi gali, gátun warakulléün tanoa-kál-bo; kauwála unnoa warakullin kokerá koba.

7

¹ WIYA noa ba goloin gíkoúmba wiyellikanne, mikan ta yantin ta kúri ka, uwá noa Kapernaun kako.

² Gátun tarai koba kapátin koba umullikan munni kakilliela mulgkilliliela tetti, pitál umatoara noa gíkoúmba.

³ Gátun, gurrá noa ba Iéthunug, wiyabunbéa noa barun garokál Hebáraioi koba, wiyelliela bon uwa-uwil koa noa pirbuggulliko gíkoúmba ko, umullikan ko.

⁴ Gátun uwá bara ba Iéthu kin, wiya gaiya bon bara tanoa-kálbo wiyelliela, Murrarág noa uma-uwil koa noa bon yanti:

⁵ Kulla noa pitálman gearúnba kúri, gátun noa wittia gearun thunagóg.

⁶ Uwa gaiya noa Iéthu barun katoa. Gátun kalog korien ta noa ba kakulla kokerá kolağ, yuka noa barun kapátinto kóti ta gíkouğ kin wiyelliela bon, Piriwál, yanoa bi; kulla bag keawaran murrarág korien uwa-uwil koa bi emmouğ kin kokerá:

⁷ Yaki tin bağ kota murrarág korien bag uwolliko girouğ kinko; wonto ba wiyella wakál wiyellikanne, gátun emmoúmba umullikan pirkullinün wal.

⁸ Kulla bağ ba kaiyukan wiyelliko, emmouğ kinba bara kakillin armykan; gátun bağ wiya wakál, Yuriğ, gátun waita gaiya noa uwa; gátun tarai, Kaai, gátun noa uwa tanan; gátun emmoúmba umullikan, Umulla unni, gátun umá gaiya noa.

⁹ Iéthuko noa ba gurrá unni tara, kotelliela noa gíkouğ, gátun warakulléün noa, wiya gaiya noa barun wirroba bon ba, Wiyan bağ nurun, keawaran bağ na pa yanti gurullikanne kauwál, keawai yanti Ithárael la kátan.

¹⁰ Gátun bara yukatoara, willuğbo uwolliela kokerá kolağ, nakulla bon umullikan munni biruğ pirbuggatoara.

¹¹ Gátun yakita purreáğ ka yukita, uwa noa kokeroa, giakai yitirra Nain; gátun kauwál uwa gíkoúmba wirrobullikan gátun taraikan kúri gíkouğ katoa.

¹² Gátun uwa noa ba papai pulogkulligél la kokerá kolağ, ga, tetti kulwon kurrilliela kúri warai kolağ, wakál bo ta yinal tunkán koba bounnoun ba, gátun maboğun bountoa, gátun kauwál-kauwál kúri kokerá biruğ uwa bounnoun katoa.

¹³ Gátun nakulla bounnoun noa ba Piriwállo, gurriarra bounnoun noa kakulla, gátun wiya gaiya noa bounnoun, Túgki yikora.

¹⁴ Gátun uwa gaiya noa, numa kurrilligél; gátun bara kurriá bon ba gakéa korun. Gátun noa wiya, Wuggurra, wiyán banuğ, Bougkullia.

¹⁵ Gátun niuwoa tetti kabiruğ yellowa, gátun tanoa-kál-bo wiya. Gátun willuğbo bon noa gúkulla bounnoun kin gíkoúmba ka tunkán ta.

16 Ġatun bara kakulla kinta yantin; ġatun bara bon pitálman Eloinuġ, wiyelliela, Kauwál propet ta paipéa ġearun kin, ġatun noa Eloito nakulla ġikoúmba kúri.

17 Ġatun unni totóġ ġikoúmba kakulla yantin to Iudaia koa, ġatun yantin toa purrai kariġ koa.

18 Ġatun Ioanne-úmba-ko wirrobullikanto wiya bon unni tara.

19 Ġatun noa Ioanneto wiya bulun wirrobullikan ġikoúmba, yuka bulun Iéthu kinko, wiyelliko, ġintoa ta uwánun? ġa, na-téa kánun géen taraikan?

20 Uwa bara ba kúri ġikouġ kinko wiya bara, Ioanneto korimullikanto ġearun yuká ġirouġ kinko, wiyelliko, ġintoa ta uwánun? ġa, na-téa kánun taraikan?

21 Ġatun tanoa-kál-bo hora ka pirbugġa noa kauwál-kauwál munni-munni, ġatun marai yarakaikan; ġatun kauwál-kauwál munmin umá noa barun nakilliko.

22 Wiya ġaiya noa barun Iéthu, wiyelliela, Waita lag nura, ġatun wiyella bon Ióannenuġ unni tara nakulla nura ba ġatun ġurra; munmin-tabiruġ-ko natan, wiirwiir-biruġ-ko uwan, wamun-wamun-tabiruġ turon kakulla, woġkál-labiruġ ġurran, tetti-kabiruġ bouġkulléun, barun mirrál ko wiyan ta Euágelion.

23 Ġatun pitál-umatoara yantinto niuwara korien kánun emmouġ kin.

24 Ġatun waita ka ba bara ba puntimai Ioanne-úmba, wiya ġaiya noa barun kúri Ioannenuġ bon, Minariġ tin nura koruġ kolaġ nakilliko? koġka tolo man wibbi ko?

25 Minariġ ko nura uwa koruġ kolaġ nakilliko? wakál upulléun kúri poitoġ korikin to? A! bara upulléun konéin to ġatun bara murraráġ kátan takilliko, yellawa bara piriwálgél la.

26 Minariġ ko nura uwa koruġ kolaġ nakilliko? wakál propet Kauwa, wiyan nurun baġ kauwállan noa ba propet kilo.

27 Ġali noa wiyatoara upa unni, A! yukan baġ puntimai emmoúmba ġirouġ kin mikan ta, umánun wal noa yapuġ ġirouġ.

28 Kulla baġ wiyan nurun, Keawai propet kauwál kátan yanti Ioanne noa ba korimullikan porkullitoara nukuġ labiruġ: niuwoa waréa ta kátan piriwálgél la Eloi koba ka, kauwál noa kátan ninwoa kilo.

29 Ġatun yantinto kúriko ġurra bon, ġatun bara telónai, pitálma bon Eloi-nuġ, korimatoara kátan bara Ioanne kaibiruġ karimulli biruġ.

30 Wonto ba bara Parithaioi ġatun bara nomikoi ġurramaiga wiyellikanne Eloi koba barun kin, keawai korimatoara korien Ioanne kai.

31 Ġatun noa Piriwállo wiya, Yakoai kilo bara kúri untikál willuġġél? ġatun minariġ kilo bara?

32 Bara yanti wonnai kilo yellawollin ġukilligél la, ġatun kaipullin taraikan, ġatun wiyellin, Tirkima géen nurun, ġatun keawai nura úntelli korien; minki géen kakulla nurun, ġatun keawai nura tuġkilli korien.

33 Kulla noa Ioanne korimullikan uwa, keawai kunto ta pa, ġa wain keawai pitta pa; ġatun nura wiyan, diabol noa ġikouġ katoa ba.

34 Yinal ta kúri koba uwa takilliko ġatun pittelliko, ġatun nura wiyan, A! mataye kúri unni, ġatun wain pittaye, kóti ta telónai koba ġatun yarakai willuġ koba!

35 Wonto ba yautinto wonnaito ġuraki koba ko piralman bon ġuraki.

³⁶ Ġatun wakállo Parithaioi koba ko wiya bon ta-uwil koa noa ġikouġ katoa. Ġatun uwa noa kokerá Parithaio koba, ġatun yellawa noa barán takilliko.

³⁷ Ġatun, a! ġapal wakál yarakaikun bountoa ġurrá bountoa ba Téthunuġ bon yellawai takilli taba kokerá Parithaio koba ka, mankulla bountoa wúnkilígél alabathro putillikanne,

³⁸ Ġatun ġarokéa bountoa tinna ka bulka ka ġikoung kin, túġkillin, ġatun bountoa puntia bounnoun ka to ġurrun to tinna ġikouúmba, ġatun pirripa bounnoun ka to kittuġ ko wolluġ koba ko bounnoun ka to, ġatun búġbúġka bon tinna ġikoumba, ġatun putia bon putillígél lo.

³⁹ Yakita nakulla noa ba unni ġali Parithaio, wiya bon ba, wiyelléun ġaiya noa ninwoabo minki ka, wiyelliela, Unni kúri propet ba noa ġurra pa noa wonta-kan-to ka ġapallo numa bon; kulla bountoa yaraikan.

⁴⁰ Ġatun Iéthuko noa wiyayelléun, wiyelliela bon, Thimón, wiya-uwil koa banuġ. Ġatun noa wiya, Piriwál, wiyellia.

⁴¹ Tarai ta kakulla ġukillikan wakál buloara mumbitoara ġikoumba; wakállo noa mumbilléun pentakothioi denari, ġatun tarai ta pentékonta mumbilléun.

⁴² Ġatun keawai bula ġupaiye pa ba yaruġ ka bon, wareká ġaiya noa bulun ba. Wonta kin bulun kinbiruġ pitálmanún kauwál bon!

⁴³ Thimónto noa wiya, wiyelliella, Mirka ġikouġ wareka noa ba kauwál. Ġatun noa wiya bon, Kota bi tuloa.

⁴⁴ Ġatun noa warrakulléun ġapal ko, ġatun wiya Thimónnuġ Natan bi unni ġapal? uwa baġ kokerá ko ġirouġ ka ta ko, keawai bi tia ġupa bato tinna ko; wonto bountoa ba puntia tia tinna bounnoun ka to ġurrun to, ġatun watia bounnoun ka to wolluġ kabiruġ ko kittuġ ko.

⁴⁵ Keawai bi tia búġbúġ ka pa: wonto ba unni ġapal, búġbúġ-kullielia tia tinna yakita biruġ uwa baġ ba.

⁴⁶ Keawai bi puti pa emmoúmba wolluġ kipai to, wonto ba unni ġapal putia emmoúmba tinna kipai to.

⁴⁷ Ġiakai tin banuġ wiyen, Yarakai umatoara bounnoun ba kauwál ta warekatoara bounnoun ba; kulla bounnoun pitál-ma kauwál: kulla barúnba warekatoara waréa, pitál-ma bara warea.

⁴⁸ Ġatun noa bounnoun wiya, Wareká umatoara ġiroúmba yarakai.

⁴⁹ Ġatun bara yellawan ġikouġ kinba takilli taba, bara bo wiyatan minki ka, ġan-ke unni warekan noa yarakai.

⁵⁰ Ġatun noa bounnoun wiya, ġurrulli ta biruġ ġiroúmba moron bi kátan; yuruġ bi pitál kakilliko.

8

¹ ĠATUN yakita yukita uwa noa yantin toa purrai toa kokerá, wiyelliela ġatun túġunbillielia totóġ pitálmullikanne bathileia koba Eloi koba: ġatun bara dodeka ta ġikouġ katoa ba.

² Ġatun bara nukuġ taraikan, turon umatoara marai yarakai tabiruġ ġatun munni kabiruġ, Mari yitirra ġiakai Magdalakálin, bounnoun kinbiruġ paipéa diabol hepta ta,

³ Ġatun Ioanna porikunbai Kutha-úmba, Herod-úmba umullikan, ġatun Thuhanna, ġatun taraikan kauwál, gala bara ġukulla bon untakál tullokkan ba biruġ barun kai.

⁴ Ġatun uwittillin bara ba kùri kauwál-kauwál, ġatun uwa ġikouġ kinko, yantin tabiruġ kokerá biruġ, wiya noa unni parabol:

⁵ Upillikan noa uwa yeai ko upulliko ġikoúmba ko; ġatun upulliela noa ba, winta porkulléun kaiyinkon ta yapuġ ka; ġatun waita-wa barán, ġatun tибbinto takulla moroko tinto.

⁶ Ġatun winta porkulléun tunuġ ka; ġatun poaikulléun ba wokka lag tetti ġaiya kakulla, koito ba bato korien ta.

⁷ Ġatun winta porkulléun tulkirri-tulkirrá; ġatun poaikulléun tulkirri-tulkirri matti, ġatun murrugkama.

⁸ Ġatun tarai ta pórku lléun purrai murrárag purrai ta, ġatun poaikulléun wokka lag, ġatun yeai kurria hekaton ta. Ġatun noa ba wiya unni tara, kaaipulléun ġaiya noa, Niuwoa ba ġurreuġ kan kátan ġurrulliko ġurrunbunbilla bon.

⁹ Ġatun wirrobulli-kan-to ġikoúmba ko wiya bon, wiyelliela, Minariġ ke unni parabol?

¹⁰ Ġatun noa wiya, ġatan ġurrulliko nurun pirriral bathileia koba Eloi-úmba; wonto barun tarai ta parabol la; natan bara keawai bara na pa, ġatun ġurran bara keawai bara ġimilli pa.

¹¹ Ġiakai ta unni parabol: Yeai ta wiyellikanne ta Eloi koba.

¹² Bara kaiyinkon taba yapuġ kaba ġurrullikan bara; uwa ġaiya noa diabol, ġatun mankulla wiyellikanne barun ba minki kabiruġ búlbúl labiruġ, ġurreá-kún koa bara ġatun moron koa bara katéa-kún.

¹³ Bara tunuġ kaba ġurra bara ba wiyellikanne pitálkan to; ġatun unni tara wirra korien kátan, kota bara waréa ba, ġatun yakita numullikanne ta waraka ġaiya bara.

¹⁴ Ġatun unnoa tara pórku lléun tulkirri-tulkirrá, bara ba ġurra, waita uwa ġaiya, ġatun murrugkana umullikannéto ġatun porollo ġatun pirunto moron koba, ġatun yeai kurri korien murrárag kakilliko.

¹⁵ Wonto ba unnoa murrárag kaba purrai taba, bara ba ġurra wiyellikanne, tuloakan ġatun murráragkan búlbúlkán, tuman bara, ġatun yeai kurrin murroi to.

¹⁶ Keawai kúriko wirroġbanún kalbuġ, wutinún ġaiya tenti ko, ġa wutinún bara ka pinkilligélla; wonto ba wupinún kaibuġġél la, na-uwil koa bara uwollita ba ko kaibuġ.

¹⁷ Kulla yantin ta ġetti biruġ ġurranún wal kakilliko; ġatun yantin ta yuropatoara biruġ ġurranún wal kakilliko, ġatun paipinún wal.

¹⁸ Yakoai nura ġurrulla; kulla ġikouġ kinba ġunún wal ġikouġ kin; ġatun keawai noa ka korien, mantillinún wal bon ġikouġ kinbiruġ unnoa ta paipitoara ġikouġ kinba.

¹⁹ Ġatun tunkán ġikouġ kinko ġatun bara kóti ta ġikoúmba uwa, ġatun keawai bara wa pa ġikouġ kinko konarrin, kulla kauwál waitawollan.

²⁰ Wintako bon wiya ġiakai, Garokillin bara warrai taba ġikoúmba tunkán ġatun kóti ta, na-uwil koa bara ġirouġ.

²¹ Ġatun noa wiyayelléun barun, wiyelliela, Unni tara tia kátan em-moúmba tunkán ġatun kóti ta, ġurrullikan wiyellikanne Eloi koba ġatun umullikan.

²² Ġatun yakita tarai ta purreáġ ka, uwa noa murrinawwai ta ko ġikouġ katoa wirrobullikan toa ġikoúmba; ġatun noa barun wiya, Waita géen waiga-uwil kaiyin kolaġ wara kolaġ. Ġatun bara tolka mureuġ kolaġ.

²³ Wonto ba bara uwolliela, pirrikéa noa kógóg; gátun wibbi kauwál kakulla wara ka; gátun bara warapál, gátun kinta kakilliela.

²⁴ Gátun bara uwa gikoug kin, bougbugga gaiya bon, wiyelliela, Piriwál, piriwál, tetti kolağ géen! Bougkulléun gaiya noa, gátun wiya noa wibbi, gátun tulkun wombul koba; gátun korun kakulla, gátun yurağ gaiya kakulla.

²⁵ Gátun noa wiya barun, Wonnuğ-ke nurun kotellita? Gátun bara kinta kakulla, kotelliela, wiyalan taraikan-taraikan, Wontakan unni kúri! kulla noa wiyen wibbi gátun bato, gátun gurra gaiya bon.

²⁶ Gátun bara uwa purrai tako Gadarén tako, kaiyin taba Galilaia kaba.

²⁷ Gátun noa ba yankulléun purrai tako, nuğgurrawa bon wakálla kúriko kokerá biruğ ko, diabolkan noa katalla yuraki, gátun keawai noa upillipa kirrikin to, keawai noa kátan kokerá, nikki ka noa kakulla.

²⁸ Nakulla noa ba Iéthunuğ, kaaibulléun gaiya noa, gátun puntimulléun gikoug kin mikan ta, gátun wokka wiyelléun wiyelliela, Minnuğ banun ke bi tia, Iéthu, Yinal ta Eloï koba wokka kaba koba? Yanoa bi tia piralmai yikora.

²⁹ (Kulla noa wiya marai yarakaikan paikulliko kúri kabiruğ. Kulla bon mankulla murrin-murrin; gátun wirria bon tibon ko; gátun noa tiirbugga tibon, gátun yuaipéa bon diabollo koruğ kolağ).

³⁰ Gátun Iéthuko noa wiya bon, wiyelliela, Wonnén bi yitirra? Gátun noa wiya, Léjun bağ; kulla kauwál-kauwál diabol uwa murrariğ gikoug kinko minki kako.

³¹ Gátun bara bon wiya, Yanoa, wiya yikora gearun bi pirriko kolağ kakilliko.

³² Gátun kakulla untakál wirrul takilliela bulkára ba ko; gátun bara wiya bon pulóğkulliko barun minki kako porák kako. Gátun noa wamunbéa barun.

³³ Uwa gaiya bara waita diabol minki tabiruğ kúri kabiruğ, gátun pulóğkulléun porák ka koiro ka; gátun wirrul murra barán karakai pirriko koba wara kako, kurrin to gaiya bara.

³⁴ Nakulla bara ba tamunbéa unnoa tara umatoara, murra gaiya bara, gátun waita uwa kokerá kolağ, gátun goruğ kolağ; wiya gaiya galoa.

³⁵ Uwa gaiya bara nakilliko umatoara ko; gátun uwa Iéthu kin, gátun nakulla bara bon unnoa kúri, paipitoara biruğ bara waita uwa, yellawolliela Iéthu ka ta tinna ka, kirrikinkan gátun tuloa gurrullikan; gátun kinta bara kakulla.

³⁶ Yantinto nakulla unnoa wiya barun, yanti bon ba turon uma diabolkan kauwálkan.

³⁷ Gátun yantinto konaró purrai tako Gadarén tako wiya gaiya bon waita uwolliko barun kinbiruğ; kulla bara kintakan kauwál kakulla. Gátun noa uwa murrinawai tako, gátun wulluğbo kakulla.

³⁸ Gátun unnoa kúri kabiruğ diabol bara waita uwa, wiya bon ka-uwil koa noa gikoug katoa: wonto noa Iéthuko yuka bon waita, wiyelliela,

³⁹ Willuğbo bi wolla girouğ ka tako kokerá ko, gátun gurrabunbilliko unnoa tara uma noa ba Eloito girouğ. Gátun noa waita uwa, gátun wiya yantin toa kokeroa, yanti Iéthuko noa uma bon.

⁴⁰ Gátun yakita kakulla, willuğbo noa ba Iéthu kakulla, pitál tara kakilliela kúri, kulla bara bon mittilliela yantinto.

⁴¹ Ġatun yakita uwa wakál kùri tanan, ġiakai yitirra Yaeiro, wiyellikan noa thunagóg kako; ġatun noa puntimulléun Iéthu kin tinna ka, ġatun wiya uwolliko ġikouġ kinko kokerá ko;

⁴² Kulla bon wakál yinálkun kakulla, dodeka wunál ta bounnoun ba, ġatun bountoa pirrikilliela tetti kakilliela. Ġatun uwa ġaiya noa, kùriko bon murrugkama.

⁴³ Ġatun wakál nukuġ, kumarakan dodeka wunál ta bounnoun ba, ġukilléun bountoa kirun tullokkan bounnouba karákál ko, keawai bara bounnoun turon uma pa,

⁴⁴ Uwa bountoa bulka kako, ġatun numa pita ġikoúmba kirrikin: ġatun tanoa-kál-bo kumara ġaiya kakulla korun.

⁴⁵ Ġatun noa Iéthuko wiya ġaiya, Ġanto tia numa? Yantinto wiya keawai, wiya ġaiya noa Peterko ġatun bara ġikouġ katoa, Piriwál, konaro bin murrugkama ġatun waita wa, ġatun bi wiyan, Ġanto tia numa?

⁴⁶ Ġatun noa Iéthuko wiya, Wakállo ta tia numa: kulla baġ ġurran waita ka ba kaiyu emmouġ kinbiruġ.

⁴⁷ Ġatun bountoa ba nukuġko nakulla yuropa korien bountoa, uwa bountoa pulul-pulul, ġatun puntimulléun ġikouġ kin mikan ta, wiya bon bountoa mikan ta yantin ta kùri ka, minariġ tin bountoa numa bon, ġatun tanoa-kál-bo bountoa kakulla turon.

⁴⁸ Ġatun noa bounnoun wiya, Yinálkun, kauwa bi pitál; ġurrullito ġiroúmba-ko turon bin uma; yuriġ waita pitál kakilliko.

⁴⁹ Ġatun wiyelliela noa ba, tanan uwa wakállo wiyellikan ta biruġ kokerá biruġ, wiyelliela bon, Ġiroúmba yinálkun tetti kakulla; yanoa, Piriwál pirriralmai yikora bon.

⁵⁰ Wonto noa ba Iéthuko ġurra, wiyayelléun noa bon wiyelliela, Kinta kora bi; ġurrulla wal bi, ġatun turon ġaiya wal bountoa kánun.

⁵¹ Ġatun noa ba uwa kokerá ko ba murriraġ, keawai noa tarai kan wommumbi pa ġikouġ kin, wonto ba Peternuġ ġatun Jakobonuġ, ġatun Ioannenuġ, ġatun biyuġbai ġatun tunkán murrakin koba.

⁵² Ġatun yantin tuġkilléun ġatun minki kakulla bounnoun kai: wonto noa ba wiya, Tuġki yikora; keawaran bountoa tetti korien, wonto ba ġarabo kakillin.

⁵³ Ġatun bara bon béelma, nakilliela tetti bountoa kakulla.

⁵⁴ Ġatun noa kirun barun yipa warai tako, ġatun noa mankulla bounnoun muttárrin, ġatun wiya, Murrakin, bouġkullia.

⁵⁵ Ġatun bounnoun ba marai katéakan, ġatun bountoa bouġkulléun tanoa-kál-bo: ġatun noa wiya bounnoun takilliko.

⁵⁶ Ġatun kintakan biyuġbai ġatun tunkán bounnoun ba: wonto noa ba wiya barun, yanoa wiya yikora taraikan kùri unni umatoara.

9

¹ WIYA ġaiya noa barun dodeka ta ġikoúmba kaumulliko, ġatun ġukulla barun kaiyu kakilliko ġatun wiyellikan kakilliko yantin ko diabol ko, ġatun turon umulliko yantin munnikan ko.

² Ġatun noa barun yuka wiyelliko bathileia Eloi koba, ġatun turon umulliko munni ko.

³ Ġatun noa wiya barun, Manki yikora waita kolaġ, keawai tupa-tupa mánun, keawai yinuġ, keawai kunto, keawai money, keawai buloara mánun kirrikin taraiko-taraiko.

4 Ġatun uwánùn nura ba tarai ta kokerá, tanoa kauwa, ġatun waita uwolla untoa biruġ.

5 Ġatun bara keawai nurun wommunbi korien, waita nura ba uwánùn untoa biruġ kokerá biruġ, tirri-tirrillia yullo kabiruġ moriġ tinna kabiruġ nurun kinbiruġ, túġa kakilliko barun kinko.

6 Ġatun waita bara uwa, ġatun uwa kokeroa Willi koa, wiyelliela Euáġelion, ġatun turon umulliela yantin ta purrai ta.

7 Ġatun noa Herodto tetrákkko ġurra unni tara umá noa ba; ġatun koteiliela niuwoa bo, kulla wiyatoara tarai-kan-to Ioanne noa bouġkulléa tetti kabiruġ;

8 Ġatun winta ka, paipéa noa Elia; ġatun tarai-kan-to, wakál ġaġka-kál propet tabiruġ bouġkalléun.

9 Ġatun noa Herod wiya, Kolbúntia baġ bon Iaonnenuġ wolluġ; ġan-ke unni ġurran baġ unni tara? ġatun noa na-uwil koa bon.

10 Ġatun bara apothollo willuġbo bara ba kakulla, wiya ġaiya bon yantin unni tara uwa bara ba. Ġatun noa barun yutéa, ġatun kara uwa mirrulla ko, kokerá ko yitirra Betáthaida kako.

11 Ġatun bara kúri ġurra bara ba, wirropa bara bon; ġarokéa noa wiyelliko barun bathileia Eloi koba, ġatun umá barun turon kakilliko munnikan.

12 Ġatun purreáġ kakilliela yaréakál, uwa ġaiya bara dodeka ta, ġatun wiya bon, Yukulla barun konara waita laġ, uwa-uwil koa bara yantin toa purrai kariġ koa, yellawolliko, ġatun takilliko; kulla ġéen kátan unti mirrulla.

13 Wonto noa ba barun wiya, Ġuwa barun ġaloa ko takilliko. Ġatun bara wiya, Keawai ġearúnba kulla unni pente kunto ġatun buloara makoro; wiya ġéen wirrilla barun ġali ko takilliko yantin ko kúri ko.

14 Kulla wal kúri kauwál pentakikilioi ta. Ġatun noa wiya barun wirrobullikan, Yellawabunbilla barun konara kakilliko pentékonta tarai taba kakilliko.

15 Ġatun uma ġaiya bara yanti, ġatun yellawabunbéa barun yantin barán.

16 Mankulla ġaiya noa unnoa tara kunto pente ġatun makoro buloara; ġatun nakilliela wokka laġ moroko koba, murroi wiyelliela unni tara, ġatun yiirbuġġa, ġatun ġukulla barun wirrobullikan ko wunkilliko barun kin mikan ta konara.

17 Ġatun takulla bara, ġatun warakan ġaiya bara kuttawan yantin; ġatun mankulla bara wanan dodeka ka wimbi ka wuntawai biruġ barun kai.

18 Ġatun yakita wiyelliela noa ba niuwoa-bo púnbai, ġikoúmba wirrobullikan ġikouġ katoa; ġatun noa wiya barun, wiyelliela, Ġannuġ wiyan kúri ko ġan baġ ba.

19 Wiyayelléun bara; wiyelliela, Ioanne ta bi korimullikan wonto ba taraito wiyan Elia ta ba; ġatun taraito wiyan wakál ġaġka-kál propet koba, bouġkulliakan katéa-kán.

20 Wiya noa barun, ġanto tia nura wiyan ġan baġ ba? Peterko noa wiyayelléun, wiyelliela, Kritht ta bi Eloi-úmba.

21 Ġatun noa barun piralma, wiyéa-kán koa bara unnoa tara tarai ko kúri ko;

22 Wiyelliela, Yinal ta kúri koba yarakai kauwál wal bon umánùn, ġatun warekánùn wal bon bara ġaġkakal ġatun bara hiereukan piriwál, ġatun

bara gárammateukan, gáton búnnùn wal tetti, gáton bouggánùn gáiya bon tarai ta purreáğ goro ka.

²³ Gáton wiya noa barun yantin, Wanùn tia ba taraikan kùri uwánùn, gurrullia noa niuwoa-bo, gáton mara-uwil koa noa taligkabilikanne gikoúmba yantin ta purreáğ ka, gáton wirrobulla tia.

²⁴ Gáto ba mirománùn moron gikoúmba, warekánùn wal noa? kulla noa warekánùn moron gikoúmba emmouğ kin, gáloa noa moron umánùn.

²⁵ Wonnug-ke murrarág kùri ko, mankilliko purrai kariğ ko, gáton noa tetti wal gáiya kánùn niuwoa-bo, ga warekánùn wal?

²⁶ Gán tia ba koiyun kánùn emmouğ kai, gáton wiyellikanne emmoumba, Yinal kùri koba koiyun gikouğ kai, uwánùn noa ba killibinbinkan kóti gikouğ kinba, gáton Biyuğbai koba, gáton ağelo yirri-yirri-kan koba barúnba.

²⁷ Kulla bag wiyan nurun tuloa, unni winta garokéùn ba, keawai bara tetti kánùn, kabo na-uwil koa bara bathileia-nuğ Eloi koba.

²⁸ Gáton yakita kakulla purreáğ ka ét ta yurika-ta unni tara wiyellikanne, yutéa noa barun Peternuğ, gáton Ioannenuğ, gáton Yakobonuğ, gáton uwa wokka lağ bulkára kolağ wiyelliko.

²⁹ Gáton noa ba wiyelliela, takin bon tarai warrakulléùn, gáton gikoúmba kirrikin purrul kakulla, gáton killibinbin kakulla.

³⁰ Gáton wiyelliela bon kùriko Mothéko gáton Eliako:

³¹ Paipéa bula killibinbin, gáton wiya bula gikoúmba (tetti?) tin ka-uwil koa Hierothalem ko.

³² Wonto ba Peter noa gáton bara gikouğ katoa porrólkan bara birikéa kógóg; gáton bara kakulla tirağ, nakulla bara gikoúmba killibinbin, gáton buloara bula kùri garokéa gikouğ katoa.

³³ Gáton kakulla yakita bula ba waita uwolliela gikouğ kinbiruğ, Peterko noa wiya bon Iéthunuğ, A! Piriwál, murrarág gearun unti ko kakilliko; gáton umabunbilla goro kokerá; wakál bin, gáton wakál Mothénuğ, gáton wakál Elianuğ, gurra korien minariğ noa wiya.

³⁴ Wiyelliela noa ba, yareil kakulla, gáton wutéa barun; gáton bara kinta kakulla, waita bara ba wolliela murrariğ yareil la.

³⁵ Gáton pulli kakulla yareil labiruğ, wiyelliela, Unni ta emmoumba kóti yinal pitálmullikan; gurrulla bon.

³⁶ Gáton pulli ba kakulla korun, Iéthu noa kakilliela pünbai. Keawai bara unni tara wiya pa untatoara, natoara purreáğ ka taraikan ta.

³⁷ Gáton yakita kakulla purreáğ ka tarai ta unta, uwa bara ba barán bulkára biruğ, kauwálo kùriko nuğgurra wa bon.

³⁸ A! gáton wakál kùri konara koba kaaibulléùn, wiyelliela, Piriwál, kai bi, na-uwillia yinal emmoumba; kulla noa emmoumba wakál wonnai.

³⁹ A! gáton maraito bon mankulla, gáton gáiya noa kaaibulléùn wokka; gáton yiirbuğga bon, gáton kurrağtoanbuğga; gáton búntoara noa, waita gáiya gikouğ kinbiruğ uwa.

⁴⁰ Gáton bag wiya barun wirrobullikan giroúmba warekulliko bon; keawai bara kaiyu korien.

⁴¹ Gáton noa Iéthuko wiya, wiyelliela, A! gurra korien gáton pirriral unni willuğ-gél! Yakounta-lağ bag kánùn nurun kin, gáton wal bag kámunbinùn nurun? Mara bon tanan giroúmba yinal unti ko.

⁴² Gáton uwolliela noa ba tanan diabollo bon puntima barán gáton yiiryiir uma. Gáton noa Iéthuko koakulla bon marai yarakai ka, gáton

bon wonnai turon uma, gáton gútéakan gáiya bon biyuǵbai ta gíkoúmba tin.

⁴³ Gáton yantin bara kinta kakulla kaiyu tin kauwál lin Eloi koba tin; gáton kotelliela bara ba yantin unni tara Iéthuko noa ba uma, wiya gáiya noa barun wirrobullikan gíkoúmba,

⁴⁴ Kámúnbilla unni tara wiyellikanne murriraǵ gurréuǵ kako nurun kin; kulla noa Yinal kúri koba wupinún wal bon mattára kúri ka.

⁴⁵ Keawai bara gurra pa unni wiyellikanne, gáton yuropa gali barun kinbiruǵ, keawai bara gimilli korien; gáton bara kinta kakulla wiyelliko bon gali tin wiyellikanne tin.

⁴⁶ Yakita gáiya bara wiyellan barabo-barabo, gan-ke kánún kauwál piriwál barun kinbiruǵ.

⁴⁷ Gáton Iéthuko noa gimilléún kotatoara búlbúl labiruǵ barun kinbiruǵ mankulla noa wonnai, gáton yellawabunbéa bon gíkouǵ kin taruǵ ka,

⁴⁸ Gáton noa barun wiya, Gáto ba unni wonnai pitálmanún kinba, pitálmanún gáiya tia; gáton gáto ba tia pitálmanún, pitálmanún bon gala yuka tia ba; gáton niuwoa kátan waréa nurun kinba yantin taba, yantibo ta wal noa kauwál kánún.

⁴⁹ Gáton noa Ioanneto wiya, wiyelliela, Piriwál, nakulla géen wakálla paibuǵgulliela barun diabol girouǵ katoa biruǵ yitirra biruǵ; wiya géen bon yanoa, koito ba keawai noa wa pa gearun katoa.

⁵⁰ Gáton noa Iéthuko bon wiya, Wiwi yikora; koito noa ba keawai bukka korien gearun, niuwoa gearun katoa ba.

⁵¹ Gáton yakita kakulla purreaǵ mánún bon ba wokka kolaǵ, pirral noa kakilliela waita Hierothalem kolaǵ,

⁵² Gáton noa yuka barun puntimai gíkoúmba ganka; gáton bara uwa kokerá kolaǵ Thamaria kako, umulliko gíkouǵ.

⁵³ Gáton bara bon keawai pitálma pa, kulla noa pirral kakulla wa pa Hierothalem kolaǵ.

⁵⁴ Gáton bula wirrobullikan gíkoúmba, Yakobo gáton Ioanne, nakulla bula unni, wiya bula, Piriwál, wiya bi, wiya-uwil koa géen koiyuǵ koa kauwál barán moroko kabiruǵ wina-uwil koa barun, yanti Elia noa ba unnoa?

⁵⁵ Wonto noa ba wakulléún, koakulla gáiya barun noa, gáton wiya, Keawaran nura gimilli korien nurúnba kóti búlbúl.

⁵⁶ Koito ba noa yinal kúri koba keawaran noa tanan wa pa, búntilliko kúri ko barun, wonto ba murrin umulliko. Gáton bara uwa tarai tako kokerá ko.

⁵⁷ Gáton yakita kakulla, uwolliela bara ba yuriǵ yapuǵ koa, taraito bon wiya, Piriwál, wirrobuǵbinún banuǵ, wontariǵ bi ba uwállún,

⁵⁸ Gáton noa Iéthuko bon wiya, Murroǵ-kai-ko kumiri barúnba, gáton tibbin moroko ka koba kunta barúnba, wonto ba yinal kúri koba keawaran bon gíkoúmba birrikilli-gél walluǵ ko gíkoúmba ko.

⁵⁹ Gáton noa tarai wiya, Wirrobulla tia. Wonta noa ba wiya, Piriwál, wamunbilla tia ganka bapa-uwil koa baǵ emmoúmba biyuǵbai.

⁶⁰ Wiya bon noa Iéthuko, Bapabunbilla barun tetti-tetti barúnba; gíntoa yuriǵ bi wolla wiyelliko piriwál koba Eloi koba.

⁶¹ Gáton taraito wiya, Piriwál, wirrobanún banuǵ; wamunbilla tia ganka wiyellikoa barun baǵ unni emmouǵ kinba kokerá ba.

⁶² Ġatun noa Iéthuko bon wiya, Keawai tarai-kan-to upillinùn máttàra purrai-ġél lo, ġatun willuġ-wuminún, keawaran noa murràràġ korien kakilliko piriwàl ko Eloi koba ko.

10

¹ YAKITA ġaiya kakulla unni tara, Piriwàllo noa ġearimulléùn thebenty taraikan ta, ġatun yuka barun buloara-buloara ġikouġ kin mikan ta, yantin tako kokerá ko uwánun noa ba niuwoa-bo.

² Ġatun noa barun wiya, Kauwàl-lan unni nulai kàtan, keawai bo katillikan kùri kauwàlkàl; ġali tin wiyella nura bon, Piriwàl nulai-ġél koba yuka-uwil koa noa barun katillikan nulai ko katilliko ġikouġ kaiko.

³ Waita nura yuriġ wolla: A! yukan nurun baġ waita kolaġ yanti kiloa waréa ta éipu barun kin murroġ ka ta.

⁴ Kurri yikora yanoa munnigél, ġatun yinuġ, keawai tuġġanuġ; ġatun yanoa wiya yikora yapuġ koa taraikan kùri.

⁵ Ġatun uwánun nura ba kokerá ko taraikan tako, wiyella, kurri ġiakai, Pitàl kauwa unni kokerá ba.

⁶ Ġatun ba yinal koba pitàl koba kánun unta, nurúnba pitàl kánun ġaiya unta; keawai ba nurun kin katéa kánun willuġbo.

⁷ Ġatun yellawánun nura unta kokerá, takilliko ġatun pittelliko, ġunún bara ba nurun; kulla noa umulli-kan-to man ba ġutoara ġikoúmba. Uwai yikora kokerá kolaġ kokerá kolaġ.

⁸ Ġatun uwánun nura ba yantin ta kokeroa, ġatun bara nurun pitàlmanún, ta-uwa untoa tara wunún ba mikan ta nurun kin.

⁹ Ġatun turon barun umulla unta tara; ġatun wiyella barun, Piriwàl koba Eloi koba papai uwa nurun kinba.

¹⁰ Uwánun nura ba tarai ta kokeroa, ġatun bara keawai pitàlma korien nurun, uwéa ka nura warai tako yapuġ kako, ġatun wiyella,

¹¹ Umulléùn ġéen punul untikàl ġearun kinba nurun kin; A! kotellia nura unni ta uwan ta papai kàtan nurun kin piriwàl koba Eloi koba.

¹² Wiyan nurun baġ, murràràġ kánun unta ta tarai ta purreàġ, ka Thodom kako, keawaran ġala ko kokerá ko.

¹³ Yapallun bi Koradhin! yapallun bi Betàthaida! kulla umatoara ba kauwàl-kauwàl kaiyu biruġ ka pa Turo ka ġatun Thidoni ka uma ġirouġ kin, minki bara ka pa yuraki, yellawa pa bara pirral la kirrikin ta ġatun bonoġ ka.

¹⁴ Murràràġ buloara kánun Turo ġatun Thidoni unta purreàġ wiyella-likanne ta keawaran bi.

¹⁵ Ġatun ġintoa, Kapernaum, wunkulla wokka laġ moroko ka, yuaipinún wal barán pirri kako.

¹⁶ Niuwoa ġurran nurun ba, ġurran ta noa tia; ġatun niuwoa waitiman nurun ba, waitiman noa tia; ġatun niuwoa tia waitiman, waitiman noa bon yuka noa tia ba.

¹⁷ Ġatun bara thebenty ta willuġbo kakulla pitàlkan, wiyelliela, A Piriwàl! ġurrullikan bara diabollo ġearun ġirouġ katoa yitirroa.

¹⁸ Ġatun noa barun wiya, Nakulla bon baġ Thatannuġ puntimulléùn barán moroko tin yanti málma kiloa.

¹⁹ A! ġutan baġ nurun kaiyu waitawolliko maiya ko ġatun wuarai ko, ġatun yantin ko kaiyu bukkakan ko; ġatun keawai wal nurun yarakai umulliko.

20 Pitál-mai yikora nura-nura,ğali tin gurullikan tin bara marai nurun ba; unti biruğ pitálma nura, kulla yitirra nurúnba upatoara moroko ka ba.

21 Yakita ta noa pitál-lan kakulla marai ta,ğatun wiyelliela, Kauwa tia yanti, Biyuğ, Piriwál ta moroko koba ğatun purrai koba, kulla bi ba unnoa tara yuropa ğali unti biruğ ğuraki ta biruğ, ğatun bi tůğkaiya unnoa tara barun boboğ ko; kauwa yanti, Biyuğ, koito ba murraràğ ta ğirouğ kin kátan mikan ta.

22 Yantin ta tia wupéa emmouğ kinko Biyuğbaito; ğatun keawai kùriko bon yinal ğimilli pa, wonto ba Biyuğbaito; ğatun Biyuğbai yinallo ğimilléun, ğatun niuwoa yinallo tůgunbinùn bon Biyuğbai.

23 Ğatun noa willariğ kakulla ğikouğ kai koba wirrobullikan, koba, ğatun wiyelliela kara, Kauwa yanti murraràğ ta natan ğaikouğ ko unni tara natan nura ba:

24 Kulla bağ nurun wiyan, kauwállo propetto ğatun piriwállo na pa unni tara natan nura ba, ğatun bara keawai na korien; ğatun ğurra pa unni tara ğurran nura ba, ğatun keawai ğurra korien.

25 A! tarai wakál nomiko ğarokéa wokka lağ, ğatun wiya bon, wiyelliela, Piriwál, minnuğ banùn bağ moron kakilliko yantikatai?

26 Wiya bon noa, Minariğ upa wiyellikanne? yakoai bi wiyan?

27 Ğatun noa wiyayelléun, wiyelliela, Pitál kakilliko bi Piriwál ko Eloi ko ğiroúmba ko yantin to búlbuúl lo ğiroúmba ko, ğatun yantin to marai to ğiroúmba ko, ğatun yantin to kaiyu ko ğiroúmba ko, ğatun yantin to kotellitó ğiroúmba ko; ğatun kóti ta ğiroúmba yanti ğintoa bo ba.

28 Ğatun noa wiya bon, ğintoa wiyayelléun tuloa; unni ta umulla ğatun moron koa bi kauwál

29 Wonto noa ba kotelliela tuloa ko ninwoa bo, wiya bon noa Iéthunuğ, Ğan-ke tia kóti ta emmoúmba?

30 Ğatun noa Iéthuko wiya, Taraikan waita uwa barán Hierothalem kabiruğ Jeriko kako, ğatun nuğgurrawa mankiye, mantilléun bon kirrikin, ğatun búnkulla, ğatun bara waita uwa wareka ğaiya bon búntoara.

31 Yakita ğati uwa wakál hiereu barán yapuğ koa; ğatun nakulla bon noa ba, uwa noa taruğ koa kaiyin ta koa.

32 Ğanti yanti kiloa wakál Lebakan kakulla noa ba unta, uwa nakulla ğaiya bon, ğatun noa uwa taruğ koa kaiyin ta koa.

33 Wonto ba wakál kùri Thamariakál uwolliela ba, uwa yapariğ kakilliela noa ba; ğatun nakulla bon noa ba, minki bon noa kakulla ğikouğ kai,

34 Ğatun uwa ğikouğ kai koba, ğatun ğira bon búntoara ğikoúmba, kiroabulliela kipai ğatun wain, ğatun yellawabunbéa bon ğikouğ ka ta kóti ka buttikağ, ğatun yutéa bon takilligél lako, ğatun miroma bon.

35 Ğatun tarai ta purreàğ ka wakál la waita noa ba uwa, mankulla ğaiya noa buloara denari, ğatun ğukulla kokeratin ko, ğatun bon wiya, Golomulla bon; kirun bi ba upinùn, uwéa kánùn bağ ba willuğbo, ğutéa kánùn ğaiya banuğ.

36 Wonnuğ-ke kóti ta ğikoúmba nuğgurrawa mankiye unti biruğ ğoro kabiruğ kùri kabiruğ, kotella bi?

37 Ğatun noa wiya, Niuwoa ğoloma bon. Wiya noa bon Iéthu ko, Yuriğ, yanti kiloa umulla bi.

38 Ğatun yakita kakulla, uwa bara ba, uwa noa murrug koa kokeroa; ğatun taraito nukuğko, Maráthako yitirra, wamunbéa bon bounnoun kin kokerá.

³⁹ Wúggunbai bounnoun ba gaiya kai, yitirra Mari, yellawa bountoa léthu kin yallo ka, gáton gurra bon wiyellita

⁴⁰ Wonto ba Marátha kámullan buntoa marai-marai umullita, gáton uwa bountoa gikouğ kin, gáton wiya, Piriwál, kora bi natan tia wareka tia wúggunbai emmoúmba umulliko wakálo? wiyella bounnoun umulli koa bountoa tia.

⁴¹ Gáton noa Iéthako wiyelléún, gáton wiya bounnoun, Ela! Marátha, Marátha, gíntoa kámullan marai-marai minnambo-minnambo ka;

⁴² Wonto ba wakál murraráğ kátan: gáton Mariko bountoa geremulléún unnoa murraráğbo, keawai wal mantillinún bounnoun kinbiruğ.

11

¹ GÁTUN yakita kakulla, wiyelliela noa ba tarai ta purrai ta, kaiulléún noa ba wiyelli ta, wakálo bon wiya gikouğ-ka-to wirrobullikanto, Piriwál, wiyella gearun bi wiyelliko, yanti kiloa Ioanneto noa wiya barun gikoúmba wirrobullikan.

² Gáton noa wiya barun, wiyánún nura ba, giakai nura wiyánún nura, Biyuğbai gearúmba wokka ka ba moroko ka ba kátan, Kámúnbilla yitirra giroúmba yirri-yirri kakilliko. Paipibunbilla Piriwál koba giroúmba. Gurrabunbilla wiyellikanne giroúmba, yanti moroko ka ba, yanti ta purrai ta ba.

³ Guwoa gearun purreáğ ka takilliko.

⁴ Gáton warekilla gearúnba yarakai umatoara, kulla géen yanti ta wareka yanti ta wiyapaiyéún gearúnba. Gáton yuti yikora gearun yarakai umullikan kolağ; miromulla gearun yarakai tabiruğ.

⁵ Gáton noa barun wiya, Gan nurun kinbiruğ kóti gikoúmba, gáton uwánún gikouğ kin tokoí ta, gáton bon wiyánún, Ela! kóti, mumbilla tia wokkai to goro ko;

⁶ Kulla noa emmoúmba kóti uwa kalog tin emmouğ kinko, gáton keawai bağ wún korien gikouğ kin mikan ta takilliko?

⁷ Niuwoa murrug ka ba ko wiyánún, Wai tia wiyellan; kulla unni kurraka wirriğbakulla, kulla wonnai tara emmoúmba emmouğ katoa ba birrikilligél laba; keawaran bağ bouğkulli korien gukilliko girouğ.

⁸ Wiyánún nurun bağ, Keawai noa bouğkulli korien gulliko bon, kulla noa ba gikoúmba kóti; kulla wal noa bon pirriral-mulli tin bouğkullinún gaiya noa gulliko bon wiyellinún noa ba.

⁹ Gáton nurun bağ wiyánún, Wiyella, gáton gunún gaiya nurun; gáton tiwolla, gáton karawollinun gaiya nura; wirrillia, gáton umánún gaiya nurun.

¹⁰ Yantin ba wiyellinún, manún wal; gáton noa tiwollinún, karawollinún gaiya noa; gáton gikouğ wirrillinún noa ba, umánún gaiya wal.

¹¹ Yinallo ba wiyánún nulai yantin ta nurun kin, biyuğbai ta ba, wiya, noa gunún tunuğ? ga makoro, wiya, noa maiya gunún makoró?

¹² Ga ba wiyellan noa ba yarro, wiya, noa bon gupaiyinún wuarai?

¹³ Nura ba yarakai kan kátan, gukilliko gutoara murraráğ wonnai ko nurúnba ko; kauwa yanti gunún noa Biyuğbaito moroko ka ba ko Marai murraráğ barun wiya bon ba?

¹⁴ Gáton noa ba paibuğgullielá wakál diabol, gáton noa gogo. Gáton yakita gaiya kakulla, waita ba uwa diabol, wiya gaiya noa gogo kabiruğ ko; gáton bara kúri kotelliela.

15 Wonto ba tarai-kan-to wiya, Paibuḡḡa noa barun diabol Béeldhebul kátan biruḡ, piriwálla biruḡ diabol koba ko.

16 Ġatun tarai-kan-to wiyelliela, wiya bon túḡa moroko tin.

17 Wonto noa ba ḡimilléún barúnba kotellikanne, wiya barun, Yantin piriwál koba ḡaruḡḡara umulla barabo tetti bara kánún; ḡatun kokerá koba barabo warakullia bara.

18 Thatan noa ba ḡaruḡḡara kánún niuwoa-bo, yakoai ḡikoúmba piriwál koba kánún? kulla nura wiyan paibuḡḡa bag ba barun diabol Béeldhebul katoa biruḡ.

19 Ġatun gátoa ba paibuḡḡaanún barun diabol Béeldhebul biruḡ, ḡan katoa biruḡ nurúnba-ko yinal-lo paibuḡḡa?

20 Gátoa paibuḡḡánún máttárróa biruḡ Eloi koba ko barun diabol, kauwa túloa uwa ḡaiya piriwál koba Eloi koba nurun kin ba.

21 Ġolománún noa ba tarai kúri mokál porrol ḡikouḡ kin kokerá, ḡikoúmba tullokán murroi kátan.

22 Wonto ba tanan uwánun tarai mokál porrolkan kauwál kan ḡikouḡ kin, ḡatun kéakéa-ma noa bon, mantillinún ḡaiya wal bon kirun mokál ḡikoúmba pirral-matoara; ḡatun ḡutillinún noa mokál ḡikoúmba.

23 Niuwoa keawai emmouḡ katoa, niuwoa kátan kóti korien; ḡatun noa keawai boa-ma korien emmouḡ katoa, ware-ware-kan.

24 Paikullinún ba marai yarakai kúri kabiruḡ, uwan noa yurig purroi toa tarawaróa, nakilliko korilliko; ḡatun noa keawai na korien, wiyan noa, Willuḡbanún wal bag willuḡbo kokerá ko emmouḡ ka ta ko, unta biruḡ uwa bag ba.

25 Ġatun uwánún noa ba, nakulla ḡaiya noa ba wiréa kiriiri ḡatun konéin.

26 Uwan ḡaiya noa ḡatun yutéa taraikan theben ta marai yarakai kauwál yanti niuwoa ba; ḡatun bara uwa murrarig ḡatun kakulla ḡaiya bara unta; ḡatun yarakai kauwál noa unnoa kátan yakita, kakulla noa ba kurri-kurri.

27 Ġatun yakita kakulla, wiyelliela noa ba, kaaibulléún tarai nukuḡ ḡali koba konara koba, ḡatun wiya bon bountoa, Murrárág kauwa yanti pika kurréa bon ba, ḡatun paiyil pitta bi ba.

28 Wonto noa bo wiya, Kauwa yanti, murrárág kauwál kátan bara ḡurrullikan wiyellikanne Eloi koba, ḡatun mirromulli-ko.

29 Ġatun yakita kakulla, wittillan bara ba kúri, wiya noa kurri-kurri, Unni ta yarakai kátan willuḡḡél; nakillin bara túḡa; keawai wal barun ḡunún, unni bo ta wal tuúḡa Iona-úmba propet koba.

30 Yanti kiloa Iona túḡa kakulla noa barun kúri Ninebi ka, yanti bo ta wal kánún noa yinal kúri koba barun ḡali ko willuḡḡél ko.

31 Bouḡkullinún wal piriwál kirin pakai biruḡ purreág ka wiyelligél la kúri koa untikál loa willuḡḡél loa, ḡatun pirralmanún barun; kulla bountoa uwa kalog kabiruḡ purrai tabiruḡ wirán tabiruḡ ḡurrulli bon ḡuraki ko Tholomón ko; A! kauwál kátan Tholomón kiloa unnibo.

32 Bouḡkullinún wal bara kúri Ninebikál purreág ka wiyelligél la kúri koa untikál loa willuḡḡél loa, ḡatun pirral-manún barun; kulla bara minki kakulla wiyelli ta Iona-úmba ka; A! kauwál kátan Iona kiloa unnibo.

33 Keawai kúriko tarai-kan-to wirrouḡ buḡḡánún kaibuḡ wunún ḡaiya ḡati ta, keawai baria ka wimbi ka, wonto ba kaibuḡḡél la, bara ba uwánún na-uwil koa bara kaibuḡ.

³⁴ Kaibuğ ta murrin koba ãaikuğ; wonto ba ãiroúmba ãaikuğ tuloa kátan, yantin bin kátan murrin kaibuğkan; wonto bin ba ãaikuğ yarakai, kánun murrin bin warapa tokoi to.

³⁵ Yakoai bi, mirka unnoanuğ kaibuğ ãirouğ kinba tokoi ta ba kátan.

³⁶ Kulla ba yantin ta ãiroúmba murrin ta ba warapan kaibuğ ko, keawai taraikan tokoi, kánun yantinbo ta wal warapan kaibuğ ko, yanti kaibuğ koba wupin ãatun binkirrún.

³⁷ Ğatun wiyelliela noa ba, taraito Parithaioko wiya bon tauwil koa noa ãikouğ katoa; ãatun noa uwa murrariğ ãatun yellawa takilliko.

³⁸ Ğatun noa ba Parithaioko nakulla, umulli korien noa bato ka kurri-kurri takilli kolağ, kotelliela noa.

³⁹ Ğatun bon noa Piriwállo wiya, Yakita nura Parithaioiko umullia mirkun karai-ğon tunti ãatun pikirri; wonto ba nurúnba murrin warapan williró ãatun yarakai to.

⁴⁰ Wogkál nura! yan ta noa uma unnoa yanti unnoa ba warrai ta ba, yantibo uma noa murrug ka ba?

⁴¹ Guwa nura untoakál nurun kinbiruğ, ãatun yantin nurun ba tuloa ka kátan.

⁴² Yapal nura Parithaioi! kulla nura ãukillan wintakál mentha tabiruğ, ãatun ruta tabiruğ, ãatun yaki tara, ãatun ãurramaigan tuloa ãatun pitálumullikanne Eloi koba: unni tara nura uma pa, ãatun keawai taraikan wareka pa uma korien.

⁴³ Yapal nura Parithaioi! kulla nura pitálman yellawollikanne wokka kaba thunagóg kaba, ãatun umullikanne ãukilligél lako.

⁴⁴ Yapal nura ãarammateu ãatun Parithaioi, ãakoiyaye! kulla nura yanti tulmun kilo paipi korien, ãatun bara kúri uwan wokka lağ tulmun toa, keawaran bara na korien.

⁴⁵ Wiyayellún ãaiya wakállo nomiko-ko wiyelliela bon, Piriwál, ãiakai bi wiyan, pirralman bi gearun.

⁴⁶ Ğatun noa wiya, Yapal nura nomikoi yantinbo! kulla nura wuntan kúri ka porrol ta lo kauwál porrol kurrilliko, ãatun keawai nura unnoa porrol numa korien nurun ka to máttárró.

⁴⁷ Yapal nura! kulla nura ba wittiman tulmun barúnba propet koba, ãatun biyugbaito nurúnba-ko bunkulla barun tetti kulwon.

⁴⁸ Kauwa tuloa ta pirralman nura umatoara biyuğbai koba nurúnba; kulla bara yuna bo ta barun búnkulla tetti, ãatun nura wittillin tulmun barúnba.

⁴⁹ Yaki tin wiya ãurakita Eloi koba ko, Yukánún wal bağ barun propet ãatun apothol barun kin, ãatun winta barun kinbiruğ búnún wal bara ãatun yarakai umánun;

⁵⁰ Wiya-uwil koa ãoroğ yantin koba propet koba kiroabatoara yaki tabiruğ kurri-kurri tabiruğ purrai tabiruğ, unni barun willuğgél;

⁵¹ Ğoroğ kabiruğ Abelúmba kabiruğ, ãoroğ kako Dhakariaúmba kako búntoara Willi ka bómo ta ãatun hieron; kauwa tuloa to wiyan nurun bağ, wiya-uwil koa unni barun willuğgél.

⁵² Yapal nura nomikoi! kulla nura mankulla wirriğbakilligél ãurakita koba; keawai nura wa pa, ãatun nura miya barun uwa bara ba.

⁵³ Ğatun wiya noa ba unni tara barun, pirralma bon bara ãarammateuto ãatun Parithaioiko, wiya-uwil koa noa minnambo wiyel-liko;

⁵⁴ Mittillin bara bon, ġatun nakillin ġurrulliko ġikouġ kin ba ko kurraka ba ko, wiyayeún koa bara bon.

12

¹ YAKITA kakulla, wittillan bara ba yantibo konara kúri, watawawollan barabo, wiya noa kurri-kurri barun wirrobullikan ġikoumba, Yakoai nura lebben barúnba Parithaioi koba, ġakoiyaye ta unnoa.

² Yantin ba wutéa ta túgunbinún ġaiya wal; ġatun yantin yuropa ta namunbinún ġaiya wal.

³ Yaki tin, wiyellan nura tokoi ta ġurrabunbinún wal kaibuġ ka; ġatun unni ta wiya nura ba ġurréuġ ka waiyakan ta, wiyellinún wal wokka ka kokera.

⁴ Ġatun baġ nurun wiyan kóti ta emmoúmba, Kinta kora nura barun kin búkillikan tin murrin tin, ġatun yukita tantoa bo ta wal bara kaiyukanto banún.

⁵ Túgunbinún wal baġ nurun ġan-kai nura kinta wal kánun: Kinta bon kauwa ġikouġ kai, yukita noa ba búnkulla kaiyukan noa warekulliko koiyuġ kako pirriko kako; kauwa wiyan baġ nurun, Kinta bon kauwa ġikouġ kai.

⁶ Wiya, pente tibbin waréa ta ġupaiye ko buloara assari, ġatun keawai wakál unti biruġ woggunti korien ġikouġ kin Eloi kin?

⁷ Kulla yantin wolluġ kaba kittuġ murrapatoara kátan. Kinta kora nura ġali tin; kulla nura murráráġ kauwálkan kátan, keawaran ġali tarako tibbinko waréa-ta-ko kauwál-kauwál-ko.

⁸ Unni ta nurun baġ wiyan, Yantinto emmouġ wiyánun mikan ta kúri ka, ġikouġ wiyánun noa Yinal kúri koba mikan ta aġelo ka Eloi koba ko.

⁹ Wonto ba niuwoa ġanbullinún tia emmouġ mikan ta kúri ka, ġanbullinún wal bon mikan ta aġelo ka Eloi koba ka.

¹⁰ Ġatun ġanto ba yarakai wiyánun ġikouġ Yinal kúri koba, kámunbinún wal bon; wonto bon ba yarakai wiyellikan Maraikan yirri-yirri-kan, keawai bon kámunbinún.

¹¹ Ġatun manún nurun bara thunagóg kako ġatun wiyellikan tako, ġatun kaiyukan tako, kota yikora nura wonnuġ nura ba wiyayellinún, ġa minnuġ nura wiyánun.

¹² Kulla nurun Marai-kan-to yirri-yirri-kan-to wiyánun wal yakita bo ġaiya minnuġ wal nura wiyánun.

¹³ Ġatun wiya bon wakállo konara biruġ ko, Piriwál, wiyella emmoúmba biġgainuġ, ġukulli koa noa purrai emmouġ kai.

¹⁴ Ġatun noa bon wiya, Kúri, ġanto tia uma wiyellikan, ġa ġukillikan ġirouġ kin?

¹⁵ Ġatun noa barun wiya, Yakoai ġatun murroi kauwa williri koba; kulla moron kúri koba ka korien ta kauwál-kauwál la tul lokan ka ġikouġ ka ta.

¹⁶ Ġatun noa wiya barun unni parabol, wiyelliela, Purrai ta porrólkan koba poaikulléun kauwál:

¹⁷ Ġatun noa kotelléun niuwoabo, wiyelliela, Minnuġ banún baġ, kulla wal unni tuntan uwa, wiya wal baġ wonta wura-uwil unni tara emmoúmba?

¹⁸ Ġatun noa wiya, Unni baġ umánun; umánun wal baġ barán wunkil-liġél emmoúmba, ġatun wittia kánun kauwál; ġatun unta baġ wunún yantin emmoúmba nulai ġatun tullokkan.

19 Ġatun baġ wiyánún emmoúmba marai, A marai! Kauwál tullokan ġiroúmba wúnkulla kauwál lako wunál lako; yellawolla murroi bi, tauwa, pittella, ġatun pitál kauwa.

20 Wonto ba Eloito bon wiya, Woġkál-lan bi! unti tokoi ta ġiroúmba marai mantillinùn wal ġirouġ, kinbiruġ; ġanto ġaiya unnoa tara tullokan manùn tuiġko bi ba uma?

21 Yanti niuwoa ba wupéakan tullokan ġikoúmba ko, ġatun keawai porrol korien Elo i kai koba.

22 Ġatun noa wiya barun wirrobullikan, Yaki tin wiyan baġ nurun, Yanoa, kota yikora nurúnba moron takilliko; ġa keawai murrin ko wupulliko.

23 Moron ta kauwál kátan murráràġ takillikanne keawaran, ġatun murrin ta kauwál kátan murráràġ kirrikin keawaran.

24 Kotella wákun barun; koito bara ba keawai wupa korien, ġatun keawai kol bunti korien; keawai barúnba tuiġko wupilligál, keawai barúnba kokera; ġatun noa Eloito ġiratiman barun; kauwál-kauwál nura kátan murráràġ tibbin bara keawaran.

25 Ġatun ġan nurun kinbiruġ kotellita kánùn, uméa kánùn moron ġikoúmba waréa ka kakilliko kubit kako?

26 Wiya nura ba kaiyu korien to umulliko unni waréa, minariġ tin nura kotellin unnoa tara?

27 Kotella nura kenukùn turukin bara ba; keawai bara uma korien wupi korien bara; ġatun baġ wiyán nurun, Tholomón noa ba, konéinkan keawai bon wupa korien yanti kiloa wakál unti tara biruġ.

28 Upánùn noa ba Eloito woiyo yanti, yakita purreàġ ka unta ba purrai ta kátan, ġatun kumba warekakin murrug ka wollo ka; wiya, nurun noa upánùn, A! nura ġurrullikan waréakan?

29 Ġatun na-ki yikora nura minariġ nurúnba takilliko ġatun pittelliko, ġa kota yikora nura minki ko.

30 Koito ba bara yantinto purrai ta ba ko natan yantin unni tara; ġatun nurúnba-to-Biyuġbai-to ġurran unni tara ġukillikanne nurun ba murráràġ kakilliko.

31 Wonto ba nura nauwa piriwál koba Elo i koba, ġatun yantin unni rara ġunun nurun kin.

32 Kinta kora, wirrul waréa; kulla pitálman bon Biyuġbai nurúnba ġukilliko piriwál-ġél ta nurun kin.

33 Ġukilléa nurúnba, ġatun ġuwa ġukillikanne: umulla nura yinuġ nurúnba, keawai koa korokál katéa-kún, porrólkan ta moroko ka ba kakilliko ka korien kakilliko, keawai ba unta ko uwa korien mankiye, ġatun keawai ba yarakai puntaye.

34 Wonnun ta nurúnba tullokan, untabo kánùn nurúnba búlbúl yantibo.

35 Ġirullia nura winnal nurúnba, ġatun nurúnba kaibuġ winabunbilla;

36 Ġatun nurabo yanti kiloa kùri ba mittillin barúnba ko Piriwál ko willuġ-banùn noa ba mankilligél labiruġ; uwánùn noa ba ba tanan ġatun wirrillinùn, umánùn ġaiya bon tanoa-kal-bo.

37 Pitálmatoara kánùn bara unnoa tara mankillikan, yakita Piriwál noa ba uwánùn, noa ba barun kin nanún noa ba barun nakilli ta; wiyan baġ tuloa nurun, ġirullinùn noa kótibo, ġatun yellawabumbéa barun takilli kolaġ, ġatun uwánùn noa ġukilliko barun.

³⁸ Ġatun tanan uwánún noa ba, yakita buloara nakillikan ta, yakita ġoro ka nakillikan ta, ġatun nanún barun yantibo nakilli ta, pitálmatoara bara unnoa tara mankillikan.

³⁹ Ġatun ġurrulla unni, wiya noa ba kokera-tin-to ġurra pa, yakounta ba uwa pa mankiye na pa noa, keawai ġaiya kokera ġikoúmba potobunti pa.

⁴⁰ Yanti tin kauwa nura nakilliko; kulla noa Yinal kúri koba uwánún yakita kota korien nura ba.

⁴¹ Wiya ġaiya noa bon Peterko, Piriwál, wiyen bi unni parabol ġearunbo, ġa ġearun yantin?

⁴² Ġatun noa Piriwállo wiya, Gan-ke noa mankillikan murráràġ ġatun ġuraki, piriwállo noa umánún bon wiyellikan kakilliko kokera ko ġikoug ka ta ko, ġu-uwil koa noa takilliko yakita ġukilligél la?

⁴³ Pitálmatoara kátan unnoa mankillikan, umánún noa ba ġikoúmba piriwál nanún ġaiya noa bon umulli ta yanti.

⁴⁴ Wiyen baġ tuloa, umánún bon noa wiyellikan kakilliko yantin tako.

⁴⁵ Wonto noa ba wiyánún gala mankilli-kan-to, búlbúl la, Emmoúmba piriwál minkin uwa korien; ġatun ġaiya noa búnkilli kolaġ barun kúri mankillikan ġatun ġapal, ġatun takilli kolaġ, ġatun pittelli kolaġ, ġatun kuttawai kolaġ;

⁴⁶ Piriwál gala koba mankillikan koba uwánún wal noa purreàġ ka na korien ta, ġatun yakita ġaiya kota korien ta bon, ġatun búnnún bon buloarakan, ġatun ġunún bon winta ġikoug kai barun kin ġurra korien ta.

⁴⁷ Ġatun unnoa mankillikan ġurran noa kotelli ta piriwál koba ġikoúmba, ġatun keawai uma korien, keawai noa uma pa yanti kotelli ta ġikoúmba, búnnún wal ġaiya bon kauwál-kauwál.

⁴⁸ Wonto noa ba niuwoa ġurra korien, ġatun yarakai umatoara yaki tin bún ba bon, búnnún wal waréa. Kulla bon ġupa kauwál, wiyapaiyánún wal kauwál ġikoug kinbiruġ; ġatun kúriko ġukulla kauwál, wiyellia kánún bara ġaiya kauwál-kauwál ġikoug kinbiruġ.

⁴⁹ Uwan ta baġ unni yukulliko koiyuġ ko purrai ta ko; minnuġ-bullinún baġ kauwa ba tanoa-kal-bo wirroġ-kulléa?

⁵⁰ Kulla tia korimullikanne emmouġ kinba korimulliko; ġatun yakoai baġ kátan ġoloin koa ka-uwil kakilliko!

⁵¹ Kotan nura, uwa baġ ba pitál ġukilliko purrai ta ko? wiyen baġ ba, keawai; wonto ba ġurruġgurra kakilliko;

⁵² Kulla wal unti biruġ kánún kakilliko pente kokerá wakál la, ġurruġgurra biruġ, ġoro bulun kinbiruġ, ġatun buloara ġoro kabiruġ.

⁵³ Biyuġbai ġurruġgurra kánún yinal labiruġ, ġatun yinal biyuġbai tabiruġ; ġatun tunkan yinálkun tabiruġ, ġatun yinálkun tunkán tabiruġ, túngaikun bounnoun ba kurrinanbai tabiruġ, ġatun kurrinanbai bounnoun ba túngaikun tabiruġ.

⁵⁴ Ġatun noa barun kúri wiya, Nanún nura ba yareil wokka laġ punnál ba pulóġkulligél lin, wiyánún ġaiya nura koiwon tanan ba; ġatun kauwa yanti.

⁵⁵ Ġatun kareawuġ ba kánún, wiyellinún ġaiya nura, karol kánún; ġatun yanti ġaiya kánún.

⁵⁶ A nura nakoiyaye! natan nura tarkin moroko koba ġatun purrai koba; minariġ tin koa nura na korien unti yakita?

⁵⁷ Kauwa, kora koa nura kota ba nurun kinbiruġ tuloa?

⁵⁸ Uwánún bi ba ġikoug katoa bukkakan toa ġikoug kinko wiyellikan tako, yapuġ koa nuiyellia bi bon, wamunbi-uwil koa biloa murroi kakilliko

gikouğ kinbiruğ; yutéa-kún koa biloa wiyellikan kauwál lako, gátun wiyellikanto kauwálo wamunbinún biloa yarakan tako, gátun yarakanto wupinún biloa jail kako.

⁵⁹ Wiyan banuğ, keawai bi waita uwa korien unta biruğ, gúkillinun bi ba lepton ta kirun waréa ta.

13

¹ KAKULLA bara unta yakita taraikan, wiya bon barun Galilaiakál, gorog barúnba tarogkama Pilato-to thuhia barun barúnba.

² Gátun noa Iéthuko wiyayelléún, wiyelliela noa barun, Wiya, nura kotellin unnoa tara Galilaiakál yarakai bara kakulla kauwál barun kinbiruğ Galilaiakál labiruğ, kulla barun ba mankulla unnoa tara?

³ Wiyan nurun bağ, Keawai; kulla nura keawai minki kátan, yantin gaiya nura tetti tetti kánún.

⁴ Ga barun etin ta wunkulléún kokera barán, gátun tetti-tetti barun wirria, wiya, nura kotellin barun yarakai bara ba kakulla kauwál barun kúri kabiruğ kakillin Hierothalem ka?

⁵ Wiyan nurun bağ, Keawai; kulla nura keawai minki kátan, yantin gaiya nura tetti-tetti kánún.

⁶ Wiya noa unni yanti parabol: Taraikan ta kúriko wupéa yirriwilbin purrai ta gikouğ ka ta; gátun noa uwa yeai ko nakilliko, gátun noa keawai gaiya na pa.

⁷ Wiya gaiya noa bon upullikan, Ela! goro ka wunál la unti, uwa bağ nakilliko yeai ko unti biruğ ko yirriwiltabin tako, gátun keawai gaiya bağ na pa; kólbúntilla unnoa barán; minariğ, tin unnoa kátan purrai ta?

⁸ Gátun noa wiyayeléún, wiyelliela bon, Piriwál, kámunbilla unnoa unti wunál la, pinni-uwil koa bağ untoakál ko, gátun konuğ koa bağ wupi-uwil;

⁹ Gátun yeai ba kánún, murraráğ gaiya kánún; gátun ka korien ba, gátun yukita gaiya kólbúntinún; wal bi unni barán.

¹⁰ Gátun noa wiyelliela wakál la thunagóg ka purreağ ka thabbat ka.

¹¹ Gátun, a! kakulla unta wakál nukuğ munni-lan bountoa ba kauwál-kauwál wunál étin ta, gátun woinu bountoa, gátun keawai bountoa kaiyu korien wokka-lan kakilliko.

¹² Gátun nakulla noa ba Iéthuko bounnoun, kaaipa bounnoun noa, gátun wiyelliela bounnoun, Nukuğ, gíntoa buruğ-kulléún woinu kabiruğ girouğ kinbiruğ.

¹³ Gátun noa upilléún mátára bounnoun kin; gátun tanoakal-bo bounnoun tuloa uma, gátun bountoa pitálma bon Eloinuğ.

¹⁴ Ga-tun piriwálo thunagóg kako, wiyayelléún bukka-kan-to, kulla noa Iéthuko turon uma purreağ ka thabbat ka, gátun wiya barun kúri, Hek ta purreağ ka umilliko kúri ko; unti tara purreağ ka tanan uwolla turon umullilo, gátun keawai thabbat ta purreağ ka.

¹⁵ Piriwálo noa bon wiyayelléán gátun wiyelliela, Gíntoa gakoiyaye! wiya, yantinto nura buruğbuggan gikoúmba boo gátun athino, purreağ ka thabbat ka, unta biruğ kokerá biruğ, yemmama-uwil koa kokoin kolağ pittelliko?

¹⁶ Gátun keawai wal unni gapal, yinálkun ta Abúramúmba, giratoara bounnoun Thatánto noa unni tara étin ta wunál la, buruğbuggulliko yanti biruğ, unti thabbat ta purreağ ka?

17 Ġatun wiya noa ba unni tara, koiyun bara ġaiya kátan yantin bukkamaiye ġikouġ kai; ġatun yantin kùri pitál kakulla yantin tin umatoarrin kauwál lin ġikouġ, biruġ.

18 Wiya ġaiya noa, Minariġ kiloa Piriwál koba Eloi koba? Ġatun yakoai kiloa paġgunbinùn?

19 Yanti kiloa ta yeai ba mutard koba, mankulla kùriko, ġatun meapa purrai ta ġikouġ, kai ta; ġatun boaikulléun wokka laġ, ġatun kakulla kauwál kulai; ġatun tibbin moroko tin yellawa wiran ta.

20 Ġatun noa wiyéa-kùn, Yakoai kiloa baġ tuġunbinùn piriwál koba Eloi koba?

21 Yanti lebben kiloa, mankulla ġapallo ġatun yuropa ġoro ka ġukilligél la nulai ta, kakulla wal yantibo lebben kiloa.

22 Ġatun noa uwa kokeroa ġatun kauwál loa kokeroa, wiyatin, ġatun uwollin Hierothalem kolaġ.

23 Wiya ġaiya bon wakálo, Piriwál, wiya, warai moron kakilliko? Ġatun noa wiya barun,

24 Nuwolla pulóġkulli kolaġ tuloa tin yapuġ tin: kulla baġ nurun wiyen, kauwál-kauwálo nuwanùn murráraġ pulóġkulli kolaġ ġatun keawai wal kaiyu korien.

25 Bouġkullinùn noa ba kokeratin wokka laġ, ġatun wirriġbakulla pulóġkulligél, ġatun nura ġarokéa warrai ta, ġatun wirrilléun toto pulóġkulligél, wiyellin, Piriwál, Piriwál, umulla ġearun; ġatun noa wiyayellinùn ġatun wiyánùn, Keawaran baġ nurun ġimilli korien wonta biruġ wal nura:

26 Wiyánùn ġaiya wal nura, Takéun géen ġatun pittakéun ġirouġ kin mikan ta, ġatun ġintoa wiyakéun ġearun kin yapuġ ka.

27 Wonta wal noa ba wiyánùn, Wiyan baġ nurun, keawaran baġ nurun ġimilli korien, wonta biruġ wal nura; yuriġ tia uwolla emmouġ kinbiruġ, yantin nura yarakai umullikan.

28 Unta ta wal tuġkillinùn ġatun tirra-ġatpuntullinùn, nanùn ġaiya nura ba barun, Abáramnuġ, ġatun Itháknug, ġatun Yacóbnuġ, ġatun yantin propetnuġ, kakillin bara ba piriwál koba ka Eloi koba, ġatun nurunbo yuaipéa warrai tako.

29 Ġatun bara uwánùn muriuġ tin, ġatun krai tin, ġatun kummari tin, ġatun pakai tin, ġatun yellawánùn wal piriwál koba ka Eloi koba ka.

30 Ġatun, a! bara willuġ kátan, kabo wal bara ġanka kánùn ġatun bara ġanka kátan, kabo wal bara willuġ kánùn.

31 Unta purreaġ ka winta uwa Parithaioi kabiruġ wiyellin bon, Yuriġ ba waita wolla unta biruġ, kulla noa Herodto biloa buúnnùn tetti.

32 Ġatun noa barun wiyá, Yuriġ nura wolla, wiya-uwil koa bon unnoa alópék, A! paibuġġan baġ barun diabol, ġatun turon baġ uman buġġai ġatun kúmba, ġatun kúmba-ken-ta wal ġoloin tia kánùn.

33 Yantin tin uwánùn wal baġ buġġai ġatun kúmba, ġatun kúmba-ken-ta; kulla wal keawaran wal wakál propet ka korien tetti Hierothalem kabiruġ.

34 Yapallun Hierothalem, Hierothalem! búnkiye tetti wirriye barun propet, ġatun pintia barun tunuġ ko yupitoara ġirouġ kinko; murrin-murrin baġ kauma pa baġ barun wonnai tara ġiroúmba, yanti kiloa tibbinto ba kauma-uwil yirriġ ka bara ka bounnoun ba waréa tara, ġatun keawaran nura kauma korien.

³⁵ A! nurunba kokerá kakillin mirrál kakilliko: gáton bağ wíyan tulóa nurun, Keawai nura tia nanun, yakita ko kánun ba wíyanun wal nura ba, Pitálmunbilla bon uwan noa ba yitirroa Piriwál koba koa.

14

¹ Gáton yakita kakulla, uwa noa ba murrariğ kokerá piriwál koba ka Parithaioi koba takilliko nulai ko purreağ ka thabbat ka, tumiméa gáiya bon bara.

² Gáton, a! gároka ba kakulla wakál kúri kokoin-kan warakağ.

³ Gáton Iéthuko noa wíyayelléun wiya barun nomikoinuğ gáton Parithaioinuğ, wiyelliela, Wiya, murrarağ turon umulliko purreağ ka thabbat ka?

⁴ Gáton bara tullama pulli. Gáton noa bon turon uma, gáton wamunbéa bon;

⁵ Gáton wíyayelléun noa barun, wiyelliela, Gáto nurun kinbiruğ-ko puntimanun buttikağ ba athino ba ga boo ba nurunba kirai ta, gáton keawai gáiya bon manun wokka lağ purreağ ka thabbat ka?

⁶ Gáton keawai bara bon wíyayelli pa unni tara.

⁷ Gáton noa wiya wakál parabol barun gála ko wiyatora ko, nakulla noa ba giriméa bara murrarağ waiyakan; wiyelliela barun,

⁸ Wíyanun bin ba taraito kúriko uwa-uwil koa bi mankilli kolağ nukuğ kolağ, yellawa yikora wokka waiyakanto, mirka ta tarai kúri piriwál wlyatoara ta;

⁹ Gáton noa ninwoa wiya biloa gáton gikouğ tanan uwolliko gáton wiyelliko bin, Guwa bon gali ko; gáton gintoa koiyun bi ba kánun waita uwánun waiyakan kolağ bará ka bo.

¹⁰ Wonto ba bin wíyanun ba, yuriğ bi yellawolli ta ka bará kako waiyakan kako; gáton uwánun noa ba wiya biloa ba wíyanun biloa, Kóti, yuriğ wokka lağ uwolla: yakita gáiya pitálmánun bin mikan ta barun kin tanun ba kunto girouğ katoa.

¹¹ Gan umullinun ninwoa bo wokka kako, umánun wal bon bará kako; gáton ninwoa umullinun niuwoa ba bará kako, umullinun wal wokka kako.

¹² Wiya gáiya noa gála wiya bon noa ba, Gunun bi ba takilliko búlwára ka ga yaréa ka, wiya yikora bi giroumba kóti, ga kótita, ga porrólkan; wiyéa kánun bin ba bara, gáton gupaiyéa kánun bin yaruğ ka.

¹³ Wonto bi ba umánun takilliko, wiyella barun mirrál-mirrálkan, gáton munni-munni-kan, gáton wiir-wiirkan, gáton munminkan:

¹⁴ Gáton bin pitálmánun; kulla bara keawai gupaiye korien yaruğ ka; kulla bin gupaiyéa kánun yaruğ ka, yakita ba moron kánun murrarağ-tai tetti-tetti kabiruğ.

¹⁵ Gáton wakál barun kinbiruğ yellawa gikouğ kin takilliela, gurra noa ba unni tara, wiya bon noa, Pitálmatoara noa tanun wal kunto piriwál lako Eloi koba ka.

¹⁶ Wiya gáiya noa bon, Taraito kúriko wupéa kauwál takilliko yaréa ka, gáton wiya barun kauwál-kauwál kuri:

¹⁷ Gáton yarea ka yuka noa bon gikoumba mankillikan, wiyelliko barun wiyatoara ko, Tanan; kulla yantin unnuğ tara wupea yakita.

18 Ġatun bara yantin wiyellan wakál-wakál ġakoiyellan. Kurri-kurrito wakállo wiya ġikouġ, Ġukilléun baġ winta purrai, ġatun waita wal baġ uwánun nakilliko ġala ko; wiyan biloa wamunbilliko tia.

19 Ġatun taraito wiyá, Ġukilléun baġ pente tumba boo buttikaġ, ġatun baġ waita uwan numulliko barun; wiyan biloa wamunbilliko tia.

20 Ġatun taraito wiyá, Mankulla baġ nukuġ emmoúmba, yaki tin keawai baġ uwa korien.

21 Uwa ġaiya noa unni mankillikan, ġatun wiya bon piriwál ġikoúmba unni tara. Wiya bon ġaiya noa kokeratinto bukka-kanto ġikoúmba mankillikan, Yuriġ wolla kurrakai yapuġ koa kokeroa, ġatun yutilla barun tanan untiko mirrál-mirrál-kai, ġatun munni-munni-kai, ġatun wiir-wiir-kai, ġatun munmin-kai.

22 Ġatun noa mankillikanto wiyá, Piriwál, upatoara ta yanti bi ba wiya, ġatun kauwál-kauwál lako ka untiko.

23 Ġatun noa bon piriwállo wiya mankillikan, Yuriġ, uwolla yapuġ koa ġatun koruġ koa, ġatun pirrirmulla barun tanan uwolliko, emmoúmba koa kokera warapa-uwil.

24 Kulla baġ wiyan nurun, Keawai wal bara untoakállo wiyatoara nutunún emmoúmba kunto.

25 Ġatun kúri kauwál-kauwál uwa ġikouġ katoa: ġatun noa willariġ, warkulléun, ġatun wiya ġaiya barun,

26 Uwánun tia ba taraikan kúri emmoúġ kin, ġatun wareka korien ġikoúmba biyuġbai ġatun tunkan, ġatun nukuġ, ġatun wonnai tara, ġatun kóti tara, ġatun wuġgunbai, kauwa, ġikoúmba kata moron, keawai noa kánun emmoúmba wirrobullikan.

27 Ġanto-bo ba kurri korien ġikoúmba taliġ-kabillikanne, ġatun uwolla emmoúġ katoa, keawai noa kánun emmoúmba wirrobullikan.

28 Ġanto nurun kinbiruġ-ko, kotellin wittimulliko kokera, wiya, noa yellawánun kurri-kurri, ġatun tuiġko umulliko, mirka keawai ġoloin witti korien?

29 Mirroma, yukita wupéa noa ba tuġġa, ġatun keawai noa kaiyu korien ġoloin wittilliko, yantinto ba nanún béelmánun ġaiya bon,

30 Wiyellinún, Ġali kúriko nutéa wittimulliko, ġatun kaiyu korien noa ġoloin wittimulliko.

31 Ġa, ġan piriwál uwánun noa ba wuruwai kolaġ, tarai ko piriwál ko, yellawa noa kurri-kurri, ġatun kotelliela, wiya, noa ba kaiyukan uwa-uwil koa dekem-millia to nuġgurrawa-uwil koa bon taimin to ke bith-dekem-millia to?

32 Ġa ba, kaloġ ka ba noa piriwál taraito, yuka noa wakál puntima wiyelliko pitál koa kakillai.

33 Yanti kiloa, yantinto nurun kinbiruġ-ko wareka korien noa yantin ġikoúmba, keawai noa kánun emmoúmba wirrobullikan.

34 Pulli ta unni murráráġ; wonto ba pulli ka korien, yakoi kánun upilliko!

35 Keawai murráráġ, korien ta purrai ko, ġa ba konuġġél ko; wareka ġaiya kúriko. Niuwoabo ġurréuġkan ġurrulliko, ġurrabilla bon.

15

1 PAPAI ġaiya bara uwa ġikouġ kin yantin telónai ġatun yarakaiwilluġ, ġurrulliko bon.

² Ġatun koiya bara Parithaioiko ġatun ġammateuko, wiyelliela, Unni kùri murràràġ korien, noa uman barun yarakai-willuġ ġatun tatan noa barun katoa.

³ Ġatun noa wiya barun unni parabol, wiyelliela,

⁴ Ġan kùri nurun kinbiruġ, hekaton ta ċipu ġikoúmba, wàkàl noa ba yurèa umàmùn barun kinbiruġ, wiya, noa wunún barun nainty-nain ta koruġ ka, ġatun waita noa uwànùn na-uwil koa noa yurèa-matoara, kara-uwilli koa noa?

⁵ Ġatun karawolléùn noa ba, wúnkilléùn ġaiya noa bamirruġ ka ġikouġ kin, pitàllo ba.

⁶ Ġatun uwa noa ba ġura kako, wiya noa barun kótita ġatun taraikan wiyellin barun, Pitàllia kanwa emmouġ katoa; kulla baġ karawolléùn ċipu ta emmoúmba unni, yurèa ba kakulla.

⁷ Wiyan baġ nurun, yanti kiloa pitàl kànan kauwàllan moroko ka ba minki noa ba wakàl yarakaikan, keawai barun kai murràràġ-tai tin nainty-nain ta tin, minki korien.

⁸ Ġa wonnuġ-ke nukuġ púndol arguro ten ta bounnoun kinba, yurèa bountoa ba umànùn wakàl púndol, wiya, bountoa wirroġ-banún kaipuġ ġatun wirrillinùn wirrillikanneto kirra-kirra-uwilli koa bountoa?

⁹ Ġatun karawolléùn bountoa ba, wiya ġaiya bountoa ba kóti-ta ġatun taraikan tuiġko, wiyellin, Pitàllia kauwa emmouġ katoa; kulla baġ karawolléùn yurèa baġ ba umá.

¹⁰ Yanti kiloa, wiyen baġ, nurun, unnuġ, ta pitàl kàtan mikan ta aġelo ka Eloi koba wakàl lin ba yarakai-willuġ minki kànùn.

¹¹ Ġatun noa wiya, Taraito kùriko yinal bula-buloara ġikoúmba:

¹² Ġatan mittiko bulun kinbiruġ-ko wiya bon biyuġbai ġikoúmba, Biyuġ, ġuwa tia winta tullokan ka-uwil koa emmoúmba. Ġatun túnbilliela noa bulun tullokan.

¹³ Ġatun keawai kauwàl-kauwàl, korien ta purreàġ ka yukita, kauma noa mittiko yinallo, ġatun waita noa uwa kaloġ koba, ġatun unta noa wari-wareka tullokan ġikoúmba pittelligél la.

¹⁴ Ġatun wari-wareka noa ba kirun, kauwàl kakulla unta kunto korien; ġatun tanoa-kàl-bo kakulla ġaiya noa kapirrikan.

¹⁵ Ġatun uwa ġaiya noa umulliko kùri kako unta ko purrai ta ko; ġatun noa bon yuka ġikouġ, ka tako purrai tako ġiratimulliko buttikaġ, ko poràk ko.

¹⁶ Pitàl ġaiya noa kakulla takilliko, ta-uwil ba buttikaġko: ġatun keawai kùriko bon ġupa.

¹⁷ Ġatun noa kakilliela ba niuwoabo, wiyelliela ġaiya noa, Kauwàl-kauwàlla umullikan biyuġbai koba emmoúmba koba kunto kauwàl barúnba takilliko ġatun ġukilliko, ġatun ġatoa kapirró wirribanbillin!

¹⁸ Bouġkullinùn wal baġ, waita biyuġbai tako, ġatun wiyànùn wal bon, Biyuġ, yarakai baġ umá mikan ta moroko ka, ġatun ġirouġ kin,

¹⁹ Ġatun keawai baġ murràràġ korien wiya-uwil koa tia ġiroúmba yinal yitirra: umulla tia wakàl yanti umullikan ġiroúmba.

²⁰ Ġatun noa bouġkulléùn, uwa ġaiya noa biyuġbai tako. Wonto noa ba kaloġ ka kauwàl kakulla, nakulla noa bon biyuġbai-to ġikoúmba-ko, minki ġaiya noa kakulla, murrá ġaiya noa, puntimulléùn ġaiya noa ġikouġ kin wuroka, ġatun búmbúmbea-kan ġaiya bon.

21 Ġatun noa bon yinallo wiyá, Biyuġ, yarakai baġ umulléun mikan ta moroko ka ġatun ġirouġ kin, keawai baġ murraràġ korien wiya-uwil koa tia ġiroúmba yinal yitirra.

22 Wonto noa ba biyuġbaito wiya barun mankillikan ġiroúmba, Mara unnoa-unnuġ upilligél, ġatun upilla bon konéin kako, ġatun upilla riġ ġikouġ kin máttara, ġatun upilla bon tuġġanoġ yulo ka ġikouġ kin:

23 Ġatun mara tanan untiko buttikaġ italo ġiratimatoara kipai, ġatun turulla; tamunbilla ġearun, ġatun pitál koa géen kauwál:

24 Koito ba unni emmoúmba yinal tetti kakulla, yakita ġaiya noa moron kátan: ġarawatilléun noa, ġatun yakita bummilléun ġaiya bon. Ġatun pitál bara kakilli kolaġ.

25 Unta ta ġarro ġikoúmba kakilliela upulligél la purrai ta; ġatun uwolliela noa ba papai kokerá koba, ġurra noa tekki ġatun untelli ta.

26 Ġatun noa kaaipa wakál mankillikan, ġatun wiya minnuġ-ban ġali tara minariġ tin.

27 Ġatun wiya bon noa, Unni ta uwan ġiroúmba biġġai; ġatun ġiroúmba-ko biyuġbaito tura ġiratimatoara buttikaġ italo kipai ta, kulla wal pitál noa ġikouġ kai moron tin kátan.

28 Ġatun noa niuwara kakulla, keawai noa murrug kolaġ uwa pa; yaki tin noa biyuġbai ġikoúmba uwa ġatun pirriralma bon.

29 Ġatun noa bon wiyayelliela ġikoúmba biyuġbai, Ela! kauwál-kauwála wunála umala baġ ġirouġ; keawai baġ ġiroúmba wiyellikanne umá korien; ġatun keawai bi tia ġupa waréa buttikaġ kid, pitál koa tia ka-uwil baraj emmoúmba kótita:

30 Wonto ba tanoa-bo ġiroúmba yinal uwa ġali, wari-wareka ġiroúmba tullokkan yarakai-willuġ koa ko ġapal loa, tura ġaiya bi ġikouġ buttikaġ italo ġiratimatoara.

31 Ġatun noa wiya bon, Yinal, yellawan bi emmouġ kin yantikatai, ġatun yantin unni tara emmoúmba ġirouġ kin kánun.

32 Murraràġ ta kakulla takilliko ġatun pittelliko; koito ba unni ġiroúmba umbeara-kóġ tetti kakulla, ġatun moron katéakan; ġatun ġarawatilléun, ġatun bummilléun bon yakita.

16

1 ĠATUN noa wiya barun ġikoúmba wirrobullikan, Untoa ta tarai ta wakál kúri tullokkan porrólkan, mankillan piriwál ġikoúmba; ġatun wiyayéma bon ġikouġ wareka noa ġikoúmba tullokkan.

2 Ġatun noa wiya bon, wiyelliela, Yakoa baġ ġurra ġirouġ kinba? wiyella bi tia minariġ bi ba umulliela; keawai bi kara kánun umullikan.

3 Wiyelléun ġaiya noa mankillikan niuwoabo, Minnuġ, banun baġ? kulla wal lia piriwálo emmoúmba ko mantilléun keawai baġ mankillikan kánun; keawai baġ pinninun; koiyun baġ poiyeilliko.

4 Ġali wal baġ umulliko, yipanun tia ba emmoúmba mankilligél labiruġ, wamunbi-uwil koa tia bara kóti ko kokerá ko.

5 Yanti ba wiya noa barun wiyatoara piriwál koba ġikoúmba, ġatun noa wiya wakál kurri-kurri ka, Minnan ba wiyapaiyéun emmoúmba piriwál koba?

6 Ġatun noa wiya, Hekaton ta wimbi ka karauwa. Ġatun noa wiya bon, Mara bi unni, yellawa kurrakai, upulla pentékonta koa ka-uwil.

⁷ Wiya ǵaiya noa tarai, Minnan bi wiyapaiyéùn piriwál koba? Ǵatun noa wiyá, Hekaton ta wimbi wiet. Ǵatun bon noa wiyá, Mara bi unni, upulla éty koa ka-uwil.

⁸ Ǵatun noa piriwallo murrárǵ bon wiya unnoa mankillikan yarakai ka, kulla noa umá ǵurakito; kulla bara wonnai tara unti ko purrai tako barúnba willugǵél koba ǵuraki bara, keawai bara wonnai kaibuǵ koba.

⁹ Ǵatun ǵatoa nurun wiyan, Umulla nura bo kótita kakilliko tullo-yarakai tabiruǵ; tetti nura ba kánùn, wamunbilla ǵaiya nurun kokerá yuraki ba kátan yanti-katai.

¹⁰ Niuwoa miroman ǵali waréa ta, yanti miroman noa kauwál ǵali ta; ǵatun niuwoa yarakai-maye ǵali waréa ta, yanti yarakaimaye ǵali kauwál ta.

¹¹ Yaki tin keawai nura ba miroma pa tullo yarakai ta, ǵanto wal nurun ǵunùn tullo tuloa ta miromulliko?

¹² Ǵatun keawai nura ba miroma pa tarai koba, ǵanto wal ǵunùn nurúnba kóti tako?

¹³ Keawai wal mankillikanto umánùn buloara-bulun piriwál bula; kulla noa yarakai umánùn wakál bon, ǵatun murrárǵ umánùn tarai; ǵa ba kánùn noa wakállá, ǵatun béelmánùn bon tarai. Keawai nura kaiyu korien umulliko Eloi ko ǵatun tullokan ko yarakai ko.

¹⁴ Ǵatun unni tara bara ǵurra Parithaioiko, willirrikan bara kátan, ǵatun bon bara béelma.

¹⁵ Ǵatun noa barun wiyá, Kauwa murrárǵ koa nura ka-uwil mikan ta barun kin kúri ka; wonto noa ba Eloito ǵurran nurúnba búlbúl la ba; kulla unni tara murrárǵ ta kátan barun kinba kári ko, yakaran ta kátan mikan ta Eloi kin.

¹⁶ Wiyellikanne-ta ǵatun bara propet kakulla loanne noa ba paipéa; yaki tabiruǵ piriál koba Eloi koba wiyabunbéa, ǵatun yantin kúri waita-waitawolléùn murrug kolaǵ.

¹⁷ Ǵatun moroko ta ǵatun purrai ta kaiyukan kánùn waita kolaǵ, keawai waréa ta wiyellikanne koba ka korien kakilliko.

¹⁸ Ǵanto ba warekullinún porikunbai ǵikouúmba ǵatun tarai búmbéa ka, yarakai búmbéa noa: ǵatun ǵanto ba buúmbinùn warekatoara poribal tabiruǵ, yarakai búmbéa noa.

¹⁹ Kakulla ta noa wakál porrólkan, upulléùn noa ǵorog-ǵorog ko ǵatun murrárǵ ko kariǵkareuǵ ko, ǵatun bon kakulla minnuǵbo-minnuǵbo kauwál takilliko ǵatun pittelliko yantin ta pureǵ ka:

²⁰ Ǵatun kakulla ta wakál poiyaye ǵiakai yitirra Ladharo, wúnkulla bon ba yapugǵél ǵikouǵ ka ta, warapál mita-mitaǵ,

²¹ Ǵatun wiya bon ba mutuǵ ko takilliko ǵikouǵ kai porroólbin tin takilligél labiruǵ; ǵatun warikál uwa bara, woatá ǵaiya bon mita-mitaǵ.

²² Yakita-kálai tetti kakulla poiyaye, ǵatun kurriá bara bon aǵelo-ko Abáram kinko parraǵ kako: tetti ǵaiya noa porrólkan kakulla, ǵatun bon núlká.

²³ Ǵatun noa unta koiyuǵ ka hell ka bouǵkulléùn ǵikoúmba ǵaikúǵ, kakilliela tirriki ka, ǵatun nakilliela bon Abáramnuǵ kalog ka, ǵatun noa Ladharo parraǵ ka kakilliela Abáram kin.

²⁴ Ǵatun noa kaaibulléùn, wiyelliela, Biyuǵ Abáram, ǵurrara tia kauwa, ǵatun yukulla bon Ladharonuǵ, kurrimulli koa noa kokoin to, ǵatun moiya koa tia tállǵ wupi-uwil; kulla wal baǵ kirrin kátan unti tirriki ka koiyuǵ ka.

²⁵ Wonto noa ba Abaramko wiyá, Yinal, gurrulla gíntoa yakita moron ta mantala murrárág-tai giroúmba, wonto noa ba Ladharo yakaran mantala gátun noa yakita pitál kátan, wonto bi ba kirrin kátan.

²⁶ Gátun yanti umni ba, gearun kinba willika ba pirriko wún-kulla; keawai uwánún untikál untoa kolağ: keawai bara unta biruğ, uwánún untiko gearun kinko.

²⁷ Wiya gáiya noa, Wiyan banuğ, Biyuğ, yuka-uwil koa bon bintun kinko kokerá kolağ:

²⁸ Kulla wal lia emmoúmba kotita pente; wiya-uwil koa noa barun yanoa bara ba tanan uwánún unti kolağ tirriki-tirriki kako.

²⁹ Abáramko noa wiya bon, Mothé noa gátun bara propet barun katoa ba; gurrabunbilla barun.

³⁰ Gátun noa wiyá, Keawaran, biyuğ Abáram; wakál ba uwolla barun kin unta biruğ tetti kabiruğ, gurránún gáiya wal bara.

³¹ Gátun noa bon wiyá, Keawai bara ba gurránún bon Mothénuğ gátun barun propetnuğ; keawai wal bara gurránún wakál ba paikullinún moron tetti kabiruğ.

17

¹ WIYA gáiya noa barun wirrobullikan gíkoúmba, Kauwa yanti kánún bo ta wal yarakai; yapalla noa gíkouğ kinbiruğ yarakai tabiruğ!

² Murrái ka ba noa gíra-uwil kea kulleuğ koa bon tunuğ, gátun wareka uwil koa bon korowa ka, unni noa yanoa yarakai umabunbi yikora unti tara biruğ wakál wonnai tara biruğ.

³ Yakoai nura kauwa: Kótiko ba girouğ, yarakai umánún girouğ ka to, wiyella bon; gátun minki noa ba kánún, kámunbilla bon.

⁴ Gátun kauwál-kauwál-la biloa ba yarakai umánún wakál la purreáğ ka, gátun kauwál-kauwál-la biloa willariğ noa kánún wakál la purreáğ ka, wiyellinún biloa, Minki bağ kátan; kámunbinún wal binuğ.

⁵ Gátun bon bara apothol wiyá, Piriwál, kauwál koa gearúnba gurrullita ka-uwil kakilliko.

⁶ Gátun noa Piriwálo wiyá, Ka ba nurúnba gurrullita yanti kiloa mitti yeai mutard koba, wiyella wal nura ba unni kúlai thukamin, Wokka lağ bi kauwa wirrakan-bo, gátun meapullia bi korowa ka; gátun gala nurun gurránún gáiya wal.

⁷ Gan nurun kinbiruğ-ko upullin purrai nurun ka to mankillikan-to, ga tamunbin buttikağ, wiyánún bon kabo, uwánún noa ba upulliggél labiruğ, Yuriğ bi wolla, yellawolliko ta-uwil koa?

⁸ Gátun wiya bon noa wiyánún, Kurrakai umulla ta-uwil koa bağ, gátun girullia bi gíntoabo, gátun mara-uwil koa bi tia ta-uwil koa bağ gátun pitta-uwil; gátun willuğ gáiya bi tanún gátun pittánún?

⁹ Wiya noa, wiyapaiyéún bon mankillikan, koito noa ba uma unni tara wiya bon ba? Kotan bağ kearan.

¹⁰ Yanti nura wiyella, umánún nura ba yantin unni tara wiyatoara nurun, Umullikan géen murrárág korien kátan; umá ta géen unni wiyatoara umulliko gearun.

¹¹ Gátun yakita kakulla, uwolliela noa ba Hierothalem kolağ, uwa willi koa noa Thamaria koa gátun Galilaia koa.

¹² Gátun noa uwolliela ba tarai toa kokeróa, nuğgarawa bon bara kúri ten ta purrul-wommun-wommun, garokéa kalog ka;

13 Ġatun bara paibuġġa pulli, ġatun wiya Iéthu, Piriwál, ġurráramulla ġearun.

14 Ġatun nakulla noa barun, wiya barun noa, Yuriġ nura wolla, túġunbillia nura barun kin hiereu ko. Ġatun yakita kakulla, uwolliela bara ba, turon bara kakulla tanoa-kál-bo.

15 Ġatun wakállo barun kinbiruġ-ko, nakilléun noa ba turon noa kakulla, willuġbo noa uwa, ġatun kaaipulléun noa wokka, pitálmulliela bon Eloinuġ,

16 Ġatun puntimulléun noa barán ġoara ko ġikouġ kin tinna ka, murrárag noa bon wiyelléun; ġatun noa Thamaria-kál.

17 Ġatun noa Iéthuko wiyayelléun, wiyelliela, Wiya, ten ta turon kakulla? ġa wonnuġ-ke bara taraikan nain ta?

18 Keawai bara willuġ pa ba pitálmulliko bon Eloinuġ, wakál ba noa unni ġowikan ko.

19 Ġatun noa wiya bon, Bouġkullia, yuriġ bi wolla; ġirouġ ka ba ko ġurrulli biruġ ko turon bi kátan.

20 Ġatun wiya bon ba Parithaioiko, yakounta-ke paipinún piriwál koba Eloi koba, wiyayelléun noa barun, wiyelliela, Tanán uwan piriwál koba Eloi koba keawai na korien.

21 Keawai bara wiyánun wal, A unni ta! ġa unta ta! kulla, a! piriwál koba Eloi koba murrúġ kaba kátan nurun kinba.

22 Ġatun noa wiya barun wirrobullikan, A! purreáġ ta wal kánun, na-uwil koa nura wakál purreáġ Yinal koba kúri koba, ġatun keawai wal nura nanún.

23 Ġatun bara nurun wiyánun wal, Na-uwa unni; ġa, na-uwa unnuġ: yanoa barun uwa yikora, wirroba yikora.

24 Yanti kiloa pirruġġun-to uwan tarai tabiruġ ko moroko biruġ ko, tarai ta kako moroko kako; kauwa yanti kiloa wal kánun Yinal kúri koba purreuġ ka ġikouġ ka ta.

25 Ġatun kurri-kurri ta bon umánun minnuġbo-minnuġbo, ġatun warekatéa wal bon ġali koba willuġġél koba.

26 Ġatun yakita ba kakulla purreáġ ka Noe-úmba ka, yanti bo ta wal kánun purreáġ ka Yinal koba kúri koba.

27 Takillala bara, pittellala bara, búmbillala bara nukuġ, ġukillala búmbilli ka, yakita purreáġ ka kakulla noa ba Noe uwa murrariġ murrinawai ka, ġatun tunta-tunta kakulla, ġatun kirun ġaipa barun nuropa.

28 Ġatun yanti yakita ba kakulla purreáġ ka Lot-úmba, takillala bara, pittellala bara, wirrilliala bara, ġukillala bara, meapala bara, wittiala bara;

29 Wonto ba yakita unta purreáġ ka Lot noa uwa Thodóm kabiruġ, patéa ġaiya koiyuġ-ko ġatun brimton-ko wokka tin moroko tin, ġatun kiyupa barun yantin kirun tetti-tetti.

30 Yanti kiloa kánun yakita purreáġ ka paipinún noa ba Yinal kúri koba.

31 Unta yakita purreáġ ka kátan noa ba wokka kokerá, ġatun ġikoúmba tullokkan murrúġ kaba kokera ba, keawai bon uwabunbi yikora barán mankilliko tullokkan ko; ġatun kátan noa ba upulligél laba, keawai bon uwabunbi yikora willuġ, kolaġ.

32 Kotella bounnoun kai nukuġ Lot-úmba tin.

³³ Ġanto ba ġikoúmba moron mirománùn moron kakilliko, wogúntinún wal noa; ġatun ġanto ba wogúntinún ġikoúmba moron, kánùn wal moron kakilliko.

³⁴ Wiya nurun baġ, yakita unta-unta tokoi ta buloara ta kánùn birrikil-ligél la wakál la; manún wal wakál, ġatun tarai ġaiya wunún.

³⁵ Buloara umullinún bula; mánún wal wakál, ġatun tarai ġaiya wunún.

³⁶ Buloara katéa-kánùn upulligél la; mánún wal wakál, ġatun tarai ġaiya wunún.

³⁷ Ġatun wiyelléun bon bara, wiyelliela, Piriwál, wonnuġ-ke? Ġatun noa wiya barun, Unta wonto ba katéa-kánùn murrin ta, unta kolaġ ba kautillinún bara porowi.

18

¹ ĠATUN noa wiya barun wakál parabol, wiya-uwil koa bon bara kùriko Eloiug, ġatun yari koa bara kaiyaléa-kùn;

² Wiyelliela, Unta ta kokerá tarai ta wakál wiyellikan piriwál kakulla, kinta korien kakulla noa bon Eloi kai, ġatun keawai noa tuma korien barun kùri:

³ Ġatun kakulla wakál mabogun unta kokerá; ġatun bountoa uwa ġikouġ kin, wiyelliela, Timbai kakillia tia emmoúmba bukkakaye.

⁴ Ġatun keawai wal noa ġurra pa kabo kakullai tako; wonto noa ba yukita wiya ġikouġ kinko minki ka, Keawai baġ kinta korien bon Eloi kail kátan, ġa keawai kùri tuman korien;

⁵ Kulla bountoa tia unni mabogunto pirralman, ġatoa timbai kánùn bounnoun kin, murrin-murrin koa bountoa tia uwa-uwil kumburrobawanl bountoa tia.

⁶ Ġatun noa Piriwállo wiya, Gurrulla bon unni yarakai wiyellikan piriwál wiyen ba.

⁷ Ġatun wiya noa Eloito timbai katillinún barun ġikoúmba ġirimatoara bara wiyen bon purreáġ ka ġatun tokoi ta, ġurralin noa barun wiyelli ta kalog tinto?

⁸ Wiyen nurun baġ, timbai wal noa katillinán barun kurrakai. Wonto noa ba uwánùn wal Yinal kùri koba tanan, wiya, noa nanún ġurrullikanne purrai taba?

⁹ Ġatun noa wiya barun unni parabol tarai tako kotelléun bara ba murraráġ-tai barabo, ġatun yarakai bara kotellin taraikan:

¹⁰ Buloara-bula kùri uwa hieron kolaġ wiyelliko: wakál la noa Parithaio ġatun tarai ta teloné;

¹¹ Ġarokéa noa Parithaio ġatun noa yanti wiyelliela niuwoabo ġiakai: A Eloi! pitálman baġ ġirouġ, kulla baġ ka korien yanti tarai ba kátan, bara kau-maye, tuloa uma korien mankiye nukuġ ka, ġa ka korien baġ yanti unni noa ba telóné:

¹² Ta korien baġ buloarakál kátan wakál la thabbat biruġ ka, ġutan baġ winta untikál emmouġ kai yantin tabiruġ.

¹³ Ġatun noa telóné ġarokilliela ba kalog ka, keawai noa ġaikug ka wokka laġ na pa moroko koba, wonto noa ba minki motilliela wiyelliela ba, A Eloi! miromulla bi tia, yarakai baġ ba kátan.

¹⁴ Wiyen nurun baġ, unni noa kùri uwa barán kokerá koba ġikouġ ka tako ġurrámatoara, keawai tarai ta: kulla yantin bara piriwál-buntelliko, kánùn wal bara koiyun-barátoaro; ġatun niuwoa bo koai-koai korien bon, umánùn kauwál bon kakilliko.

15 Ġatun mankulla bara ġikouġ kinko wonnai tara numa-uwil koa barun noa: wonto ba nakulla bara ba wirrobullikanto, yipa bara barun.

16 Wonto ba noa Iéthuko wiya barun, wiyelliela, Wamunbilla barun wonnai tara emmouġ kinko, ġatun yanoa barun yipai yikora; kulla barun-kai-kál katéa-kánún piriwál koba Eloi koba.

17 Wiyán baġ tuloa nurun, Ganto ba ġurra korien piriwál koba Eloi koba yanti wonnai waréa ba, keawai wal noa pulóġkullinún unta kolaġ.

18 Ġatun taraito umullikanto piriwállo wiya bon, wiyelliela, Piriwál murráráġ-tai, minnuġ-bullinún baġ moron kakilliko yantikatai?

19 Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Minariġ tin bi tia wiyán murráráġ-tai emmouġ? keawai wal wakál murráráġ-tai, wonto noa ba wakálbo, Eloi ta.

20 Ġurran bi yantin wiyellikanne, Yanoa manki yikora nukuġ taraikan koba, Yanoa búnki yikora tetti, Yanoa manki yikora, Yanoa nakoíya yikora, Ġurulla bon biyuġbai ġatun tunkán ġiroúmba.

21 Ġatun noa wiya, ġurra baġ unni tara wiyellikanne yakikalai tabiruġ, wonnai baġ ba kakulla.

22 Ġatun yakita ġurra noa ba Iéthuko unnoa tara, wiya bon noa, Wakál unnoa-unnuġ uma korien bi ba; ġukillia yantin tullokan ġiroúmba, ġu-uwil koa barun mirrál ko, ġatun tullokan ġiroúmba kánún wal wokka ka moroko ka; ġatun kaai, wirroba-uwil koa bi tia.

23 Ġatun ġurra noa ba unni, minki noa kakulla kauwál; kulla noa porrol kakulla kauwálkan.

24 Ġatun noa ba Iéthuko nakulla bon minki noa ba kakulla kauwál-lan, wiya ġaiya noa, Pirral ta pulóġkulliko bara tullokan ta ba piriwál koba kako Eloi koba kako!

25 Kamel noa kaiyukan kátan pulóġkakilliko tiġkuġkoa ko aku lako, keawai porrolkan pulóġkakilliko piriwál koba kako Eloi koba kako.

26 Ġatun bara ba ġurrá, wiya bara, Ġan-ke wal moron kánún kakilliko?

27 Ġatun noa wiyá, Unni tara kaiyu korien kúri ko umulliko, kaiyu-kan-to Eloito noa umulliko.

28 Ġatun Peterko noa wiyá, Ela! wúnkulla géen yantin ta, ġatun wirroba géen bin.

29 Ġatun noa wiya barun, Wiyánún baġ tuloa, Niuwoa wareka kokera ġikoúmba, ġa biyuġbai, ġa tunkán, ġa ġapal, ġa wonnai, ġikouġ, kinko piriwál koba tin Eloi koba tin,

30 Mánún wal noa kauwál unti yakita, ġatun untoa tarai ta purrai ta tanan kakilliko, moron noa kánún yanti-katai.

31 Mankulla ġaiya noa barun dodeka ta wirrobullikan, ġatua wiya barun, A! waita géen wokka kolaġ Hierothalem kolaġ, ġatun yantin tara wiyatoara propet to ġikouġ, kai Yinal lin kúri koba tin kánún wal umatoara kakilliko.

32 Ġatun bon ġunún wal barun kin ethánékál kinko, ġatun bon bukka-manún wal, ġatun karaġkobinún:

33 Ġatun wélkorinún wal bara bon, ġatun wal bon wirrinún; ġatun kúmba-ken-ta bouġkullinún ġaiya noa willuġbo.

34 Ġatun keawai bara ġurrapa unni tara wiyatoara: ġatun unni wiyellikanne yuropa barun kai, keawai bara ġurrápa unni tara wiyatoara.

35 Ġatun yakita kakulla, uwolliela noa ba papai Yeriko ka, wakál munmin kúri yellawolliela yapuġ ka bitta ka, poiyeelliela:

36 Ġatun ġurrullliela noa barun konara yapuġ koa, wiya noa minariġ unni?

37 Ġatun bara bon wiyá, Uwan noa Iéthu Nadharet-kál.

38 Ġatun noa kaaipulléün, wiyelliela, Ela Iéthu! yinal Dabidúmba, ġurràra-mulla bi tia.

39 Ġatun bara uwa ġanka, wiya bon koiyelli koa noa: wonto noa ba butti paiyelléün, Yinal Dabidúmba ġintoa, ġurràra-mulla bi tia.

40 Ġatun ġarokéa noa Iéthu, ġatun wiya bon yutilliko bon ġikouġ kinko; ġatun uwa noa ba papai, wiya bon noa,

41 Wiyelliela, Minnuġ-bulliko bi tia wiyán? Ġatun noa wiyán, Piriwál, namunbilliko tia umulla.

42 Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Kámunbilla bin nakilliko; ġiroumba tin ġurrulli tin moron uma.

43 Ġatun noa tanoa-kál-bo nakulla, ġatun bon noa wirropa, pitálmulliela bon Eloiñuġ; ġatun yantin unni kùri nakulla bara ba, pitálma bon Eloiñuġ.

19

1 ĠATUN noa Iethu uwa Willi koa Yeriko koa.

2 Ġatun kakulla untakál wakál kùri ġiakai Dhakké yitirra, piriwál telónékál noa kakulla, ġatun noa porrólkan.

3 Ġatun noa numéa nakilliko Iéthunuġ, ġan noa ba; ġatun noa keawai, kulla konaró núntima, kulla noa waréa ġoiyoġ.

4 Ġatun noa murra ġanka, ġatun noa kulliwa wokka-laġ, kùlai tin nakilliko bon, kulla noa unta kolaġ uwolli kolaġ.

5 Ġatun Iéthu noa ba uwa untako, nakulla noa wokka-laġ, ġatun bon nakulla, ġatun bon wiyá, Ela Dhakké! tanan kurrakai tirabulla, kulla buġġai koa baġ yellawánùn ġirouġ ka ta kokerà.

6 Ġatun tiraba noa kurrakai barán, ġatun pitál ma-uwa bon.

7 Ġatun nakulla bara ba, wiyellan niuwarakan bara yantinto, wiyelliela, Waita noa uwa yarakai toa kóti kakilliko.

8 Ġatun noa Dhakké ġarokéa, ġatun wiya bon Piriwálnuġ, Ela Piriwál! winta baġ ġutan emmoúmba tullokkan kabiruġ mirrál kai ko; ġatun mankulla baġ ba tullokkan taraikan tabiruġ yaki tin ġakoiyaye tin, wupinùn ġaiya bon baġ willuġbo warán tako.

9 Ġatun noa Iéthuko bon wiyá, Tanan uwa moron unti buġġai purreaġ ka unti ko kokerà ko, kulla noa kátan yinal ta Abáramuúmba.

10 Kulla Yinal kùri koba uwa tiwolliko ġatun tumulliko woguñtitoara ko.

11 Ġatun ġurra bara ba unni tara, wiyéakan butti noa ġatun wiya wakál parabol, kulla noa papai ta ba Hierothalem ka, ġatun kulla bara kota paipillinùn piriwál koba Eloi koba tanoa-kál-bo.

12 Yaki tin noa wiyá, Tarai ta piriwál uwa tarai tako purrai tako kalog kako, mankilliko ġikouġbo piriwálkanne-ta, ġatun willuġbulliko.

13 Ġatun wiya noa barun ġikoúmba mankillikan ten ta, ġatun ġukulla noa barun kin mina ta ten ta, ġatun wiya barun, Miromulla uwánùn baġ ba willuġbo.

14 Wonto ba ġikoúmba-ko konara niuwama bon, ġatun yuka bon puntimai ġikouġ, wiyelliela, Keawai wal noa unni piriwál katillinùn ġearun.

15 Ġatun kakulla yakita, willuġ ba noa ba, mantoara piriwálkoba, wiya ġaiya noa barun unnoa mankillikan ġan kin noa ba ġukulla money,

tanan ġikouġ kin, ġurra-uwil koa noa minnan barun kinba ġutoara ġukilli tabirug.

¹⁶ Tanan ġaiya uwa kurri-kurri wakál, wiyelliela, Ela Piriwál! ġiroúmba ta mina unni wittia kauwál ten mina ta.

¹⁷ Ġatun bon noa wiyá, Kauwa yanti, ġintoa mankillikan murràràġ; kulla bi miroma unnoa waréa ta, kaiyukan bi kanwa ten ta kokera.

¹⁸ Ġatun tarai uwa, wiyelliela, Ela Piriwál! ġiroúmba ta mina unni wittia kauwál pente mina ta.

¹⁹ Ġatun noa wiya ġaiya bon, Kauwa bi kaiyukan pente ta kokera.

²⁰ Ġatun tarai uwa, wiyelliela, Ela Piriwál! na-uwa unni ta mina ġiroúmba, wúnkulla baġ ba koroka wurobilla:

²¹ Kulla baġ kinta kakulla ġirouġ kai, kulla bi bukka kauwál; mantan bi wokka-laġ keawai bi ba wunpa barán, ġatun kólbúntia bi unnoa keawai bi ba meapa ba.

²² Ġatun noa bon wiyá, ġirouġ kinbiruġ kóti ko kurraka ko wiyán pirriral-manún banuġ, ġintoa ta mankillikan yarakai. Ġurra bi tia bukka kauwál baġ; mantillin wokka-laġ keawai baġ wunpa barán, ġatun kólbúntillin unnoa keawai baġ ba meapa ba:

²³ Kora koa bi ġupa emmoúmba money ġukilligél lako, marauwil koa baġ emmoúmba kóti ġatun kopatoara ta, emmouġ ka ta uwolli ta?

²⁴ Ġatun noa wiya barun ġarokilliela bara ba taruġ ka, Mantillia unnoa mina unti biruġ bon, ġatun ġuwa bon gala ko tenkan ko ġikouġ.

²⁵ (Ġatun bara wiya bon, Piriwál, ten ta mina mantan noa).

²⁶ Wiyán nurun baġ, Yantinko barun mantan bara ba ġunún wal butti; ġatun keawaran noa ba, unnoa ta mantan noa ba mantillinún wal bon ġikouġ, kinbiruġ.

²⁷ Kulla bara unnoa emmoúmba niuwa-maye, keawai bara emmouġ kánún bi ba piriwál barun, mara barun, bú-uwil koa barun emmouġ kin mikan ta

²⁸ Ġatun wiya noa ba unnoa, waita ġaiya noa ġanka uwa wokka-laġ Hierothalem kolaġ.

²⁹ Ġatun kakulla yakita, uwa noa ba papai Bethábage tako ġatun Bethany tako, bulkára ta ġiakai yitirra Elaión ka la, yakunbéa noa buloara-bulun ġikoúmba wirrobullikan,

³⁰ Wiyelliela, Yuriġ nura wolla kokeraá ko kaiyin tako; uwollinún nura ba untariġ, nanún ġaiya nura wirritoara waréa buttikaġ keawai yellawa pa kúri bulka ka: buruġbuġgulla unnoa, ġatun yemmamulla untiko.

³¹ Ġatun tarai-kan-to ba wiyánún, Minariġ tin nura unnoa ta buruġbuġgan? ġiakai nura wiyella bon, Kulla noa Piriwállo wiyá.

³² Ġatun bara ba yukatoara, waita uwa, ġatun nakulla ġaiya bara yanti noa ba wiya barun ba.

³³ Ġatun buruġbuġgullielia bara ba unnoa waréa buttikaġ, ġikoúmba-ko wiya barun, Minariġ tin nura buruġbuġgan unni waréa buttikaġ?

³⁴ Ġatun bara wiyá, Piriwállo noa wiya ġala.

³⁵ Ġatun bara yemmama bon kinko: ġatun bara wupéa barun ba kirrikin bulka ka buttikaġ ka, ġatun wupéa bon bara Iéthunuġ wokka ka.

³⁶ Ġatun uwolliela noa ba, wupéa bara yapuġ ka kirrikinkan nurúnba.

³⁷ Ġatun uwa noa ba papai, bará ka Elaión ka ba koba bulkára koba, yantin konara wirrobulikan pitál ġaiya kakulla, ġatun pitálmulliela bon Eloinuġ kauwál lo pulli to, yantin tin kauwál Iin uma ba nakulla bara ba;

³⁸ Wiyelliela, Pitálmabunbilla bon Piriwál ta uwan noa ba Yehóa-úmba koa yitirroa: pital-kámunbilla moroko ka, ġatun killibinbin kámunbilla wokka ka.

³⁹ Ġatun winta-ko Parithaioi kabiruġ konara biruġ wiya bon, Piriwál, koawa bi barun ġiroúmba wirrobulikan.

⁴⁰ Ġatun noa wiyayelléún barun, wiyelliela, Wiyan nurun baġ, wiya, bara ba kaiyellinún mupai, kaibullinún wal ġaiya unni tara tunuġ tanoa-kál-bo.

⁴¹ Ġatun uwa noa ba papai, nakulla noa kokera kariġ, ġatun noa tuġkillimilléún ġaloa rin,

⁴² Wiyelliela, Ġurrapa bi ba, ġintoa ta, unti purreaġ ka ġirouġ ka ta unni tara pitál-kakilliko ġiroúmba ko! wonto ba yakita yuropa ta ġirouġ, kai nakilli tin ġaikug tin.

⁴³ Kulla purreaġ, ta kánún ġirouġ kin, bukka-kan-to ġirouġ wirrinún wal bara kirrai kirai-karai ġirouġ, ġatun karai-karai wirrinún ġirouġ, ġatun mirrámanún bin willi ka yantin ta kaiyinkaiyin ta,

⁴⁴ Ġatun pirikibunpinún bin purrai ta, ġatun ġiroúmba wonnai tara murrug kaba ġirouġ, kinba; ġatun keawai bara wupinún tunuġ tarai ta wokka ka; kulla keawai bi ba ġurra pa yakita natala ba ġiroúmba.

⁴⁵ Ġatun noa uwa murrariġ kolaġ, ġatun yipa ġaiya noa barun ġukillikan, ġatun barun mankillikan unta biruġ;

⁴⁶ Wiyelliela barun, Upatoara unni, Emmoúmba kokera ta wiyelligél kokera; wonto ba nura uma unni wollo kakilliko barun nankiye-ko.

⁴⁷ Ġatun wiyelliela noa purreaġ ka yantin ta murrug ka hieron ka. Wonto ba piriwál hiereu, ġatun bara ġárammateu, ġatun bara piriwál kúri koba, numa bara bon búnkilli kolaġ;

⁴⁸ Yakoai bara ba umulliko ġatun keawai bara, kulla yantin ta kúri pitál kakilliela ġurrulliko bon.

20

¹ ĠATUN yakita kakulla, wakál la tarai ta purreaġ ka, wiyelliela noa ba barun kúri ka, ġatun wiyelliela euagelion, uwa ġaiya bon bara piriwál ġatun bara ġárammateu ġatun bara pàrethbuteroi,

² Ġatun wiya bon, wiyelliela, Wiyella ġearun, minariġ tin kaiyu tin umullia bi unni tara? ġa ġanto-ke noa bin unni ta kaiyu ġukulla ġirouġ?

³ Ġatun noa wiyayelléún, ġatun wiyelliela barun, Ġatoa wiyánún nurun unni ta wakál; ġatun wiyayelléa tia;

⁴ Korimullikanne-ta Ioanne-úmba, wiya, ta morokó kabiruġ, ġa kúri koba?

⁵ Ġatun bara wiyatan barabo, wiyelliela, Wiyánún géen ba, Morokó kabiruġ ta; wiyánún, ġaiya noa, Kora koa nura ġurrapa bon?

⁶ Kulla géen wiyánún ba, Kúri koba ta; yantinto ġaiya ġearun kúriko pintinún tunuġ ko: kulla bara kotan bon Ioannenuġ propet ta kakulla.

⁷ Ġatun bara wiyá, keawai bara ġurrapa wonta biruġ ta.

⁸ Ġatun noa barun Iéthuko wiya, Keawai baġ, wiyánún nurun minariġ tin kaiyu tin uman baġ unni tara.

9 Ġatun potopaiyá ġaiya non barun kùri wiyelliko unni-ta parabol: Taraito kùriko meapa wain-ġel la, ġatun wùnkulla barun kin upullikan ta, ġatun uwa ġaiya noa kalog kolaġ, yuraki.

10 Ġatun yakita poaikulléun ba, yuka noa bon wakál umullikan barun kin upullikan ta, ġu-uwil koa bara bon yeai waingél labirug; wonto bara ba bùnkulla bon, ġatun yuka bara bon waita yeai korien.

11 Ġatun noa toanta yukéa-kan tarai umullikan: ġatun bara bon búntéa-kan yantibo, ġatun yarakai uma bara bon, ġatun bon bara yuka waita yeai korien.

12 Ġatun noa toanta yukéa-kan ġoro-ta, ġatun bara bon mularéa-kan, ġatun wareka bara bon warrai tako.

13 Wiya ġaiya noa piriwálo wain-ġél koba, Minnuġ banùn kan baġ? Yukánùn wal baġ emmoúmba yinal pitálmatoara; mirka bara bongurránùn, nanùn bon bara ba.

14 Wonto bara ba upulli-kan-to nakulla bon ba, barabo ġaiya wiyellan, wiyelliela, Unni ta wúġgurra piriwál: kaai ġéen búwil bon, purrai koa ka-uwil gearúnba.

15 Yanti bon bara wareka wain-ġél labirug, ġatun bùnkulla ġaiya bon tetti. Minnuġ banùn noa barun piriwálo wain-ġél koba ko?

16 Uwánùn wal noa tanan búnkilliko barun upillikan-ko, ġatun ġunùn wal wain-ġél taraikan ko. Ġatun ġurra bara ba unni, wiya ġaiya bara, Kámunbi yikora Eloito.

17 Ġatun noa barun nakilliela, ġatun wiyá, Minariġ-ke unni upatoara yanti, Tunuġ ta wareka wittilli-kán-to, unnoa ta katéakánùn wokka ka waiyakan ta wolluġ?

18 Ġan-ba puntimullinún untoa tunuġ ka tiirpuntimullinún, wal; ġan kinba puntimullinún, minbinùn wal bon muta-mutan.

19 Ġatun tanoa-kál-bo kota bara piriwálo hiereuko ġatun ġarammateuko mankilliko bon; ġatun bara kinta kakulla konará tin; kulla bara ġurrá, wiya noa ba unni parabol barun kin.

20 Ġatun bara bon tuminéa, ġatun yuka barun ġakoiyellikan, ġakoġkilliko barunbo kùri murrarág-tai, ġurra-uwil koa bara ġikoúmba wiyellikanne, yaki tin mara-uwil koa bara bon kaiyu kabo kobána kinko.

21 Ġatun wiya bon bara, wiyelliela, Piriwál, ġurran ġéen wiyen bi ba tuloa, kinta kora bi kauwa taraikan tin kùri kurriġ tin, wonto bi ba wiyen tuloa wiyellikanne Eloi koba:

22 Wiya tuloa ta ġukilliko ġearun tullokan ġikouġ kin Kaithari kin, ġa keawai?

23 Wonto noa ba ġurra ġakoiya barúnba, ġatun wiya barun, Yakoai nura tia numan?

24 Túġunbilla tia wakál denari. Gan kiloa unnoa ġoara ġatun upatoara unni ta? Wiyayelléun bon bara ġatun wiyelliela, Kaitharúmba ta.

25 Ġatun noa wiya barun, Koito Kaithari kinko ġuwa Kaitharúmba ta, ġatun Eloi kinko unnoa tara Eloi-úmba ta.

26 Ġatun keawai bara man pa ġikoúmba wiyelli-ta mikan ta barun kin kùri ka: ġatun mupai kakulla bara.

27 Uwa ġaiya taraikan barun kinbiruġ Thadukaioi kabiruġ bara ġurramaigaye moron ta katéa-kánùn tetti kabiruġ; ġatun bara bon wiyá,

28 Wiyelliela, Ela Piriwál Mothéto noa upa ġearun, Taraikan koba ba kóti tetti kánùn ba porikunbai ġikoúmba ta, ġatun tetti noa ba kánùn, wonnai

korien, mara-uwil koa ġikoúmba kóti bounnoun ġikoúmt porikunbai ka-uwil koa wonnai ġikoúmba koti koba.

²⁹ Yakita ġaiya warán kakulla kótita theben ta: ġatun kurri biruġ ko búmbéa porikunbai kakilliko, ġatun tetti kakulla, wonnai korien.

³⁰ Ġatun willi-kaba-ko deuteroto búmbéa bounnoun porikun bai kakilliko, ġatun tetti noa kakulla, wonnai korien.

³¹ Ġatun willi-kaba-ko tritoto búmbéa bounnoun porikunbai kakilliko; ġatun yaki-bo thebento; ġatun bara keawai wimba wonnai, ġatun tetti bara kakulla.

³² Willuġ ta tetti ba bountoa nukuġ.

³³ Ġanúmba barun kinba unnoa porikunbai kánun kakilliko moron ba katéa-kánun tetti kabiruġ? kulla bara thebento bounnoun búmbéa porikunbai kakilliko.

³⁴ Ġatun noa Iéthuko wiyayelléun, wiyelliela barun, Wonnai ta untikál búmbillan porikunbai ġatun ġukillaiko búmbilliko:

³⁵ Wonto ba bara murráràġ-tai kánun uwolliko unta kolaġ tanai tako purrai tako, ġatun moron kakilliko tetti kabiruġ, keawai bara búmbúmbillan, keawai ġukitan búmbilliko:

³⁶ Keawai wal bara tetti banún yukita; kulla bara yanti kátan ágelo kiloa; ġatun wonnai tara kátan Eloi-úmba, kátan bara wonnai tara ġali koba moron kánun tetti kabiruġ.

³⁷ Ġatun Mothéko noa ba túġaiya wakál la kúlai ta, bouġbuġġa barun tetti-tetti kabiruġ, wiya noa ba bon Yehóanuġ, Eloi ta Abáramúmba, ġatun Eloi ta Ithákúmba, ġatun Eloi ta Yacobúmba.

³⁸ Keawai noa Eloi ta barúnba tetti-tetti koba, wonto ba barúnba moron koba; kulla yantin moron kátan ġikouġ kin.

³⁹ Taraito bara ġárammateukállo wiya ġaiya, Piriwál, murrá ràġ bi wiyan.

⁴⁰ Ġatun yukita keawai bara bon wiya pa kinta-kan-to.

⁴¹ Ġatun noa barun wiyá, Yakoai bara wiya Kritht ta yinal ta Dabidúmba?

⁴² Ġatun Dabidto noa niuwoabo wiyá, biblion kaba tehillim koba, Yehóako noa wiya bon Piriwál emmoúmba, Yellawolla bi túġkaġkeri ka emmouġ kin,

⁴³ Uma-uwil koa baġ barun bukkakan ġikoúmba yulogél ko kakilliko ġikouġ.

⁴⁴ Dabidto noa ba wiya bon Piriwál yitirra, yakoai ġaiya noa yinal ta ġikoúmba?

⁴⁵ Wiya ġaiya noa barun ġikoúmba wirrobullikan mikan ta yantin ta kúri ka,

⁴⁶ Yakoai nura barun kai ġárammateu tin, pitál koa bara uwa-uwil kurrawitaikan, ġatun umulliko ġukilligél laba ko, ġatun yellawolligél la wokka ka thunagóg ka, ġatun piriwál-ġél takilligél laba;

⁴⁷ Mantan bara kokera ba mabogun koba, ġatun umánun wiyellikanne-ta kurra-uwai túġunbilliko: yaki tin bara kánun kauwál tetti kakilliko.

21

¹ ĠATUN noa nakulla wokka-laġ, ġatun nakulla barun porrólkan wúnkilliela ġutoara barúnba wúnkilligél la.

² Ġatun noa nakulla tarai mabogun mirrálkan wúnkilliela bountoa leptu buloara unta ko taroġ kako.

3 Ġatun noa wiya barun, Wiyan baġ nurun tuloa, ġali mabogunto mirrállo wúnkulla kauwál ta bara yantin kearan.

4 Kulla yantin ġali wúnkulla bara tullokkan barúnba kauwál labiruġ ġutoara Eloi koba ko: wonto bountoa ba bounnoun kinbiruġ mirrál koba wúnkulla yantin tullokkan bounnounba.

5 Ġatun winta koba wiyelliela hieron tin, umatoara unni korien tunuġ ko murraràġ ko ġatun ġutoara, wiya noa,

6 Unni tara natan nura ba, uwanán ta purreàġ kariġ ka; korien ġaiya ba wakál tunuġ wokka-ka-wokka-ka, yantin wal warekullinún barán.

7 Ġatun bara bon wiyá, wiyelliela, Piriwál, yakounta-ke unni tara kánún? ġatun minariġ túġa kánún unni tara ba ġaiya kánún?

8 Ġatun noa wiyá, Yakoai nura, ġakoiya kora koa nura ka-uwil; kulla kauwál-kauwállo tanan uwánún emmouġ kin yitirra, wiyellinún, ġatoa ta (Kritht ta); ġatun papai ta kakillin; yanoa uwa yikora nura barun.

9 Ġurránún ġaiya nura ba wurawai kauwál ġatun koakillai ta ba, kinta kora nura: kulla unni tara kánún wal kurri-kurri, kulla wirán keawai kánún kabo.

10 Wiya ġaiya noa barun, Bara kúriko wuruwai wal kánún barun kúriko, ġatun bara piriwál koba barun piriwál koba ko:

11 Ġatun purrai tako pulululu kakilliko winta ka bo, ġatun kunto korien ta ko, ġatun munni kauwálkan; ġatun kinta nakilli tara ġatun kauwál kánún túġa morokó kabiruġ.

12 W onto ba kurri-kurri ka unni tara ba kánún, manún wal bara máttarro nurun, ġatun yarakai nurun umánún, ġumullinún nurun thunagóg kako, ġatun jail ko, mantoaro nurun mikan ta ko piriwál lako, ġatun wiyellikan tako emmouġ kinko yitirra ko.

13 Ġatun unni ta kánún nurun túġa kakilliko.

14 Yanoa nura kota yikora minki ko, minariġ nura wiyayellinún.

15 Kulla baġ ġunún nurun kurraka ġatun ġuraki kakilliko, keawai wal yantin bara nurúnba bukka-kan-to kaiyu kánún wiyayelliko ġa pirriral umulliko.

16 Ġatun nura ġakoiyellinún wal nurun biyuġbaito ġatun kóti tako kariġ ko, ġatun winta nurun kinbiruġ búnnún wal tetti barun kai.

17 Ġatun nurun yarakai umánún yantinto, emmoúmba tin yitirra tin

18 Wonto ba keawai wal wakál kittuġ ġikouġ, kinbiruġ wolluġ kabiruġ tetti kánún.

19 Murrái kakillikanne nurúnba ka, miromulla nura marai nurúnba?

20 Ġatun nanún nura ba Hierothalem kirrai-kirrai ta ba konara ba ġurrulla papai ta ba ġaiya wari-warekulli ta ba unnuġ.

21 Murrabunbilla ġaiya barun Iudaia kaba waita bulkará kolaġ; ġatu uwabunbilla barun willi kaba waita warai tako; ġatun uwabunbi yikora barun tanan koruġ kaba untako.

22 Kulla yakita unti tara purreàġ ka bukka kakillikanne, kauwil koa yantin upatoara kánún wal kakilliko.

23 Yapallun bara wonnaikun ġatun bara pittallikun, yakita ġaiya purreàġ ka! kulla wal kánún kauwál yarakai purrai ta, ġatun bukka unti yantin ta kúri ka.

24 Ġatun bara tetti kapaiyinún yirrá biruġ, ġatun barun yutinún wal mantoara kakilliko yantin tako purrai kariġ kako: ġatun Hierothalem wattawánún barán bara ethánékál-lo, yakita kalai tako barúnba koba ġoloin kánún ethánékál.

²⁵ Ġatun ġaiya kánùn wal túġa punnàl la, ġatun yellana ka, ġatun mirri ka; ġatun purrai taba yarakai ta barun kin kùri ka, ġatun kinta kauwàl korowa ta ġatun bókkaloġ kólbilaġbullin;

²⁶ Kùri koba búlbúllo kotan kinta-kan-to, ġatun nakilli tabiruġ ġaloa tara kotanan ba uwánùn purrai kolaġ; kulla wal barun tolománùn wal kaiyukan ta moroko koba.

²⁷ Ġatun yakita ġaiya wal nanùn Yinal ta kùri koba tanan uwollillùn yareil loa kaiyu koa, ġatun killibinbin koa kauwàl loa.

²⁸ Ġatun kánùn ba unni tara paipinùn, na-uwa wokka-laġ, ġatun wokka-laġ kauwa kia-kia nurúnba wolluġ; kulla tanan uwánùn paipai nurúnba wommunbillikanne-ta.

²⁹ Ġatun noa wiya barun wakàl parabol; Na-uwa kokuġ ta, ġatun yantin kùlai ta;

³⁰ Paikullinùn bara ba, nanùn nura ġatun ġurránùn nura nurun kinbiruġ wunàl kátan paipai taba.

³¹ Yaki kiloa nura, nanùn nura ba unni tara paikulliko, ġurulla ġaiya nura piriwàl koba Eloj koba kátan papai taba.

³² Wiyen tuloa nurun baġ, Keawai unni willuġġél tetti-tetti kánùn, yakita-ko ġolojn ba kánùn.

³³ Moroko ta ġatun purrai ta kánùn wal waita uwánùn, wonto ba keawai wal emmoúmba wiyellikanne unni tara keawai wal waita uwánùn.

³⁴ Ġatun yakoai nura nurabo, kauwa ba yantin ta nurúnba búlbúl matayel koa katéa-kùn ġatun kuttawaiban koa katéa-kùn, ġatun umillikéùn koa katéa-kùn ġali koba moron koba, ġatun yanti ta purreaġ ka paipinùn ġati nurun kin.

³⁵ Kulla pika kiloa yanti uwánùn untoa purreaġ ka barun kin yellawan yintin ta yaki tin purrai ta.

³⁶ Tumimilla nura, ġatun wiyellia yanti-katai to, ka-uwil koa nura murraraġ kakilliko moron ko unti tara biruġ paikullinùn wal ġatun ġarokilliko mikan tako yinal lako kùri koba ko.

³⁷ Ġatun purreaġ ka wiyelliela noa murrug ka hieron la; ġatun noa uwa waita tokoi ta, ġatun yellawa noa bulkàra ġiakai yitirra Elaión ka la.

³⁸ Ġatun yantin bara kùri uwa ġorokan ta ġikouġ kinko hieron lako, ġurrulliko bon.

22

¹ YAKITA kakulla papai takillikanne nulai lebben korien koba, ġiak yittira Pathak.

² Ġatun bara piriwàl hiereuko ġatun ġarammateuko nukilliela búnkilli kolaġ bon tetti wirrilliko; kulla bára kinta kakulla kùri tin

³ Pulóġkulléùn noa Thatánto murrug ka bon Iudathkin, tarai yitirra ġiakai Ithákariot, wakàl noa dodeka kabiruġ.

⁴ Ġatun noa waita uwá, ġatun wiyelliela barun piriwàl hiereunuġ ġat barun kapátin, yakoai noa ba ġakoyánùn bon barun kin.

⁵ Ġatun pitál kakulla, ġatun bara wiya ġukilliko bon arguro.

⁶ Ġatun noa wiyai, ġatun mittilliela noa ġakomulliko bon barun kin, yakita bara ba konara waita ġaiya uwa.

⁷ Kakulla ġaiya purreaġ nulai lebben korien ta, yakita Pathak bunnùm wal ba tetti.

⁸ Ġatun noa yuka Peternuġ ġatun Ioannenuġ, wiyelliela, Yuriġ uwolla umulliko Pathak ta, ta-uwil koa ġéen.

9 Ġatun bara bon wiyá Wonta-ke géen umánùn?

10 Ġatun noa barun wiyá, A! nauwa nura, yakita uwánún nura ba kokerá kariġ ka, unta ġaiya nurun wakállo kúriko wimbi-kaba-kan-to kokoin-kan-to nuġgurra uwánún nurun; wirrobulla bula bon murrug kolag kokerá kolag unta-ko pulóġkullinún noa ba.

11 Ġatun wiyánún nura bon kokeratin, Piriwallo wiyán bin, Wonnug waiyakan takilligél, untoa baġ ba tanun Pathak ta emmoúmba katoa wirrobullikan toa?

12 Ġatun nurun túġkaiyánún wal noa kauwál ta waiyakan wokka kaba wupitoara: unnuġ umulla.

13 Ġatan bara waita uwa, ġatun nakulla bara unni tara yantin ba wiya barun: ġatun bara upéa Pathak ta.

14 Ġatun yakita kakulla hóra ba, yellawa noa barán, ġatun dodeka ta apothol ta ġikouġ katoa.

15 Ġatun noa barun wiyá, Kauwál ta emmoúmba kotatoara takilliko unni Pathak ta nurun katoa, ta-uwil koa kurri-kurri tetti kolaġ ke baġ:

16 Kulla baġ wiyán nurun, Keawai wal baġ tanún unta-kál kabo ba kánún piriwál koba ka Eloi koba.

17 Ġatun noa mankulla wimbi, ġatun pitálma ġaiya noa, wiyelliela, Mara unni ġukillai koa nurabo:

18 Kulla baġ wiyán nurun, Keawai wal baġ pittánún yeai tabirug ampelo tabirug, kabo koa uwa-uwil piriwál koba Eloi koba tanan.

19 Ġatun noa mankulla arto ta, ġatun pitálma ġaiya noa, ġatun yiirbuġġa, ġatun ġukulla barun, wiyelliela, Unni ta emmoúmba murrin ġutoara nurun kin: umulla unni yanti ġurrulliko tia.

20 Yantibo wimbi takilli birug yaréa ka, wiyelliela, Unni wimbi ta wiyatoara ta buġġaikál emmouġ kinbirug ġoroġ kiroapa nurun kai.

21 A! na-uwa, unni ta máttára ġikoúmba ġakoyelli-kan-to tia, emmouġ katoa ba takilligél laba.

22 Yuna bo ta wal noa uwánún Yinal kúri koba, yanti wiyatoara; yapallun unnoa kúri ġakoyelli-kan-to bon ba!

23 Ġatun bara wiyellan barabo, ġan-to barun kinbirug-ko umánún ta unni.

24 Ġatun koakillan bara barabo, ġan-ke kánún piriwál barun kinbirug.

25 Ġatun noa wiya barun, Bara ta piriwál ethánékál koba katilléun bara; ġatun bara ta katillikan ġiakai yitirra murroġ-tai.

26 Wonto nura ba keawai yanti kánún; wonto noa kurrikóġ nurun kinba, kámunbilla bon yanti mitti; ġatun noa piriwál kátan, yanti umullikan ta.

27 Wonnug-ke kauwál unnuġ, niuwoa yellawan noa ba takilli ta, niuwoa umánún noa ba? wiya, unni ta noa yellawollin ba takilli taba? wonto baġ ba kátan nurun kinba yanti niuwoa ba umullikan ta.

28 Nura ta emmouġ kin minkéa emmouġ ka ta numatoara:

29 Ġatun ġutan nurun baġ kakilliko piriwálgél lako, yanti tia emmoúmba Biyugbaito ġukulla tia;

30 Ta-uwil koa nura ġatun pitta-uwil emmouġ ka ta takilligél la emmouġ ka ta piriwálgél la, ġatun yellawa-uwil yellawolligél la piriwál koba ka, wiyellin barun konara dodeka ta Ithárael koba.

31 Ġatun noa piriwállo wiyá, Ela Thimon, Thimon! ġurrulla, Thantánto noa wiyán bin mankilliko kirrai-kirrai koa biloa uma uwil yanti wiet kiloa:

³² Wonto bağ ba wiyelléùn ġirouğ kai ġurra-uwil koa bi; ġatun minki bi ba kánùn, pirralmulla ġaiya barun bi kóti ta ġiroúmba.

³³ Ġatun noa wiya bon, Piriwál, kátan bağ unni miriğil uwolli kolağ ġikouğ katoa ko jail kolağ ġatun tetti kakilli kolağ.

³⁴ Ġatun noa wiyá, Wiyan banuğ, Peter, keawai wal mukka ko tıbbinto wiyánùn unti purreağ ka, kurri-kurri ka bi ba ġakoyánùn tia ġoro-ka ġimillin bi tia ba.

³⁵ Ġatun noa wiya barun, Yuka nurun bağ ba yinuğ korien, ġatun pika korien, ġatun tuğganóğ korien, wiya, nura minariğ lo? ġatun bara wiyá, Keawai.

³⁶ Wiya ġaiya noa barun, Wonto ba yakita unti, niuwoa ba yinuğkan, mamunbilla bon unnoa, ġatun yanti pika; ġatun niuwoa yirra korien, ġumunbilla kirrikin ġikoúmba, wakál koa noa ġukilli ko.

³⁷ Wonto bağ ba wiyán nurun, unni ta upatoara ka-uwil koa emmouğ kin kakilliko ġiakai, Tumbitoara noa barun kin yarakai willuğ ka: kulla unni tara emmouğ kin ba kakillinùn ġoloin ko.

³⁸ Ġatun bara wiyá, Piriwúl, na-uwa unni tuloa buloara yirra. Ġatun noa wiya barun, Tantoa-bo-ta

³⁹ Ġatun noa uwa warrai koba, ġatun waita uwa uwolli kolağ bulkára kolağ Elaión ko la kako; ġatun ġikoúmba wirrobulli-kan wirroba bon.

⁴⁰ Ġatun uwa noa ba unta, wiya ġaiya noa barun, Wiyella, keawai koa nura pulóğkulli korien yarakai kolağ.

⁴¹ Ġatun noa waita uwa barun kinbiruğ yanti kiloa tunuğ koba pintia, ġatun waroğbugko upullin barán, ġatun wiyá,

⁴² Wiyelliela, Biyuğ, wiya bi unni wimbi manùn emmouğ kinbiruğ: yanoa emmoúmba kotellikanne ġiroúmba ta kámunbilla kakilliko.

⁴³ Ġatun paipéa wakál ağelo moroko kabiruğ pirrirmullin bon.

⁴⁴ Ġatun kirrinkan noa kanwákan, wiyelliela noa pirriral butti; ġatun ġikoúmba kurrol upulléùn barán purrai kolağ yanti kiloa komonba kauwál gorog koba.

⁴⁵ Ġatun bouğkulléùn noa ba wiyelli tabiruğ, ġatun uwa ġikoúmba tako wirrobullikan tako, nakulla ġaiya noa barun birriki birriki minkikan,

⁴⁶ Ġatun noa wiya barun, Minariğ tin nura birrikin? Bouğkullia ġatun wiyella, uwéa-kun koa nura yarakai kolağ.

⁴⁷ Ġatun yakita wiyelliela noa ba, a! konara, ġatun noa yitirra ġiakai Iudath, wakál ta dodeka kabiruğ, uwa ġanka barun kin, ġatun uwa ġaiya noa papai Iéthu kin, búmbúmkakilliko.

⁴⁸ Wonto noa ba Iéthuko bon wiya, Ela Iudath! ġakoman binuğ Yinal kúri koba búmbuğgullito?

⁴⁹ Nakulla bara ba ġikouğ kinba minnuğ-bulli kolağ, wiyabon bara, Ela piriwál! wiya, ġéen búntan yirra ko?

⁵⁰ Ġatun wakál barun kinbiruğ kunbuntéa wakál umullikan hieru koba piriwál koba, ġatun kunbuntéa bon túğkağ-keri ġurréuğ.

⁵¹ Ġatun Iéthuko noa wiyayelléùn, ġatun wiyelliela, Kamunbilla nura unni. Ġatun bon noa numa ġurréuğ ġatun turon bon uméa-kan

⁵² Wiya ġaiya Iéthuko barun piriwál hieru koba, ġatun barun kapátin hieron koba, ġatun barun ġarrokal, uwa bara ġikouğ kin, Wiya, nura tia uwan yanti mankiye ko yarakaikan ta, yirakan ġatun kotarakan?

⁵³ Kakulla bağ ba nurun kin yanti-katai purreağ ka hieron ka, keawai nura tia manpa máttarro: wonto ba unni yakita ta katan nurúnba gáton kaiyukan tokoi tako.

⁵⁴ Mankulla gáiya bara bon, gáton yutéa bon, mankulla gáiya bon kokera ko piriwál koba kako hiereu koba kako. Gáton Peterko noa wirroba kalog kolağ.

⁵⁵ Gáton upilléün bara ba koiyuğ ko willi ka kokera, gáton yellawa yantin, Peter gáiya noa yellawa barun kin.

⁵⁶ Gáton taraito murrakinto nakulla bon, yellawa noa ba koiyuğ ka gáton pimmilliela bon pirrallo, gáton wiya, Unni noa kúri kakulla gikouğ katoa.

⁵⁷ Gáton noa gákoiya bon, wiyelliela, Ela murrakin! keawai bon bağ gimilli korien.

⁵⁸ Gáton toanta taraito bon nakulla, gáton wiyelliela, Gintoa ta yanti bo barúnba. Gáton noa Peterko wiyá, Kúri, keawaran bağ.

⁵⁹ Gáton, yakita toanta, wakál hora ta yukita, taraito wiya pirralma wiyelliela, Yuna bo ta unni kuri kakulla gikouğ katoa; kulla noa Galilaiakál.

⁶⁰ Gáton noa Peterko wiyá, Ela kúri! keawai bağ gurran yakoai bi ba wiyan. Gáton wiyelliela noa ba, tanoa-kal-bo muk-kaka-ko gáiya wiya tibbinto.

⁶¹ Gáton noa Piriwál warkulléün, gáton nakilléün bon Peternuğ. Gáton Peterko noa gurra wiyellita Piriwál koba, wiya bon noa ba giakai, Gikoyánún wal bi tia kurri-kurri tibbinto mukkaka ko wiyánún goro-ka.

⁶² Gáton Peter noa uwa warrai koba, gáton tükülléün gáiya noa kauwál.

⁶³ Gáton bara kúriko mankulla bon Iéthunuğ béelma bon, gáton bünkulla bon.

⁶⁴ Gáton munmin bara ba upéa bon, bünkulla gáiya bon bara goará, gáton wiya bon, wiyelliela, Wiyella bi, gáton-ke bin bünkulla?

⁶⁵ Gáton kauwál-kauwál taraikan yarakai wiya bara gikouğ kin.

⁶⁶ Gáton purreağ ba kakulla, kau-umullan gáiya bara garrotai kúri koba, gáton bara piriwál hiereu koba, gáton bara gárammateu, gáton yutéa gáiya bon kau-umulligél lako barúnba tako,

⁶⁷ Wiyelliela, Kritht ta bi unni? wiyella gearun. Gáton noa wiya barun, Wiyánún nurun bağ ba, keawai gáiya wal nura gurránún:

⁶⁸ Gáton wiyánún nurun bağ ba, keawai wal nura wiyaiyellinún tia, keawai wal nura tia wamunbinún.

⁶⁹ Kabo noa Yinal kúri koba yellawánún túkkağ ka kaiyukan ta Eloi koba ka.

⁷⁰ Wiya gáiya bara yantinto, Yinal ta bi unni Eloi koba? Gáton noa wiya barun, Wiyan nura gáton ta unni.

⁷¹ Gáton bara wiya tantoa ta, Yanoa gearun kin gurrullikanto taraito? kulla géen gurra géebo kurraka kabiruğ, gikouğ kinbiruğ kóti kabiruğ.

23

¹ GÁTUN bara yantin konara bougkulléün, gáton yutéa bon Pilato kin.

² Gáton bon bara pirralma, wiyelliela, Gurra géen bon unni gákoiyelliela noa ba barun kúri willuğgél, gáton wiyelliela, yanoa gúki yikora tullockan Kaitharinuğ, wiyelliela, niuwoa-bo-ta Kritht ta wakál ta Piriwál.

³ Gáton Pilato-to wiya bon, wiyelliela, Ga gintoa ta Piriwál káton barúnba Iudaioi koba? Gáton noa wiyayelléün bon, gáton wiyá, Gintoa ta wiyan.

⁴ Wiya gaiya noa Pilato-to barun piriwál hiereu gatun barun kúri, Keawai bag gurra pa yarakai unti kúri ka.

⁵ Gatun bara bukka-buttibuğkéa, wiyelliela, Pirralman noa barun kúri wiyellin, yantin ta Iudaia ka, Galilaia tinto unti kolağ.

⁶ Gurra noa ba Pilato-to Galilaia ka, wiya noa, Unni kúri Galilaiakál?

⁷ Gatun gurra noa ba Herodúmba-kan noa wottaikan, yuka bon noa Herod kinko, yakita gaiya niuwoabo kakulla Hierothalem ka.

⁸ Gatun nakulla bon noa ba Herodto Iéthunuğ, pitál gaiya noa kátan kauwál, kulla noa natelli ba bon yuraki tabiruğ, kulla noa gurra kauwállan gikouğ kinba; gatun nakilliko tarai umatoara gikouğ kai.

⁹ Wiya gaiya bon noa wiyellikanne kauwál-kauwál; wonto noa ba keawai wiyelli pa bon.

¹⁰ Gatun bara piriwál hiereu gatun bara gárammateu garokilliela, gatun pirralmulliela bon kauwál.

¹¹ Gatun Herod katoa ba bara wuruwai koba gurramaiga bon bara, gatun béelma bon, gatun wuda bon konéin to kirrikin to, gatun yukéa-kan bon Pilato kinko.

¹² Gatun unta purreağ ka wakál la, Pilato gatun Herod kóti bula umullan: yakita unta kakillan bula bukkakan bula-bo.

¹³ Gatun Pilato-to noa kau-wiya noa ba barun piriwál hiereu, gatun barun piriwál, gatun barun kúri,

¹⁴ Wiya gaiya barun, Mankulla nura bon unni kúri eummouğ kinko yanti wakál noa gakoya-uwil ba kúri; gatun, a! gurulla, nuiya ta bon bag unni mikan ta nurun kin keawai bag gurrapa yarakai gikouğ kin, ginoa-tara tin pirralma bon nura:

¹⁵ Keawaran, keawai Herodto: kulla bag yuka nurun gikouğ kin; gatun nauwa, keawai gali tin tetti korien noa kánún.

¹⁶ Wélkorinún wal bon bag, gatun wamunbinún gaiya bon.

¹⁷ (Kulla noa buruğbuğgánún wal wakál yakita ta takillikan ne ta.)

¹⁸ Gatun bara kaaibulléún wakalla purawai, wiyelliela, Yuriğ unni kúri; gatun buruğbuğgulla bon Barabbanuğ gearun kinko: ¹⁹ (Gali noa wakál wuruwai tin kokerá gatun búnkilli tin tetti tin wúnkulla bon jail ka.)

²⁰ Koito noa ba Pilato-to kotelliela buruğbuğgulliko bon Iéthunuğ, wiyéa ka barun.

²¹ Wonto bara ba wiyá, wiyelliela, Buwa bon tetti, buwa bon tetti.

²² Gatun noa barun wiya yukita goro-ka, Minariğ tin? minariğ noa yarakai umá? keawai bag gurrapa taraikan gikouğ kin galoa kolağ búnkilli kolağ tetti wirrilliko; wélkorinún wal bon bag, gatun wamunbinún bon.

²³ Gatun bara tanoa-kál-bo pulli kakulla kauwál, wiyelliela, búwil koa bon tetti. Gatun pulli barúnba gatun barúnba piriwál hiereu pirral kakulla.

²⁴ Gatun Pilato-to noa wiyá, ka-uwil koa yanti wiya bara ba.

²⁵ Gatun noa bon buruğbuğga barun kin unni bon wuruwai tin gatun búnkilli tin tetti tin wúnkulla bon jail ka wiyatoara barúnba; gatun noa bon Iéthunuğ wamunbéa barun kin.

²⁶ Gatun yutéa bon bara ba yuriğ, mankulla gaiya bara wakál Thimónnuğ Kureniakál ta, tanan uwolliela koruğ tin, gatun wupéa bara gikouğ kin taliğkabillikanne, kurri-uwil koa noa willuğ tin Iéthu katoa.

²⁷ Gatun wirroba bon bara kauwállo konaro, gatun bara nukuğ-ko, túgkilliela gatun minki kakilliela gikouğ kai.

28 Wonto noa ba Iéthu warkulléun barun kai koba, wiyá, Yináلكun Hierotilalemkálin, túgki yikora emmouğ kai, wonto ba túgkillia nura nurunbo, ġatun nurun kaiko wannai tara ko.

29 A! na-uwa, purreuáğ kariğ tanan uwollinún, yakita unta wiyánún bara ba, Murrárúğ bara wannai korien, ġatun unnuğ tara pika keawai pórkulli korien, ġatun paiyil keawai pittelliko.

30 Yakita ġaiya bara wiyellan bulkára kariğ, Puntimullia ġearun kin, ġatun yúnko ko, Wutilla ġearun.

31 Ġatun uwollinún bara ba unni tara kúlai ta kiruğ ka, minnuğ banún wal kúlai ta turrál la?

32 Ġatun unnuğ bula taraikan yarakai willuğ, yutéa ġikouğ katoa wúnkilliko tetti wirrilliko.

33 Ġatun uwa bara ba unta ko, ġiakai yitirra Kalábary, unta ġaiya bara búnkulla bon ġatun bulun yarakai bula, wakál ta túgkağ-keri ka ġatun tarai ta wunto-keri ka.

34 Wiya ġaiya noa Iéthuko, Biyuğ, kámúnbilla barun, kulla bara keawai ġurra korien umulli ta. Ġatun toinbillan bara kirrikin ġikoúmba, ġatun wupillan woiyo.

35 Ġatun bara nakilliela ġarokito. Ġatun bara piriwál yantibo barun katoa béelmulliela, wiyelliela, Miromá noa taraikan; miromabunbillia bon ġikouğ kóti, wiya noa ba Kritht ta, ġirimatoara Eloi-úmba.

36 Ġatun bara militiko béelma bon, uwolliela ġikouğ kin, ġatun nupilliela bon aket,

37 Ġatun wiyelliela, Wiya bi ba piriwál Iudaiói koba, miromullia bi ġintoabo kóti.

38 Ġatun upulléun wakál upatoara wokka ka ġikouğ kin pulli Hellenik koba, ġatun Latin koba, ġatun Hebáraio koba, ġiakai, Unni ta Piriwál Iudaiói koba.

39 Ġatun wakállo yarakai bulun kinbiruğ-ko, kakilliela ba kúlai ta, béelmulliela bon, wiyelliela, Wiya bi ba Kritht ta, miromullia bi ġintoabo ġatun ġearun.

40 Wonto ba taraito wiyayelléun, koakilliela bon, wiyelliela, Keawai bi kinta korien Eloi kai, ġatun ġintoa ta kátan wakál la umatoara?

41 Ġatun ġalin yakita murráráğ umá; yaki tin ġalin kai umatoara tin: wonto noa ba ġali kúriko, keawai noa yarakai umá pa.

42 Ġatun noa wiya Iéthunuğ, Piriwál, ġurrulla bi tia, uwánún ġaiya bi ba piriwálġél lako ġirouğ ka tako.

43 Ġatun noa Iéthuko wiya bon, Yuna bo ta wal bağ wiyan ġirouğ, Unti buğgai purreáğ ka kánún bi tia emmouğ katoa Parádeith ka tako.

44 Ġatun yakita kakulla hora ka hekto ta, tokoi ta kakulla yantin ta purrai ta katéa ka hóra kako nain tako.

45 Ġatun punnál ta tokoi kakulla, ġatun kirrikin ta hieron kako yiirkulléun búlwa koa.

46 Ġatun noa ba Iéthuko kaaibulléun wokka wiya noa, Biyuğ, wunún bağ emmoumba marai ġirouğ kin máttára; ġatun wiyelléun noa ba unni, wúnkulla ġaiya noa marai

47 Yakita ġaiya noa ba kenturionko nakulla unni umatoara, pitálma noa Eloinuğ, wiyelliela, Yuna bo ta wal murráráğ unni kúri.

48 Ġatun bara yantin kúri uwa nakilliko ġala ko umatoara ko, wirrilléun bara wapara, ġatun willuğbo bara uwa.

⁴⁹ Ġatun yantin ġikoúmba kóti ta, ġatun bara nukug wirroba bon Galilaia kabirug, ġarokéa kalog ka, nakilliela unni tara.

⁵⁰ Ġatun kakulla wakál kúri, ġiakai yitirra Yothep, wiyellikan kátan; murrarág kakillikan, ġatun tuloa kakillikan:

⁵¹ Ġali keawai noa pitál korien barúnba ko wiyellikanne ko ġatun barúnba umatoara ko; Arimathéakál noa, wakál ta kokera Iudaioi koba; niuwoa ba mittilliela piriwál lako Eloi koba kako.

⁵² Unni noa uwa Pilato kin, bon wiyelliko murrin ko Iéthu koba ko.

⁵³ Ġatun noa mankulla barán, ġatun muġgama kirrikin ta, ġatun wúnkulla tulmun ta umatoara tunug ta; keawai ba unta kúri wúntelli ta.

⁵⁴ Ġatun unta purreág ka tupoi-tupoi-kanne-ta, ġatun papai kakulla thabbat ta.

⁵⁵ Ġatun bara nukug uwa ġikoug katoa Galilaia kabirug wirroba yukita, ġatun nakulla tulmun, yakoi ba wúnkulla murrin.

⁵⁶ Ġatun bara willugbo, ġatun mankulla aromata ġatun mura; ġatun koréa purreág ka thabbat ta, yaki tin wiyatoara tin.

24

¹ YAKITA kakulla puneág ka yukita thabbat birug ka, ġoiokan ta, uwa bara unti ko tulmun tako, mankillin aromata umá bara ba, ġatun taraikan uwa barun katoa

² Ġatun bara nakulla tunug umatoara kurrai-kurrai birug kurraka ko tulmun tabirug.

³ Ġatun bara uwa murrarig, ġatun keawai bara na korien murrin ta Piriwál koba Iéthu koba.

⁴ Ġatun yakita kakulla, kotelliela bara ba ġe tin, a! buloara kúri bula ġarokéa barun kin killibinbin kaba kirrikin taba,

⁵ Ġatun bara ba kinta kakilliela, ġatun wúnkulliela barúnba ġoara baran purrai tako, wiya bula barun, Minarig tin nura nakillin moron-kan ta unti tetti-tetti ka?

⁶ Keawai noa unti, kulla noa waita ka ba bouġkulléún: ġurrulla nura yanti wiya nurun noa ba, yakita noa ba kakulla Galilaia ka,

⁷ Wiyelliela, Yinal ta kúri koba wunún wal bon máttara yarakai-willug koba ka, ġatun búnnún wal tetti, ġatun purreág ka tarai ka kúmba-ken bouġkullia kánún noa.

⁸ Ġatun ġaiya bara kotelliela ġikoúmba wiyelli tara,

⁹ Ġatun willugbo bara uwa tulmun tabirug, ġatun wiya unni tara barun kin dódeka ta, ġatun barun yantin ta.

¹⁰ Ġala bountoa Mari-ko Magdalakálin-to, ġatun bountoa Ioanna-ko, ġatun bountoa Mari-ko tunkan-to Yacóbo-úmba-ko, ġatun taraikan-to bara nukug-ko barun katoa, wiya unni tara barun apotholnug.

¹¹ Ġatun bara ba wiyelli tara kakulla barun kin yanti kiloa ġakoyelli tara, ġatun bara keawai ġurraiyeelli pa barun.

¹² Peter ġaiya noa ġarokéa, ġatun murra tulmun tako; ġatun woinkulliela barán, nakulla noa kirrikin wuntoara pitaka, ġatun waita noa uwa, kotelliela unni tara kátan ba.

¹³ Ġatun yakita purreág ka yantibo, buloara-bula barun kinbirug uwa kokerá kolag, ġiakai yitirra Emmaou, yakita kalog Hierothalem kabirug purlog hekékonta ta.

¹⁴ Ġatun bara wiyellan unni tara kakulla ba.

15 Ġatun yakita kakulla, wiyelliela ba, ġatun kotelliela bara ba, Iéthu noa niuwoabo uwa papai barun kin, ġatun uwa barun katoa.

16 Wonto ba ġaikuġ barúnba tullamá, ġimilli korien koa bara bon.

17 Ġatun noa wiya barun, Minariġ, nura unni tara wiyellan, uwollin nura ba, ġatun minki kátan?

18 Ġatun wakál bulun kinbiruġ, ġiakai noa yitirra Kleopa, wiyayelléun, wiyelliela bon, Ġintoa bo ta wakál ġowikan Hierothalemkál, ġatun keawai unni tara ġurrapa kakulla ba unti tara purreáġ ka?

19 Ġatun noa wiya barun, Minariġ-ke unni wonnuġ? Ġatun bon bara wiyá, Ġikouġ kin Iéthu kin Nadharetkál unni kakulla propet ta kaiyukan umulliko ġatun wiyelliko mikan ta Eloi koba kin, ġatun yantin ta barun kin kúri ka:

20 Ġatun yakoai bara ba piriwál hiereu, ġatun ġearúnba piriwál kariġ wúnkulla bon wiyayelliko tetti kolaġ, ġatun bara bon búnkulla tetti.

21 Wonto ġéen ba kota niuwoa miromulliko Itháraelnuġ: ġatun yantin unni tara ba, unni buġgai kúmba-ken-ta kátan unnoa tara umatoara biruġ

22 Kauwa, tarai bara nukuġ ġearúnba konara biruġ kota bunbéa bala ġearun, bara ġoiokéen kátan tulmun ta:

23 Ġatun keawai bara ba na pa ġikoúmba murrin, uwa ġaiya bara, wiyelliela, nakéun bara natoara aġelo kariġ koba wiya moron noa kakulla.

24 Ġatun taraikan barúnba ġearun kinba uwa tulmun kolaġ, ġatun nakulla yanti bara nukuġko wiya; keawai bon bara na korien.

25 Wiya ġaiya noa barun, A! woġkál nura, ġatun pirriral búbúl ġurrulliko yantin ta wiyatoara bara ba propet to!

26 Keawai noa Kritht kámünġinbia ta umatoara ba unni tara, ġatun uwolliko kirrikin kolaġ ġikouġ ka tako?

27 Ġatun kurri-kurri Mothe ko noa ba wiya, ġatun yantin to propet kariġ ko, ġurrabunéa ġaiya noa barun unnoa tara upatoara biruġ ġikouġ kai.

28 Ġatun bara papai uwa unta kolaġ kokerá kolaġ, unta kolaġ bara: ġatun noa puntelliela kaloġ kolaġ.

29 Wonto bara ba pirralma bon, wiyelliela, Kauwa ġearun katoa; kulla wal yaréa kakillilin, ġatun purreáġ ta waita uwollilin. Ġatun noa uwa murrariġ kakilliko barun katoa.

30 Ġatun yakita kakulla, yellawa noa ba barun katoa takilliko, mankulla noa arto, ġatun pitálma noa, ġatun yiirbuġġa, ġatun ġukulla ġaiya barun.

31 Ġatun ġaikuġ barúnba buġkulléun, ġatun ġimilléun ġaiya bara bon; noa ġati kakulla barun kinbiruġ.

32 Ġatun bara wiyellan barabo, Wiya, ġearúnba búlbúl winna ba ġearun kinba ko murrug kaba ko, wiyelliléun noa ba ġearun katoa, ġatun ġurrabunbéun noa ba ġearun upatoara ta?

33 Ġatun bouġkulléun tanoa-kál-bo ġatun willuġ ba kakulla Hierothalem kolaġ, ġatun nakulla barun hendeka ta, ġatun barun taraikan barun katoa,

34 Wiyelliela, Bouġkulléun bo ta yuna Piriwál ta, ġatun paikulléun Thimon kin.

35 Ġatun bara wiya unni tara upatoara yapig koa, ġatun ġimilléun bara bon yiirbuġġullielia noa ba arto.

36 Ġatun bara ba wiyelliela, Iéthuko noa niuwoabo ġarokéa willi ka barun kin, ġatun wiya barun noa, Pitál nura kauwa.

³⁷ Wonto bara ba pulul-pulul kakulla gáton kinta-kan, gáton kotelliela bara marai ta bara nakulla.

³⁸ Gáton noa wiya barun, Minariğ tin nura kinta kátan? gáton minariğ tin nurúnba búlbúllo kotan?

³⁹ Nauwa tia máttára emmoúmba, gáton yulo emmoúmba, Gatoa bo: numulla tia, gáton nauwa; kulla keawai marai koba purriüğ korien gáton tibun korien, yanti nakulla nura tia ba emmoúmba.

⁴⁰ Gáton wiya noa ba unni, túgumbéa barun noa gíkoúmba máttára gáton yulo.

⁴¹ Gáton keawai bara ba gúrra pitál ko, gáton kotelliko, wiya noa barun, Wiya, nuruúnba kunto unti?

⁴² Gáton bara bon gúkulla pundol koyubatoara makoro biruğ, gáton pundol nuparai kabiruğ.

⁴³ Gáton noa mankulla, gáton takulla barun kin mikan ta.

⁴⁴ Gáton noa wiya barun, Unni tara wiyellikanne-ta wiya nurun bağ ba, kakulla bağ ba nurun katoa, yantin koa ka-uwil kakilliko upatoara wiyellikanne-ta Mothé-úmba, gáton barun ba propet koba, gáton tehillim kaba, emmouğ kai.

⁴⁵ Gurrabunbéa gáiya noa barun, gúrra-uwil koa bara upatoara ta;

⁴⁶ Gáton wiya noa barun, Yaki upatoara, gáton yaki murraráğ ta Kritht ko gíkouğ kakilliko tetti ko, gáton bouğkulliko kúmba-ken-ta purreağ ka tetti kabiruğ:

⁴⁷ Gáton wiyabunbi-uwil koa minkikanne-ta gáton warekullikanne-ta yarakai umullikan ko gíkouğ katoa biruğ yitirra biruğ yantin ta konara, kurri-kurri kabiruğ Hierothalem kabiruğ.

⁴⁸ Gáton nura nakillikan kátan gali tara ko.

⁴⁹ Gáton, gurrulla, wupin bağ nurun kin wiyatoara emmoúmba koba Biyuğbai koba: wonto nura ba minkéa kokerá Hierothalem ka, kaiyu koa nurun kauwál búlwára tin.

⁵⁰ Gáton yutéa noa barun kalog kolağ Bethany ka bo, gáton noa wupiléun máttára gíkoúmba wokka-lağ, gáton pitálma noa barun.

⁵¹ Gáton yakita kakulla, yaki pitálmulliela noa ba barun, mantilléun gáiya bon barun kinbiruğ, gáton kurréa bon wokka-lağ moroko kako.

⁵² Gáton bara bon murraráğ koyelliela, gáton willuğ ba kakulla Hierothalem kolağ kauwál-kan pitál-kan:

⁵³ Gáton kakilliela murrug hieron ka, murraráğ wiyelliela gáton pitálmulliela bon Eloinuğ.

AMEN.